

Març 2005

**Conjuntura econòmica de les Illes
Balears**

Marzo 2005

**Coyuntura económica de las Islas
Baleares**

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació > Direcció General d'Economia

**Conjuntura econòmica de les Illes Balears
Març 2005**

**Coyuntura económica de las Islas Baleares
Marzo 2005**

Direcció/ Dirección:
Maria Marquès Caldentey
Directora General d'Economia

Coordinació/ Coordinación:
Alejandro Valdivia Schneider

Realització/ Realización:
Elena Arbona Colom
Amelia Cabellos Barreiro
Patricia Tous Prieto
Mercedes Villalonga Ruiz

Direcció General d'Economia
Conselleria d'Economía, Hisenda i Innovació
GOVERN DE LES ILLES BALEARS

C/ Palau Reial, 17
07001- Palma
Illes Balears (Spain)
Tel.: +34.971.177.928
Fax: +34.971.177.959
E-mail: informa@dgeconomia.caib.es

Subscripció

Per subscriure-vos de franc al nostre servei d'informació, vos convidam a enviar un missatge per correus electrònic a l'adreça:

informa@dgeconomia.caib.es

Vos notificarem la publicació del nostre butlletí de conjuntura econòmica en versió digital tan aviat com estigui disponible, com també d'altres notícies d'interès.

Subscripción

Para subscribirse gratuitamente a nuestro servicio de información, le invitamos a enviar un mensaje por correo electrónico a la dirección:

informa@dgeconomia.caib.es

Le notificaremos la publicación de nuestro boletín en versión digital tan pronto como esté disponible, así como otras noticias que le puedan resultar de interés.

	Pàgina
Índex.....	1
1. Internacional.....	2
2. Unió Europea.....	6
3. Espanya.....	8
4. Illes Balears.....	11
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca.....	13
4.2. Indústria y energia.....	17
4.3. Construcció.....	21
4.4. Serveis.....	24
4.4.1. Comerç i banca.....	25
4.4.2. Transport.....	27
4.4.3. Turisme. Viatgers.....	32
4.4.4. Turisme. Allotjament.....	36
4.4.5. Turisme. Comparació amb altres destinacions competidores.....	42
4.4.6. Turisme. Ingressos i preus.....	44
4.5. Consum i inversió.....	47
4.5.1. Consum.....	47
4.5.2. Inversió.....	49
4.5.3. Crèdit i estalvi.....	51
4.6. Preus.....	52
4.7. Ocupació.....	55
4.8. Costos laborals.....	57
Notes i abreviacions.....	58
Agraïments.....	58

	Página
Índice.....	1
1. Internacional.....	2
2. Unión Europea.....	6
3. España.....	8
4. Islas Baleares.....	11
4.1. Agricultura, ganadería y pesca.....	13
4.2. Industria y energía.....	17
4.3. Construcción.....	21
4.4. Servicios.....	24
4.4.1. Comercio y banca.....	25
4.4.2. Transporte.....	27
4.4.3. Turismo. Viajeros.....	32
4.4.4. Turismo. Alojamiento.....	36
4.4.5. Turismo. Comparación con otros destinos competidores.....	42
4.4.6. Turismo. Ingresos y precios.....	44
4.5. Consumo e inversión.....	47
4.5.1. Consumo.....	47
4.5.2. Inversión.....	49
4.5.3. Crédito y ahorro.....	51
4.6. Precios.....	52
4.7. Ocupación.....	55
4.8. Costes laborales.....	57
Notas y abreviaciones.....	58
Agradecimientos.....	58

Indicadors internacionals i de la Unió Europea en el quart trimestre de 2002 i de 2003

Indicadores internacionales y de la Unión Europea en el cuarto trimestre de 2002 y de 2003

		PIB ^x		Taxa d'atur Tasa de paro		Inflació ^x Inflación ^x			
		4T2003	4T2004	Ds/Dc.2003	Ds/Dc.2004	Ds/Dc.2003	Ds/Dc.2004		
Estats Units	USA	4,4	3,9	5,7	5,4	1,8	3,3	USA	E Estados Unidos
Japó	NP	2,1	0,8	4,9	4,4	-0,4	0,2	NP	Japón
Unió Europea	UE	1,1	1,9	8,1	8,0	1,8	2,2	UE	Unión Europea
Regne Unit	UK	2,7	2,9	4,8	...	1,3	1,6	UK	Reino Unido
Zona euro	Z€	0,8	1,6	8,9	8,9	2,0	2,4	Z€	Zona euro
Alemanya ^a	D	0,0	0,6	9,6	10,0	1,1	2,2	D	Alemania ^a
França	F	1,3	2,2	9,7	9,7	2,4	2,3	F	Francia
Itàlia	I	0,1	1,0	8,5	...	2,5	2,4	I	Italia
Espanya	E	2,8	2,7	11,2	10,4	2,7	3,3	E	España

Fonts: Eurostat i Banc d'Espanya

X. Taxa interanual

a. Taxa d'atur harmonitzada amb la UE

b. Taxa de variació del període sobre el mateix període de l'any anterior

Fuentes: Eurostat y Banco de España

X. Tasa interanual

a. Tasa de paro armonizada con la UE

b. Tasa de variación del período sobre el mismo período del año anterior

L'elevat creixement que registra l'economia mundial a 2004, que segons l'OCDE, FMI i Banc mundial se situa entorn del 5%, canvia la seva tendència en el segon semestre començant una suau desacceleració. Les previsions per a 2005 (d'aquestes mateixes organitzacions) se situen en el 4,3%, acceleració continguda, per l'evolució dels preus del petroli, les possibles pujades de tipus, l'esgotament de les rebaixes fiscals en Estats Units i la menor despesa pública.

La desacceleració econòmica dels darrers mesos de 2004 ve marcada per: les polítiques econòmiques restrictives aplicades a Xina i Estats Units; i l'elevat preu del petroli, superant els 50 dòlars per barril a l'octubre.

En els països europeus l'evolució econòmica és llastrada pel baix creixement d'Alemanya, França i Itàlia. Mentre que altres economies amb menor pes, com són Espanya, Finlàndia, Irlanda i Espanya, estan registrant elevades taxes de creixement.

- Estats Units

Estats Units a 2004 registra un creixement del 4,4%, superant el 3,0% assolit al 2003 i sent la major taxa de creixement en cinc anys. No obstant això les previsions per a 2005 són d'un 3,0% a causa de la possible evolució dels seus principals desequilibris, el dèficit exterior i el dèficit públic.

El elevado crecimiento que registra la economía mundial en 2004, que según la OCDE, FMI y Banco mundial se sitúa en torno al 5%, cambia su tendencia en el segundo semestre empezando una suave desaceleración. Las previsiones para 2005 (de estas mismas organizaciones) se sitúan en el 4,3%, aceleración contenida, por la evolución de los precios del petróleo, las posibles subidas de tipos, el agotamiento de las rebajas fiscales en Estados Unidos y el menor gasto público.

La desaceleración económica de los últimos meses de 2004 viene marcada por: las políticas económicas restrictivas aplicadas en China y Estados Unidos; y el elevado precio del petróleo, superando los 50 dólares por barril en octubre.

En los países europeos la evolución económica es lastrada por el bajo crecimiento de Alemania, Francia e Italia. Mientras que otras economías con menor peso, como son España, Finlandia, Irlanda y España, están registrando elevadas tasas de crecimiento.

- Estados Unidos

Estados Unidos en 2004 registra un crecimiento del 4,4%, superando el 3,0% alcanzado en 2003 y siendo la mayor tasa de crecimiento en cinco años. Sin embargo las previsiones para 2005 son de un 3,0% debido a la posible evolución de sus principales desequilibrios, el déficit exterior y el déficit público.

Previsions per als anys 2004 i 2005				Previsiones para los años 2004 i 2005					
		PIB		Taxa d'atur Tasa de paro		Inflació Inflación			
		2004	2005	2004	2005	2004	2005		
Estats Units	US	4,4	3,0	5,5	5,4	1,2	0,9	US	Estados Unidos
Japó	JP	4,2	2,1	4,9	4,9	-0,4	-0,2	JP	Japón
Unió Europea	UE15	2,2	2,2	8,3	8,1	1,8	1,7	UE15	Unión Europea
Dinamarca	DK	2,3	2,4	6,0	5,6	1,5	1,8	DK	Dinamarca
Regne Unit	UK	3,1	2,8	4,9	4,9	1,6	1,9	UK	Reino Unido
Suècia	S	3,7	3,1	4,8	4,5	1,2	1,6	S	Suecia
Zona euro	Z€	2,0	2,0	9,1	8,9	1,8	1,6	Z€	Zona euro
Alemanya	D	1,6	1,5	10,2	10,0	1,3	1,1	D	Alemania
Àustria	A	1,9	2,4	4,4	4,1	1,4	1,3	A	Austria
Bèlgica	BE	2,5	2,5	8,3	8,2	1,5	1,6	BE	Bélgica
Espanya	ES	2,7	2,6	10,8	10,1	2,4	2,3	ES	España
Finlàndia	FI	3,0	3,1	8,8	8,5	0,4	1,5	FI	Finlandia
França	FR	2,4	2,2	9,4	9,1	1,9	1,5	FR	Francia
Holanda	NL	1,4	1,7	5,3	5,6	1,4	0,7	NL	Holanda
Irlanda	IE	5,2	4,8	5,0	4,9	2,1	2,3	IE	Irlanda
Itàlia	IT	1,3	1,8	8,4	8,2	2,2	1,9	IT	Italia
Portugal	PT	1,3	2,2	7,1	6,8	2,0	2,2	PT	Portugal
Nous membres de la UE ¹	UE25							UE25	Nuevos miembros de la UE ¹
Polònia	PL	5,8	4,9	19,6	19,3	2,3	3,0	PL	Polonia
República Txeca	CZ	2,9	3,4	8,2	8,2	2,8	2,8	CZ	República Checa
Hongria	HU	3,9	3,7	5,7	5,6	6,9	4,6	HU	Hungría
Noruega	N	2,8	3,3	4,6	4,5			N	Noruega
Rússia	R	6,0	5,3					R	Rusia
Suïssa	CH	1,6	2,3	4,2	3,8			CH	Suiza

Fonts: Comissió Europea i Fons Monetari Internacional
¹ Estònia, Letònia, Lituània, Polònia, República Txeca, Eslovàquia, Eslovènia, Hongria, Xipre i Malta.

Fuentes: Comisión Europea y Fondo Monetario Internacional
¹ Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, República Checa, Eslovaquia, Eslovenia, Hungría, Chipre y Malta

En el quart trimestre l'economia nord-americana creix un 3,9%, sense reflectir molta variació respecte al trimestre precedent en el qual es va arribar al 4,0%. L'evolució alcista de l'economia en el conjunt de l'any es basa en el bon comportament que tenen el consum privat i la inversió per part de les empreses.

El desequilibri de la seva balança comercial encara no s'ha aprofitat del debilitament del dòlar. Les importacions continuen creixent durant el quart trimestre i ho fan a una taxa del 9,1%, i les exportacions disminueixen un 3,9%. Això té un important efecte negatiu sobre el creixement econòmic del trimestre.

En el mercat laboral les dades de finals de 2004 reflecteixen el creixement de l'economia nord-americana, així la creació neta d'ocupació ascendeix a 2,2 milions de persones i la taxa d'atur al desembre és del 5,4% (enfrent del 5,7% de desembre 2003).

En el cuarto trimestre la economía estadounidense crece un 3,9%, sin reflejar mucha variación respecto al trimestre precedente en el que se alcanzó el 4,0%. La evolución alcista de la economía en el conjunto del año se basa en el buen comportamiento que tienen el consumo privado y la inversión por parte de las empresas.

El desequilibrio de su balanza comercial todavía no se ha aprovechado del debilitamiento del dólar. Las importaciones continúan creciendo durante el cuarto trimestre y lo hacen a una tasa del 9,1%, y las exportaciones disminuyen un 3,9%. Esto tiene un importante efecto negativo sobre el crecimiento económico del trimestre.

En el mercado laboral los datos de finales de 2004 reflejan el crecimiento de la economía estadounidense, así la creación neta de empleo asciende a 2,2 millones de personas y la tasa de paro en diciembre es del 5,4% (frente al 5,7% de diciembre 2003).

La variació interanual dels preus de consum que comença l'any amb una bona evolució, ha mantingut gairebé tot el segon semestre amb taxes superiors al 3% a causa principalment de l'encariment del preu del petroli i a la depreciació del dòlar. Al desembre arriba al 3,3%, per sota del 3,5% registrat al novembre.

La Reserva Federal ha augmentat el tipus d'interès a 2004 per refredar l'economia una vegada recuperada l'activitat i per a contrarestar els desequilibris existents.

- Japó

A l'economia nipona desapareixen les expectatives de creixement sostingut després que el PIB hagi disminuït durant tres trimestres consecutius. En 2004 el creixement és del 4,2%, però per a 2005 la previsió de creixement es redueix fins al 2,1%.

Les dades del quart trimestre de 2004 ja reflecteixen la desaceleració prevista en disminuir el seu creixement fins al 0,8% (quan al trimestre anterior fou del 2,3%). El consum intern encara segueix feble. És la seva balança corrent la que tira de l'economia gràcies al seu excedent comercial amb Estats Units i Xina.

En el mercat laboral, s'ha anat reduint la taxa d'atur durant tot l'any arribant al 4,4% al desembre, cinc desenes per sota de la taxa registrada l'any anterior.

En el nivell de preus, l'economia nipona ha aconseguit durant l'últim trimestre de l'any sortir del perill de deflació, malgrat segueix mantenint-se en nivells de variació inferiors a l'1%.

- Xina

Xina al 2004 registra una taxa del 9%, en línia amb la mitjana de creixement des de 1980, encara que es preveu que freni la seva expansió aquest any. En la inversió estrangera, Xina ja supera als Estats Units com primera destinació en volum, a pesar de les mesures adoptades pel seu govern per moderar el seu ritme de creixement.

Aquestes taxes de creixement han dut que l'economia xinesa passés de ser exportadora de petroli fins a 2001 a importadora; i a ser el país que consumeix més ciment, carbó i acer.

- Divises i petroli

El dòlar continua amb la depreciació respecte a la resta de divises, encara que la balança comercial dels Estats Units encara no ha aprofitat la situació del tipus de canvi. No obstant això, en la zona euro la depreciació del dòlar respecte a l'euro duu a l'encariment de les exportacions i provoca una contracció en la demanda externa de les principals economies exportadores.

El valor de l'euro enfront de la lliura segueix mantenint-se estable.

La variación interanual de los precios de consumo que empieza el año con una buena evolución, ha permanecido casi todo el segundo semestre con tasas superiores al 3% a causa principalmente del encarecimiento del precio del petróleo y a la depreciación del dólar. En diciembre alcanza el 3,3%, por debajo del 3,5% registrado en noviembre.

La Reserva Federal ha aumentado el tipo de interés en 2004 para enfriar la economía una vez recuperada la actividad y para contrarestar los desequilibrios existentes.

- Japón

En la economía nipona desaparecen las expectativas de crecimiento sostenido después de que el PIB haya disminuido durante tres trimestres consecutivos. En 2004 el crecimiento es del 4,2%, pero para 2005 la previsión de crecimiento se reduce hasta el 2,1%.

Los datos del cuarto trimestre de 2004 ya reflejan la desaceleración prevista al disminuir su crecimiento hasta el 0,8% (cuando el trimestre anterior fue del 2,3%). El consumo interno aún sigue débil. Es su balanza corriente la que tira de la economía gracias a su excedente comercial con Estados Unidos y China.

En el mercado laboral, se ha ido reduciendo la tasa de paro durante todo el año llegando al 4,4% en diciembre, cinco décimas por debajo de la tasa registrada el año anterior.

En el nivel de precios, la economía nipona ha conseguido durante el último trimestre del año salir del peligro de deflación, a pesar de que sigue manteniéndose en niveles de variación inferiores al 1%.

- China

China en 2004 registra una tasa del 9%, en línea con la media de crecimiento desde 1980, aunque se prevé que frene su expansión este año. En la inversión extranjera, China ya supera a Estados Unidos como primer destino en volumen, a pesar de las medidas adoptadas por su Gobierno para moderar su ritmo de crecimiento.

Tales tasas de crecimiento han llevado a que la economía china pasase de ser exportadora de petróleo hasta 2001 a importadora; y a ser el país que consume más cemento, carbón y acero.

- Divisas y petróleo

El dólar continúa con la depreciación respecto al resto de divisas, aunque la balanza comercial de los Estados Unidos todavía no ha aprovechado la situación del tipo de cambio. Sin embargo, en la zona euro la depreciación del dólar respecto al euro lleva al encarecimiento de las exportaciones y provoca una contracción en la demanda externa de las principales economías exportadoras.

El valor del euro frente a la libra sigue manteniéndose estable.

El preu del petroli mesurat en dòlars va arribar a nivells màxims a l'octubre, a prop dels 50 dòlars per barril. Al novembre i desembre es van moderar els seus preus quedant entorn dels 40 dòlars per barril; al gener i febrer s'han tornat a incrementar, impulsat pels pronòstics d'una forta onada de fred als Estats Units, que preveu augmentar la demanda per a calefacció. També s'han vist enfortits per les expectatives d'un creixement de la demanda, especialment de Xina.

El precio del petróleo medido en dólares alcanzó niveles máximos en octubre, rozando los 50 dólares por barril. En noviembre y diciembre se moderaron sus precios quedando entorno a los 40 dólares por barril; en enero y febrero se han vuelto a incrementar, impulsado por los pronósticos de una fuerte ola de frío en EEUU, que prevé aumentar la demanda para calefacción. También se han visto fortalecidos por las expectativas de un crecimiento de la demanda, especialmente de China.

Divises - tipus de canvi mitjà mensual per ecu/euro

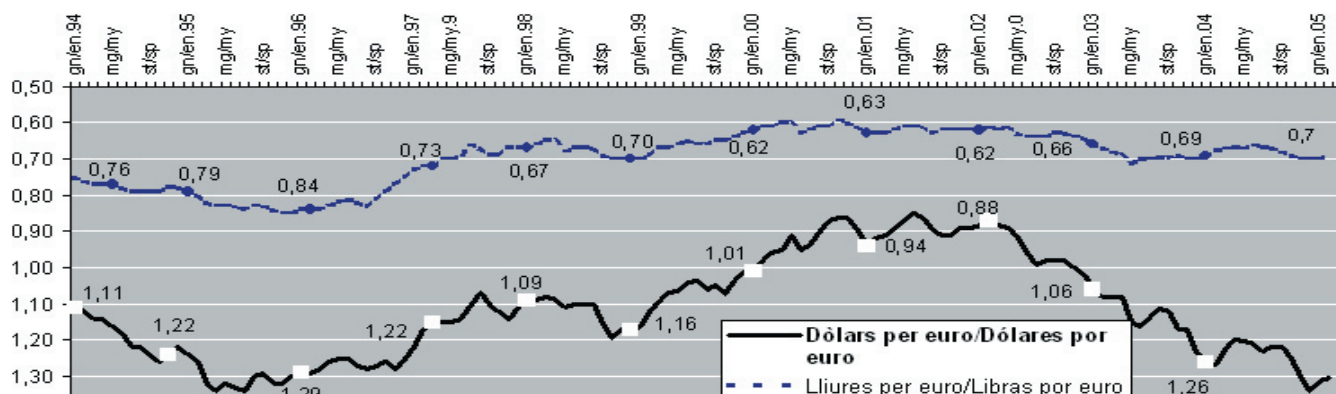
Des de la segona fase de la Unió Monetària Europea. Escala invertida. Valors mostrats per al gener de cada any i el darrer mes de la sèrie.

Font: Banc d'Espanya

Divisas - tipo de cambio medio mensual por ecu/euro

Desde la segunda fase de la Unión Monetaria Europea. Escala invertida. Valores fijados para enero de cada año y el último mes de la serie.

Fuente: Banco de España

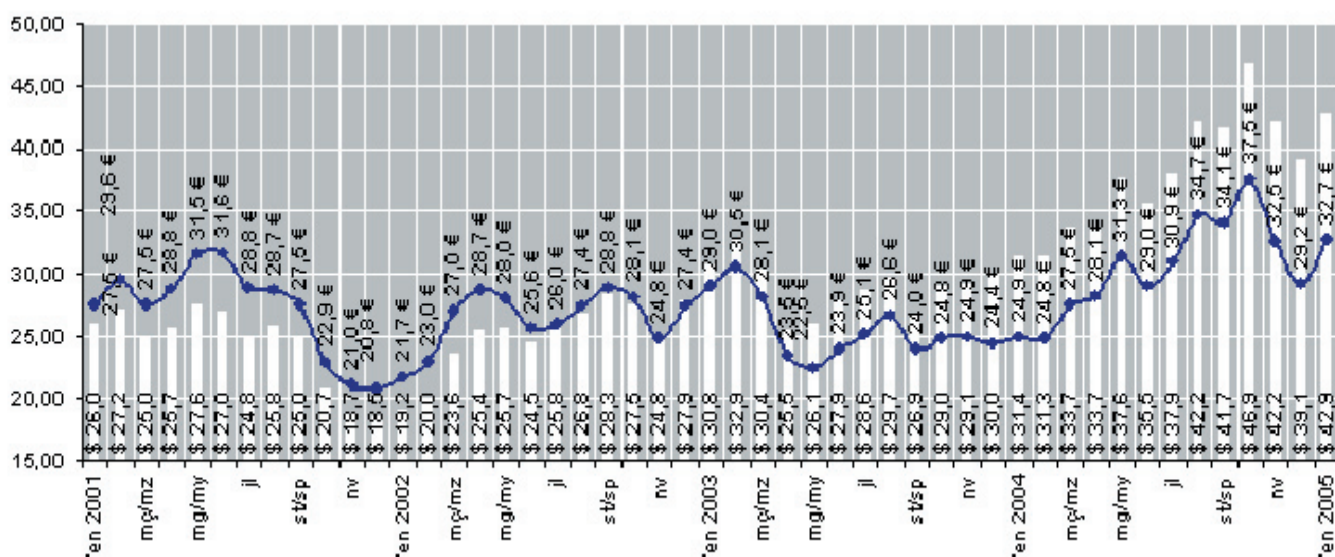

Preu del cru (petroli) per barril en dòlars i euros, mitjana simple dels preus de: Dated Brent, West Texas Intermediate, i Dubai Fateh

Font: Banc d'Espanya, FMI i elaboració pròpia

Precio del crudo (petróleo) por barril en dólares y euros, media simple de los precios de: Dated Brent, West Texas Intermediate, y Dubai Fateh

Fuente: Banco de España, FMI y elaboración propia

- Regne Unit

Al quart trimestre l'economia del Regne Unit manté els elevats percentatges de creixement (2,9%) per la pujança de la demanda interna, si bé continua la desacceleració en les taxes de creixement dels dos trimestres precedents.

La taxa d'atur harmonitzada es manté en nivells mínims històrics, entorn del 4,7%, mostrant l'evolució favorable del mercat laboral.

La taxa d'inflació s'estabilitza al desembre i gener en el 1,6% interanual.

El consum de les famílies s'ha incrementat en els últims anys gràcies a l'augment en els valors de mercat dels béns immobiliaris, el que ha permès un major endeutament de les llars. Amb la finalitat de ralentir l'augment de deute hipotecari, el Banc d'Anglaterra ha pujat els tipus d'interès en diverses ocasions des de novembre 2003.

- Zona euro

L'economia de la zona euro a 2004 mostra una millora respecte a 2003, el que es reflecteix en l'estimació de creixement de 2004 (2,0% interanual) i previsió de 2005 que es manté en el 2,0%. Però es preveu que aquest creixement es retallarà fins a l'1,6%. I davant la dolenta evolució econòmica de França, Itàlia i Alemanya, duu que una comissió d'experts estigui suavitzant algunes de les regles del Pacte d'estabilitat i creixement.

Als primers mesos de 2005, el sector exterior es veu afectat per l'apreciació de l'euro; i l'acceleració que es va donar en la demanda interna es frena per la disminució de la confiança d'empresaris i consumidors.

Els indicadors d'atur i d'ocupació tot just mostren símptomes de millora durant 2004. El primer d'ells es va situar en una taxa en el 8,9% al desembre.

La inflació a la zona euro es situa des d'abril de 2004 amb variacions superiors al 2,0% interanual. Al gener de 2005 la variació dels preus de la zona euro s'ha situat en l'1,9% quan el mes anterior fou d'un 2,4% interanual, amb el que es reflecteix una possible millora. És cert que per l'evolució alcista dels preus del petroli als primers mesos de 2005 s'espera que l'increment de preus registrat al gener i febrer es revisi a l'alça.

- Alemanya

L'economia alemanya registra al quart trimestre una taxa de creixement del 0,6% interanual, enfront de l'1,2% del trimestre anterior. El creixement econòmic de l'any 2004 es basa majoritàriament en les vendes a l'exterior, però al segon semestre s'estanquen per l'efecte de l'apreciació de l'euro.

- Reino Unido

En el cuarto trimestre la economía del Reino Unido mantiene los elevados porcentajes de crecimiento (2,9%) por la pujanza de la demanda interna, si bien continúa la desacceleración en las tasas de crecimiento de los dos trimestres precedentes.

La tasa de paro armonizada se mantiene en niveles mínimos históricos, en torno al 4,7%, mostrando la evolución favorable del mercado laboral.

La tasa de inflación se estabiliza en diciembre y enero en el 1,6% interanual.

El consumo de las familias se ha incrementado en los últimos años merced al aumento en los valores de mercado de los bienes inmobiliarios, lo que ha permitido un mayor endeudamiento de los hogares. Con el fin de ralentizar el aumento de deuda hipotecaria, el Banco de Inglaterra ha subido los tipos de interés en diversas ocasiones desde noviembre 2003.

- Zona euro

La economía de la zona euro en 2004 muestra una mejora respecto a 2003, lo que se refleja en la estimación de crecimiento de 2004 (2,0% interanual) y previsión de 2005 que se mantiene en el 2,0%. Pero se prevé que dicho crecimiento se recortará hasta el 1,6%. Y ante la mala evolución económica de Francia, Italia y Alemania, lleva a que una comisión de expertos esté intentando suavizar algunas de las reglas del Pacto de estabilidad y crecimiento.

En los primeros meses de 2005, el sector exterior se ve afectado por la apreciación del euro; y la aceleración que se dio en la demanda interna se frena por la disminución de la confianza de empresarios y consumidores.

Los indicadores de paro y de ocupación apenas muestran síntomas de mejoría durante 2004. El primero de ellos se situó en una tasa en el 8,9% en diciembre.

La inflación en la zona euro se sitúa desde abril de 2004 con variaciones superiores al 2,0% interanual. En enero de 2005 la variación de los precios de la zona euro se ha situado en el 1,9% cuando el mes anterior fue de un 2,4% interanual, con lo que se refleja una posible mejora. Es cierto que por la evolución alcista de los precios del petróleo en los primeros meses de 2005 se espera que el incremento de precios registrado en enero y febrero se revise al alza.

- Alemania

La economía alemana registra en el cuarto trimestre una tasa de crecimiento del 0,6% interanual, frente al 1,2% del trimestre anterior. El crecimiento económico del año 2004 se basa mayoritariamente en las ventas al exterior, pero en el segundo semestre se estancan por el efecto de la apreciación del euro.

S'espera durant l'any 2005 que un repunt de la demanda compensi un menor augment de les exportacions. La confiança empresarial confirma aquesta tendència, encara que les vendes minoristes de final d'any segueixen disminuint.

Alemanya té a l'any 2004 un dèficit públic del 3,7% del PIB, el que suposa l'incompliment per tercer any consecutiu del límit màxim del 3% fixat pel pacte d'Estabilitat i Creixement.

La reforma laboral, denominada Hartz IV, entra en vigor el primer de gener de 2005 amb l'objectiu d'incentivar al desocupat a cercar feina. Altre efecte de la reforma laboral ha estat el d'augmentar les xifres d'atur (que ja de per si mateix són elevades) perquè ara també inclouen als preceptors d'ajudes social com cercadors de feina.

L'IPC de gener (1,6%) ha disminuït sis dècimes respecte a desembre, encara que durant tot el quart trimestre de 2004 va registrar taxes iguals o superiors al 2,0%.

- França

L'economia francesa recupera el dinamisme i incrementa la seva taxa interanual de creixement al quart trimestre de 2004 registrant un 2,2% enfront de l'1,3% registrat en el mateix període de l'any anterior.

El repunt de creixement de finals de 2004 respon a la recuperació del consum i les inversions, contraposada a l'evolució del comerç exterior.

La taxa d'atur no millora durant el trimestre i arriba al desembre el 9,6%.

Els preus es van mantenir entorn del 2,3% en els últims mesos de 2004; i al gener se situa en el 1,6%.

- Itàlia

L'economia italiana, que semblava estar consolidant-se en la primera meitat de 2004, segueix amb febles taxes de creixement econòmic. El PIB creix en el quart trimestre un 1,0% interanual, quatre desenes per sota del creixement del trimestre anterior.

La taxa d'inflació interanual se situa en el 2,0%, per sota de la taxa registrada el mes anterior (2,4%). Havent estat durant tot el 2004 com a mínim iguals al 2,0%.

Se espera en el año 2005 que un repunte de la demanda compense un menor aumento de las exportaciones. La confianza empresarial confirma dicha tendencia, aunque las ventas minoristas de final de año siguen disminuyendo.

Alemania tiene en 2004 un déficit público del 3,7% del PIB, lo que supone el incumplimiento por tercer año consecutivo del límite máximo del 3% fijado por el Pacto de Estabilidad y Crecimiento.

La reforma laboral, denominada Hartz IV, entra en vigor el primero de enero de 2005 con el objetivo de incentivar al parado a buscar empleo. Otro efecto de la reforma laboral ha sido el de aumentar las cifras de paro (que ya de por sí son elevadas) porque ahora también incluyen a los preceptores de ayudas social como buscadores de empleo.

El IPC de enero (1,6%) ha disminuido seis décimas respecto a diciembre, aunque durante todo el cuarto trimestre de 2004 registró tasas iguales o superiores al 2,0%.

- Francia

La economía francesa recupera el dinamismo e incrementa su tasa interanual de crecimiento en el cuarto trimestre de 2004 registrando un 2,2% frente al 1,3% registrado en el mismo periodo del año anterior.

El repunte de crecimiento de finales de 2004 responde a la recuperación del consumo y las inversiones, contrapuesta a la evolución del comercio exterior.

La tasa de paro no mejora durante el trimestre y alcanza en diciembre el 9,6%.

Los precios se mantuvieron en torno al 2,3% en los últimos meses de 2004; y en enero se sitúa en el 1,6%.

- Italia

La economía italiana, que parecía estar consolidándose en la primera mitad de 2004, sigue con débiles tasas de crecimiento económico. El PIB crece en el cuarto trimestre un 1,0% interanual, cuatro décimas por debajo del crecimiento del trimestre anterior.

La tasa de inflación interanual se sitúa en el 2,0%, por debajo de la tasa registrada el mes anterior (2,4%). Habiendo estado durante todo el 2004 como mínimo iguales al 2,0%.

Previsions macroeconòmiques			Previsiones macroeconómicas		
Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Taxes de variació interanuals, preus constants de 1995 (en %)			Datos corregidos de efectos estacionales y calendario. Tasas de variación interanuales, precios constantes de 1995 (en %)		
	2004	2005			
Despesa en consum final	3,5	3,2	Gasto en consumo final		
Consum final de les llars	3,3	3,1	Consumo final de hogares		
Consum final de les AP	4,2	3,5	Consumo final de AA.PP.		
Formació bruta del capital fix	4,5	5,7	Formación bruta de capital fijo		
Béns d'equipament	4,6	8,0	Bienes de equipo		
Construcció	4,3	3,9	Construcción		
Variació d'existències ¹	0,2	0,0	Variación de existencias ¹		
Demanda interna ¹	4,0	3,8	Demanda interna ¹		
Exportació de béns i serveis	5,1	6,4	Exportación bienes y servicios		
Importació de béns i serveis	8,9	8,5	Importación de bienes y servicios		
PIB a preus de mercat	2,6	2,9	PIB a precios de mercado		
Ocupació ²	2,1	2,1	Ocupación ²		
Atur (% pobl. activa, EPA)	10,9	10,4	Paro (% pobl. activa, EPA)		
1. Aportació al creixement del PIB a preus de mercat			1. Aportación al crecimiento del PIB a precios mercado		
2. Llocs de feina equivalents a temps complet			2. Puestos de trabajo equivalentes a tiempo completo		
Font: Ministeri d'Economia, previsions macroeconòmiques. Desembre de 2004			Fuente: Ministerio de Economía, previsiones macroeconómicas. Diciembre de 2004		

L'economia espanyola al conjunt de 2004 té un creixement del 2,7%, dos desenes superior al 2,5% de 2003. Mentre que les perspectives per a 2005 so de mantenir-se entorn al 2,7%, segons el Banc d'Espanya.

- Demanda

Al quart trimestre de 2004 el creixement de l'economia espanyola arriba al 2,7% interanual, sent lleugerament superior al registrat als dos trimestres anteriors (2,6%).

La demanda interna del quart trimestre manté el creixement interanual en el 4,6%, sense presentar variació respecte del tercer trimestre. S'estabilitza la despesa en consum final de les llars entorn del 3,5%, i el consum de les Administracions Públiques s'incrementa. La inversió en béns d'equip es redueix en quatre dècimes, però es compensa amb la inversió en construcció que s'accelera fins a arribar al 4,9% interanual.

El sector exterior durant 2004 ha restat creixement a l'economia espanyola, si bé al quart trimestre de 2004 es redueix l'efecte negatiu en una dècima. Les exportacions, encara que es recuperen durant 2004, s'han vist afectades per la pèrdua de competitivitat via preus, per l'apreciació de l'euro i pel diferencial d'inflació; i les importacions han crescut per la bona evolució del consum privat registrant un increment del 10,2% enfront del 3,7% al període anterior.

La economía española en 2004 tiene un crecimiento estimado del 2,7%, dos décimas superior al 2,5% de 2003. Mientras que las perspectivas para 2005 son de mantenerse entorno al 2,7%, según el Banco de España.

- Demanda

En el cuarto trimestre de 2004 el crecimiento de la economía española alcanza el 2,7% interanual, siendo ligeramente superior al registrado en los dos trimestres anteriores (2,6%).

La demanda interna del cuarto trimestre mantiene el crecimiento interanual en el 4,6%, sin presentar variación respecto del tercer trimestre. Se estabiliza el gasto en consumo final de los hogares en torno al 3,5%, y el consumo de las Administraciones Públicas se incrementa. La inversión en bienes de equipo se reduce en cuatro dècimas, pero se compensa con la inversión en construcción que se acelera hasta llegar al 4,9% interanual.

El sector exterior durante 2004 ha restado crecimiento a la economía española, si bien en el cuarto trimestre de 2004 se reduce el efecto negativo en una dècima. Las exportaciones, aunque se recuperan durante 2004, se han visto afectadas por la pérdida de competitividad via precios, por la apreciación del euro y por el diferencial de inflación; y las importaciones han crecido por la buena evolución del consumo privado registrando un incremento del 10,2% frente al 3,7% en el período anterior.

Evolució i perspectives de l'economia espanyola					Evolución y perspectivas de la economía española				
Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Taxes de variació interanuals, preus constants de 1995 (en %)					Datos corregidos de efectos estacionales y calendario. Tasas de variación interanuales, precios constantes de1995 (en %)				
Trimestral									
	2003				2004				
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
Despesa en consum final	3,1	2,9	3,2	3,2	3,7	3,8	3,8	4,0	Gasto en consumo final
Consum final de les llars	2,8	2,7	3,0	2,9	3,4	3,6	3,5	3,5	Consumo final de hogares
Consum final de les AP	4,0	3,5	3,8	4,2	4,6	4,7	4,8	5,4	Consumo final de AA.PP.
Formació bruta del capital fix	3,4	3,6	3,1	2,6	2,7	4,0	5,8	6,0	Formación bruta de capital fijo
Béns d'equipament	1,7	1,7	1,0	-0,3	-0,4	4,3,	9,8	9,4	Bienes de equipo
Construcció	4,2	4,6	4,1	4,2	4,2	4,1	4,6	4,9	Construcción
Variació d'existències ¹	-0,8	-0,2	0,9	0,4	0,2	0,4	0,2	0,0	Variación de existencias ¹
Demanda interna ¹	2,4	2,9	4,2	3,6	3,8	4,4	4,6	4,6	Demanda interna ¹
Exportació de béns i serveis	1,9	3,9	3,1	1,6	5,5	3,3	4,1	5,2	Exportación bienes y servicios
Importació de béns i serveis	2,8	4,7	7,9	3,7	8,0	8,2	9,5	10,2	Importación de bienes y servicios
PIB a preus de mercat	2,1	2,5	2,6	2,8	2,7	2,6	2,6	2,7	PIB a precios de mercado
Ocupació ²	1,3	1,5	2,0	2,1	2,1	2,0	2,1	2,2	Ocupación ²
Atur (% pobl. activa, EPA)	11,7	11,1	11,2	11,2	11,4	10,9	10,5	10,4	Paro (% pobl. activa, EPA)
Índex de preus al consum ³	3,7	2,7	2,9	2,6	2,1	3,2	3,3	3,4	Índice de precios al consumo ³
1. Aportació al creixement del PIB a preus de mercat					1. Aportación al crecimiento del PIB a precios mercado				
2. Llocs de feina equivalents a temps complet					2. Puestos de trabajo equivalentes a tiempo completo				
Font: Ministeri d'Economia, previsions macroeconòmiques. Juliol de 2004					Fuente: Ministerio de Economía, previsiones macroeconómicas. Julio de 2003				
3. Dades de desembre					3. Datos de diciembre				

• Oferta

La branca de la indústria i energia mostra un descens en el creixement respecte al trimestre anterior (2,3% enfront del 2,5% en el trimestre precedent); i encara així les taxes de creixement són superiors a les registrades a 2003 reflectint encara alguns símptomes de recuperació en la seva activitat. L'Índex de Producció Industrial té nivells millors que 2003, però segueix registrant fortes oscil·lacions d'un mes a un altre. Per la seva banda el nombre d'assalariats de la branca industrial al darrer trimestre de 2004 és lleugerament inferior al del mateix període de l'any anterior.

Els indicadors del sector de la construcció continuen mostrant resultats positius. Amb taxes de creixement iguals o superiors al 3,5% interanual durant tots els trimestres de 2004, acaba en el quart trimestre amb un 4,0%. Mentre la construcció en habitatges continua assolint nivells màxims, el volum licitat en les administracions públiques també accelera el seu creixement a 2004.

El sector serveis en el conjunt de 2004 té una evolució ascendent, encara que durant els mesos del quart trimestre s'hagi atenuat. Els serveis de mercat, després de la tèbia temporada turística, mostren una recuperació als

• Oferta

En la rama de la indústria i energia mostren un descenso en el crecimiento respecto al trimestre anterior (2,3% frente al 2,5% en el trimestre precedente); aún así las tasas de crecimiento son superiores a las registradas en 2003 reflejando todavía algunos síntomas de recuperación en su actividad. El Índice de Producción Industrial tiene niveles mejores que 2003, pero sigue registrando fuertes oscilaciones de un mes a otro. Por su parte el número de asalariados de la rama industrial en el último trimestre de 2004 es ligeramente inferior al del mismo periodo del año anterior.

Los indicadores en el sector de la construcción continúan mostrando resultados positivos. Con tasas de crecimiento iguales o superiores al 3,5% interanual durante todos los trimestres de 2004, termina en el cuarto trimestre con un 4,0%. Mientras la construcción en viviendas continúa alcanzando máximos, el volumen licitado en las administraciones públicas también acelera su crecimiento en 2004.

El sector servicios en el conjunto de 2004 tiene una evolución ascendente, aunque durante los meses del cuarto trimestre se haya atenuado. Los servicios de mercado, después de la tibia temporada turística,

últims mesos de 2004. Per la seva banda, els serveis de no mercat registra un 4,6% al quart trimestre enfront del 3,3% del trimestre anterior, reflectint la major despesa en consum final de les Administracions Públiques.

- Ocupació

L'evolució del mercat laboral a 2004 ha estat positiva, l'ocupació registra un increment interanual del 2,2%, que suposa un increment de 365.000 ocupacions netes en un any, dada que s'ha vist afavorida per l'acceleració en la creació d'ocupació al segon trimestre.

La reducció de l'atur en 24.200 persones respecte al trimestre anterior per la creació d'ocupació i pel menor creixement de la població activa, deixa la taxa d'atur al quart trimestre en el 10,4% enfront del 10,5 del trimestre anterior. A 2004 l'atur disminueix en 120.000 persones.

- Preus

L'índex de preus al consum acaba l'any 2004 amb una variació del 3,2% al desembre, superant la variació de l'índex de l'any passat (2,7%). Al gener la variació de l'IPC és encara menor (3,1%) amb la qual es confirma la continuïtat en la desaceleració de preus. Al primer mes de 2005, la baixada en els preus se centra principalment en l'apartat de vestit i calçat, però també s'ha donat un descens del preu de les matèries primeres energètiques que ha dut a una baixada dels preus en els transports.

La inflació subjacent es redueix en un punt al gener, arribant al 2,8% amb el que té la seva primera disminució en 11 mesos. Aquest índex és molt inferior a l'IPC, a causa del major nivell del preu de les matèries primeres energètiques i dels aliments no elaborats com a conseqüència de les baixes temperatures.

L'IPC harmonitzat registra al gener un 3,1%, deixant el diferencial amb la Unió europea en un punt i afectant negativament a la competitivitat de la producció espanyola.

muestran una recuperación en los últimos meses de 2004. Por su parte, los servicios de no mercado registran un 4,6% en el cuarto trimestre frente al 3,3% del trimestre anterior, reflejando el mayor gasto en consumo final de las Administraciones Públicas.

- Ocupación

La evolución del mercado laboral en 2004 ha sido positiva, el empleo registra un incremento interanual del 2,2%, que supone un incremento de 365.000 empleos netos en un año, dato que se ha visto favorecido por la aceleración en la creación de empleo en el segundo trimestre.

La reducción del paro en 24.200 personas respecto al trimestre anterior por la creación de empleo y por el menor crecimiento de la población activa, y deja la tasa de paro en el cuarto trimestre en el 10,4% frente al 10,5 del trimestre anterior. En 2004 el paro disminuye en 120.000 personas.

- Precios

El índice de precios al consumo acaba el año 2004 con una variación del 3,2% en diciembre, superando a la variación del índice del año pasado (2,7%). En enero la variación del IPC es todavía menor (3,1%) con la que se confirma la continuidad en la desaceleración de precios. En el primer mes de 2005, la bajada en los precios se centra principalmente en el apartado de vestido y calzado, pero también se ha dado un descenso del precio de las materias primas energéticas que ha llevado a una bajada de los precios en los transportes.

La inflación subyacente se reduce en un punto en enero, alcanzando el 2,8% con lo que tiene su primera disminución en 11 meses. Éste índice es muy inferior al IPC, debido al mayor nivel del precio de las materias primas energéticas y de los alimentos no elaborados como consecuencia de las bajas temperaturas.

El IPC armonizado registra en enero un 3,1%, dejando el diferencial con la Unión europea en un punto y afectando negativamente a la competitividad de la producción española.

Evolució i perspectives de l'economia balear									Evolución y perspectivas de la economía balear								
Taxes de variació del PIB a preus constants (en %)									Tasas de variación del PIB a precios constantes (en %)								
	Anual				Trimestral												
	2001	2002	2003	2004	2002				2003				2004				
	(e)	(e)			I	II	III	IV	I	II	III(e)	IV(e)	I(a)	II(a)	III(a)	IV(e)	
Zona €	1,6	0,9	0,6	2,0	0,5	0,9	1,0	1,1	0,7	0,1	0,4	0,7	1,6	2,2	1,9	1,6	Zona €
Espanya	2,8	2,2	2,5	2,7	2,3	2,2	2,1	2,1	2,2	2,5	2,6	2,8	2,7	2,6	2,6	2,7	España
Balears	3,3	0,9	0,7	1,5	1,2	0,9	0,7	0,7	0,5	0,6	0,8	0,8	0,9	1,1	1,6	1,9	Baleares
Mallorca	3,3	0,8	0,7	1,5	1,1	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5	0,8	0,8	0,9	1,2	1,6	2,0	Mallorca
Menorca	3,2	1,9	1,2	1,5	2,2	1,9	1,5	1,9	1,0	1,1	1,1	1,4	1,3	1,1	1,6	2,0	Menorca
Pitiüses	2,9	0,9	0,5	1,0	1,5	0,5	0,8	0,6	0,7	0,5	0,3	0,4	0,5	0,8	1,2	1,3	Pitiusas
Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació; INE; Banc d'Espanya									Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación; INE; Banco de España								
a: avanç									a: avance								
e: estimació									e: estimación								
p: previsió									p: previsión								

Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació; INE; Banc d'Espanya
a: avanç
e: estimació
p: previsió

Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación; INE; Banco de España
a: avance
e: estimación
p: previsión

El Producte Interior Brut de Balears registra una taxa de creixement mig anual de l'1,5% al 2004, vuit dècimes superior al creixement de l'any anterior. Suposa un canvi de tendència respecte dels quatre anys anteriors i s'apropa progressivament al registrat pel conjunt de l'economia espanyola i de la zona euro.

El creixement interanual estimat per a l'economia balear en el quart trimestre de 2004 ha estat de l'1,9%. Després de les baixes taxes de creixement dels anys 2002, 2003 i primera meitat de 2004, es registra a partir del segon semestre de l'any una lleu millora. El manteniment del dinamisme de les economies espanyola i britànica, la limitada recuperació d'Alemanya i una regular temporada turística, han marcat l'evolució.

- Anàlisi per sectors

El sector primari registra l'any 2004 un creixement del 3,4%, fruit de les bones condicions climatològiques. El comportament dels principals indicadors econòmics com facturació elèctrica, vendes de gasoil B i matriculació de tractors així ho corroboren.

Les branques de la indústria i l'energia han tancat l'any amb un augment mig del 0,9%, continuant l'estabilitat dintre d'uns baixos nivells de creixement. Per activitat, la facturació d'energia elèctrica mostra un avanç sòlid; la indústria relacionada amb la construcció registra una lleugera millora durant el segon semestre de l'any, conseqüència de la reactivació de la construcció; i l'alimentació ha mostrat creixements estables. Destaca el bon comportament de les exportacions en calçat, joieria, aixetes i mobles.

El Producto Interior Bruto de Baleares registra una tasa de crecimiento medio anual del 1,5% en 2004, ocho dècimas superior al crecimiento del año anterior. Supone un cambio de tendencia respecto de los cuatro años anteriores y se acerca progresivamente al registrado por el conjunto de la economía española y de la zona euro.

El crecimiento interanual estimado para la economía balear en el cuarto trimestre de 2004 ha sido del 1,9%. Después de las bajas tasas de crecimiento de los años 2002, 2003 y primera mitad de 2004, se registra a partir del segundo semestre del año una leve mejoría. El mantenimiento del dinamismo de las economías española y británica, la limitada recuperación de Alemania y una regular temporada turística, han marcado la evolución.

- Análisis por sectores

El sector primario registra en 2004 un crecimiento del 3,4%, fruto de las buenas condiciones climatológicas. El comportamiento de los principales indicadores económicos como facturación eléctrica, ventas de gasóleo B y matriculación de tractores así lo corroboran.

Las ramas de la industria y la energía han cerrado el año con un aumento medio del 0,9%, continuando la estabilidad dentro de unos bajos niveles de crecimiento. Por actividad, la facturación de energía eléctrica muestra un avance sólido; la industria relacionada con la construcción registra una ligera mejora durante el segundo semestre del año, consecuencia de la reactivación de la construcción; y la alimentación ha mostrado crecimientos estables. Destaca el buen comportamiento de las exportaciones en calzado, joyería, grifería y muebles.

La construcció finalitza el 2004 amb un creixement mig de l'1,3%. Durant el segon semestre es recupera l'activitat, afavorida pels efectes de l'aixecament de les moratòries, el vigor de la demanda, i la inversió pública, de forma que en el quart trimestre la taxa interanual arriba a l'1,7%.

El sector serveis també millora les seves taxes de creixement durant els darrers mesos. S'estima que ha tancat el 2004 amb un creixement mig de l'1,5%, si bé en el quart trimestre la taxa interanual ja arriba al 1,9%. Aquesta millora ha estat possible gràcies al dinamisme de les activitats relacionades amb el turisme, el transport, el comerç i la banca.

- Anàlisi per illes

Mallorca tanca l'any amb un increment mig de l'1,5% interanual (enfront d'un 0,7% en 2003), si bé és patent la reactivació des del segon trimestre. En el quart trimestre es registra una taxa de creixement interanual del 2,0%, amb una tendència a l'alça dels principals indicadors econòmics: afiliació a la Seguretat Social i facturació elèctrica. El nombre de pernотacions roman estable, si bé s'incrementen els ingressos hotelers.

Menorca situa la seva estimació de creixement per a 2004 en un 1,5% (1,2% en 2003). Es recupera l'economia de Menorca de la lleugera desacceleració soferta durant la primera meitat de l'any i creix en el quart trimestre un 2,0%. També és positiu el comportament en l'afiliació a la Seguretat Social i en la facturació elèctrica.

Segueixen les Pitiüses mostrant moderades taxes de creixement. Finalitzen el 2004 amb un increment mig del PIB del 1,0%. No obstant això continua la lleu tendència a l'alça iniciada en el segon trimestre arribant durant el quart trimestre un 1,3% de taxa interanual. La facturació elèctrica ha marcat nivells de creixement moderats i l'afiliació a la Seguretat Social, encara que amb increments positius, ha marcat una tendència descendent al llarg de tot l'any. La temporada turística millora a partir d'agost.

- Previsiones 2005

Per a 2005 es preveu un creixement d'entre el 1,9% i el 2,0%, en vista dels indicadors disponibles.

La recuperació es basarà en una lleugera millora del sector serveis i la consolidació en la recuperació de la construcció.

La construcción finaliza el 2004 con un crecimiento medio del 1,3%. Durante el segundo semestre se recupera la actividad, favorecida por los efectos del levantamiento de las moratorias, el vigor de la demanda, y la inversión pública, de forma que en el cuarto trimestre la tasa interanual alcanza el 1,7%.

El sector servicios también mejora sus tasas de crecimiento durante los últimos meses. Se estima que ha cerrado el 2004 con un crecimiento medio del 1,5%, si bien en el cuarto trimestre la tasa interanual ya alcanza el 1,9%. Dicha mejora ha sido posible gracias al dinamismo de las actividades relacionadas con el turismo, el transporte, el comercio y la banca.

- Análisis por islas

Mallorca cierra el año con un incremento medio del 1,5% interanual (frente a un 0,7% en 2003), si bien es patente la reactivación desde el segundo trimestre. En el cuarto trimestre se registra una tasa de crecimiento interanual del 2,0%, con una tendencia al alza de los principales indicadores económicos: afiliación a la Seguridad Social y facturación eléctrica. El número de pernотaciones permanece estable, si bien se incrementan los ingresos hoteleros.

Menorca sitúa su estimación de crecimiento para 2004 en un 1,5% (1,2% en 2003). Se recupera la economía de Menorca de la ligera desacceleración sufrida durante la primera mitad del año y crece en el cuarto trimestre un 2,0%. También es positivo el comportamiento en la afiliación a la Seguridad Social y en la facturación eléctrica.

Siguen las Pitiusas mostrando moderadas tasas de crecimiento. Finalizan el 2004 con un incremento medio del PIB del 1,0%. Sin embargo continúa la leve tendencia al alza iniciada en el segundo trimestre alcanzando durante el cuarto trimestre un 1,3% en tasa interanual. La facturación eléctrica ha marcado niveles de crecimiento moderados y la afiliación a la Seguridad Social, aunque con incrementos positivos, ha marcado una tendencia descendente a lo largo de todo el año. La temporada turística mejora a partir de agosto.

- Previsiones 2005

Para 2005 se prevé un crecimiento de entre el 1,9% y el 2,0%, en vista de los indicadores disponibles.

La recuperación se basará en una ligera mejora del sector servicios y la consolidación en la recuperación de la construcción.

 Agricultura, ramaderia i pesca Taxes de variació interanual del PIB a preus constants (en %)		 Agricultura, ganadería y pesca Tasas de variación interanual del PIB a precios constantes (en %)	
2001	2002	2003 (e)	2004 (p)
0,3	2,6	1,4	3,4

a: avanç
 e: estimació
 p: previsió
 Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació

a: avance
 e: estimación
 p: previsión
 Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación

Es confirmen les bones expectatives de creixement del sector agrari i pesquer per a 2004 amb un augment del PIB del 3,4%, superant en una dècima la previsió inicial que ho situava entre un 2,8% i un 3,3%. El bon règim de pluges ha estat el motiu pel qual s'ha registrat una bona collita en tots els cultius.

Respecte als indicadors d'activitat del sector agrari durant els últims mesos de 2004, continuen avançant positivament, sense canvis apreciables respecte a les tendències apuntades anteriorment.

La reforma de la Política Agrària Comú (PAC) per a 2005 se centra en les exigències en matèria de medi ambient per a percebre les ajudes comunitàries; la modulació o retallada en les subvencions directes i el desenvolupament de les negociacions per a l'assignació dels drets de pagament per a cada explotació.

- Agricultura

Referent a la producció de fruits secs, s'ha passat de les 1.600 tones d'ametlles a 2003 a més de 6.000 a l'any present. La producció s'ha multiplicat per quatre juntament amb un increment en el preu, amb màxims de 500 pessetes per quilo de bessó el 2003 i de 800 pessetes l'any 2004. Tot això afavorit per una escassa producció a la Península, pel que la major part de la producció ha estat venuda a Alacant per a la fabricació dels torrons.

Referent als cereals, la producció ha estat bona, major que en 2003, amb un rendiment d'uns 3.300 quilos de gra per hectàrea.

Quant a la garrofa, la producció ha augmentat, passant de 12.000 a 17.000 tones, amb preus mitjos de 35 pessetes per quilo en 2003 i de 45 en 2004, arribant a puntes de 60.

Les fruites i verdures també han vist creixement la seva producció, però els preus han caigut lleugerament per al productor.

Se confirman las buenas expectativas de crecimiento del sector agrario y pesquero para 2004 con un aumento del PIB del 3,4%, superando en una dècima la previsión inicial que lo situaba entre un 2,8% y un 3,3%. El buen régimen de lluvias ha sido el motivo por el cual se ha registrado una buena cosecha en todos los cultivos.

Respecto a los indicadores de actividad del sector agrario durante los últimos meses del 2004, continúan avanzando positivamente, sin cambios apreciables respecto a las tendencias apuntadas anteriormente.

La reforma de la Política Agraria Común (PAC) para 2005 se centra en las exigencias en materia de medio ambiente para percibir las ayudas comunitarias; la modulación o recorte en las subvenciones directas y el desarrollo de las negociaciones para la asignación de los derechos de pago para cada explotación.

- Agricultura

Referente a la producción de frutos secos, se ha pasado de las 1.600 toneladas de almendras en 2003 a más de 6.000 en el presente año. La producción se ha multiplicado por cuatro junto con un incremento en el precio, con máximos de 500 pesetas por kilo de almendruco en 2003 y de 800 pesetas en 2004. Todo ello favorecido por una escasa producción en la Península, por lo que la mayor parte de la producción ha sido vendida a Alicante para la fabricación de los torrones.

Referente a los cereales, la producción ha sido buena, mayor que en 2003, con un rendimiento de unos 3.300 kilos de grano por hectárea.

En cuanto a la algarroba, la producción ha aumentado, pasando de 12.000 a 17.000 toneladas, con precios medios de 35 pesetas por kilo en 2003 y de 45 en 2004, llegando a puntas de 60.

Las frutas y verduras también han visto crecida su producción, pero los precios han caído ligeramente para el productor.

Indicadors de l'agricultura i la pesca			Indicadores de la agricultura y la pesca		
	Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T _{t-k} (%)		
Facturació elèctrica (MWh)	gn/en	5.053	↗	5,9	Facturación eléctrica (MWh)
	gn/en	3.845	 ↗	5,6	
	gn/en	381	 ↗	7,2	
	gn/en	827	 ↗	6,7	
Gasoil B, vendes (m³)	oct	7.536	↗	4,8	Gasóleo B, ventas (m³)
	oct	5.792	 →	1,5	
	oct	811	 ↗	29,6	
	oct	933	 ↗	9,1	
🌾 Sector agrari			🌾 Sector agrario		
Afiliats a la SS	ds/dc	7.402	↗	2,3	Afiliados a la SS
Assalariats	ds/dc	999	↗	6,4	Asalariados
Règim especial agrari ¹	ds/dc	5.236	→	0,8	Régimen especial agrario ¹
Autònoms	ds/dc	1.164	↗	5,6	Autónomos
Matriculació de tractors	ds/dc	16	↗	9,2	Matriculación de tractores
🐟 Sector pesquer			🐟 Sector pesquero		
Afiliats al règim especial de la mar ²	nov	1.887	↘	-2,1	Afiliados régimen especial del mar ²
Font: Gesa-Endesa, CLH, TTSS, SOIB, DGT, ISM			Fuente: Gesa-Endesa, CLH, TTSS, SOIB,DGT, ISM		
1. Assalariats i autònoms			1. Asalariados y autónomos		
2. Inclou pesca i transport marítim			2. Incluye pesca y transporte marítimo		

La collita de la patata el 2004 ha estat la major dels darrers 20 anys (33.500 tones). La collita destinada a l'exportació al Regne Unit i Dinamarca ha ascendit a 22.500 tones. La campanya de 2005 d'exportació de la patata primerenca es retardarà entre dues i tres setmanes a causa del temporal de neu que va afectar als cultius a la fi de gener. Els municipis de Sa Pobla i Muro són les dues zones que concentren la majoria de la producció de patata balear per exportar.

El sector vinícola ha vist incrementada la seva producció de raïm de manera considerable amb una bona qualitat. Actualment, al conjunt de Balears existeixen més de 1.000 hectàrees de vinyes i un total de 33 cellers.

En la campanya de producció d'oli subjecte a la Denominació d'Origen, es preveu passar dels 30.000 litres del passat any a 70.000, el que equival a un augment del 135%.

- Ramaderia

Els preus han estat baixos en el boví de carn, en l'oví s'han mantingut estables, amb una tendència a la baixa; i en el porcí es mantenen oscil·lants.

La cosecha de la patata en 2004 ha sido la mayor de los últimos 20 años (33.500 toneladas). La cosecha destinada a la exportación al Reino Unido y Dinamarca ha ascendido a 22.500 toneladas. La campaña del 2005 de exportación de la patata temprana se retrasará entre dos y tres semanas debido al temporal de nieve que afectó a los cultivos a finales de enero. Los municipios de Sa Pobla y Muro son las dos zonas que concentran la mayoría de la producción de patata balear para exportar.

El sector vinícola ha visto incrementada su producción de uva de manera considerable con una buena calidad. Actualmente, en el conjunto de Baleares existen más de 1.000 hectáreas de viñas y un total de 33 bodegas.

En la campaña de producción de aceite sujeto a la Denominación de Origen, se prevé pasar de los 30.000 litros del pasado año a 70.000, lo que equivale a un aumento del 135%.

- Ganadería

Los precios han sido bajos en el vacuno de carne, en el ovino se han mantenido estables, con una tendencia a la baja; y en el porcino se mantienen oscilantes.

Exportacions des de les Balears				Exportaciones desde Baleares			
Principals mercaderies agràries exportades				Principales mercancías agrarias exportadas			
Gener a novembre de 2004				Enero a noviembre 2004			
Producte Principals mercats exteriors	Tones Toneladas	Var. (%)		Milers d'€ Miles de €	Var. (%)	Producto Principales mercados exteriores	
Formatge	↘ 11	-99,2		↘ 65	-98,5	Queso	
Patates	↗ 24.633	42,4		↗ 13.215	62,5	Patatas	
Regne Unit	15.418	52,7		8.641	74,2	Reino Unido	
Dinamarca	4.727	39,3		2.470	52,7	Dinamarca	
Goma de garroví	↘ 974	-42,5		↘ 7.179	-22,6	Goma de garrofín	
Alemanya	513	-23,7		3.911	-3,4	Alemania	
Japó	120	-59,8		915	-53,4	Japón	
Algarrobas	↘ 2.845	-17,2		↘ 1.342	-22,0	Garrofes	
Ametlles	↘ 153	-40,2		↘ 704	-23,9	Almendras	
Vins i licors	↘ 380	-16,5		↗ 1.682	23,36	Vinos y licores	

Les explotacions ramaderes de llet perden actius amb els abandons, sobretot de les vaqueries petites, mentre que els preus es mantenen estables. A Menorca, 17 finques han abandonat la seva quota dintre del Pla Nacional. En la majoria de casos, es tracta d'explotacions de petita grandària que produïen menys de 100.000 litres de llet a l'any. La illa disposa d'una quota de 63 milions de litres a l'any.

El sector lacti de Menorca està estudiant la viabilitat de vendre llet a cooperatives catalanes per a la seva envasat i comercialització, donant sortida a una part de la producció lletera menorquina, avui amb un futur incert a causa de la deslocalització iniciada per la multinacional Kraft que fabrica en la illa la marca "El Caserio".

- Pesca

La producció pesquera declarada a les Illes Balears en el quart trimestre de 2004 ha estat de 731.002 Kg. amb un valor en primera venda de 4.315.760 euros.

En comparació del mateix trimestre del 2003 (772.356 Kg. i 3.344.416 euros), aquestes dades suposen una disminució del 5,35% en pes i un augment del 22,5% en valor econòmic.

Pel que fa a les captures, no hi ha diferències apreciables en les espècies majoritàries, només destacar la substitució del gatò pel calamar l'any 2004. Cal destacar la disminució de captures de sardines en un 70%, de l'alatxa en un 38% i de la llampuga en un 30%; i l'augment de captures de xucla en un 25%.

Pel que fa al valor econòmic en primera venda, es mantenen pràcticament les mateixes espècies sent substituït el peix espasa pel caproig, espècie de major qualitat. Cal destacar l'increment de valor d'algunes espècies: el verderol ha incrementat el seu valor a causa

Las explotaciones ganaderas de leche pierden activos con los abandonos, sobre todo de las vaquerías pequeñas, mientras que los precios se mantienen estables. En Menorca, 17 fincas han abandonado su cuota dentro del Plan Nacional. En la mayoría de casos, se trata de explotaciones de pequeño tamaño que producían menos de 100.000 litros de leche al año. La isla dispone de una cuota de 63 millones de litros al año.

El sector lácteo de Menorca está estudiando la viabilidad de vender leche a cooperativas catalanas para su envasado y comercialización, dando salida a una parte de la producción lechera menorquina, hoy con un futuro incierto a causa de la deslocalización iniciada por la multinacional Kraft que fabrica en la isla la marca "El Caserio".

- Pesca

La producción pesquera declarada en las Islas Baleares en el cuarto trimestre de 2004 ha sido de 731.002 Kg. con un valor en primera venta de 4.315.760 euros.

En comparación con el mismo trimestre del 2003 (772.356 Kg. y 3.344.416 euros), estos datos suponen una disminución del 5,35% en peso y un aumento del 22,5% en valor económico.

Con respecto a las capturas, no hay diferencias apreciables en las especies mayoritarias, sólo destacar la substitución del gatò por el calamar el año 2004. Hay que destacar la disminución de capturas de sardinas en un 70%, de la alacha en un 38% y de la lampuga en un 30%; y el aumento de capturas de xucla en un 25%.

Por lo que respecta al valor económico en primera venta, se mantienen prácticamente las mismas especies siendo sustituido el pez espada por el cabracho, especie de mayor calidad. Hay que destacar el incremento de valor de algunas especies: el verderón ha incrementado su valor

de la disminució de captures (l'increment del preu mig ha estat del 56%); la gamba rosada augmenta les captures en un 10%, el seu valor econòmic en un 38% i el preu mig en un 25%. El calamar ha duplicat les captures i valor econòmic, mantenint el preu mig en la llotja. El lluç ha incrementat el seu valor per un major nombre de captures i una disminució del preu de llotja d'un 10%.

- Mercats exteriors

Les exportacions de formatges i els seus derivats procedents gairebé en la seva totalitat de la planta Kraft a Menorca, han caigut de forma considerable fruit de l'actual crisi que està travessant la multinacional que en 2004 ha reduït la plantilla en 44 dels seus assalariats en la fàbrica de Maó a més d'haver rebaixat el preu que paga als seus proveïdors de llet o quallada i deixat de recollir les fogasses de formatge tradicional menorquí.

La collita de la patata d'exportació destinada al Regne Unit i països escandinaus ha ascendit a 24.630 tones arribant a un valor de 13,2 milions d'euros sent aquestes quantitats un 42,4% i un 62,5% superiors a les del mateix període del 2003.

Les exportacions de goma de garroví han estat de 7,1 milions d'euros, que suposen una caiguda de el -22,6% respecte a la dada del 2003.

El descens de les vendes a l'exterior d'ametlles, ve com a conseqüència de que durant el 2004 Balears hagi liderat el rànquing de producció a Espanya. Els dolents resultats de la campanya de l'ametlla en la península amb un descens superior al 200% respecte a 2003 expliquen bona part de l'èxit de les vendes.

Quant a les vendes a l'exterior de vi, s'han facturat un total de 1,6 milions d'euros, el que ha suposat un augment del 23,3%.

a causa de la disminució de captures (el incremento del precio medio ha sido del 56%); la gamba rosada aumenta las capturas en un 10%, su valor económico en un 38% y el precio medio en un 25%. El calamar ha duplicado las capturas y valor económico, manteniendo el precio medio en la lonja. La merluza ha incrementado su valor por un mayor número de capturas y una disminución del precio de lonja de un 10%.

- Mercados exteriores

Las exportaciones de quesos y sus derivados procedentes casi en su totalidad de la planta Kraft en Menorca, han caído de forma considerable fruto de la actual crisis que está atravesando la multinacional que en 2004 ha reducido la plantilla en 44 de sus asalariados en la fábrica de Maó además de haber rebajado el precio que paga a sus proveedores de leche o cuajada y dejado de recoger las hogazas de queso tradicional menorquí.

La cosecha de la patata de exportación destinada al Reino Unido y países escandinavos ha ascendido a 24.630 toneladas alcanzando un valor de 13,2 millones de euros siendo estas cantidades un 42,4% y un 62,5% superiores a las del mismo periodo del 2003.

Las exportaciones de goma de garrofín han sido de 7,1 millones de euros, que suponen una caída del -22,6% respecto al dato del 2003.

El descenso de las ventas al exterior de almendras, viene como consecuencia de que durante el 2004 Baleares haya liderado el ranking de producción en España. Los malos resultados de la campaña de la almendra en la península con un descenso superior al 200% respecto a 2003 explican buena parte del éxito de las ventas.

En cuanto a las ventas al exterior de vino, se han facturado un total de 1,6 millones de euros, lo que ha supuesto un aumento del 23,3%.

4.2. Indústria i energia

Industria y energía

 Branques de la indústria i l'energia Taxes de variació del PIB a preus constants (en %)								 Ramas de la industria y la energía Tasas de variación del PIB a precios constantes (en %)							
Anual								Trimestral							
2001	2002	2003	2004	2002				2003				2004			
	(e)	(e)	(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
PIB	2,5	0,8	0,8	0,9	0,6	0,8	0,7	0,7	0,4	0,9	1,0	0,8	0,8	0,9	1,1
Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació								Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación							
a: avanç								a: avance							
e: estimació								e: estimación							
p: previsió								p: previsión							

Indicadors de la indústria i l'energia						Indicadores de la industria y la energía					
			Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T _{t-k} (%)						
Assalariats			ds/dc	24.294	→	-1,8		Asalariados			
Autònoms			ds/dc	5.978	→	-1,5		Autónomos			
Total hores treballades (milers) ¹			st	3.513	↘	-2,4		Total horas trabajadas (miles) ¹			
Facturació energia elèctrica (MWh)			gn/en	357.002	↗	4,0		Facturación energía eléctrica (MWh)			
			gn/en	295.474	↗	4,4					
			gn/en	21.470	→	0,4					
			gn/en	40.058	↗	4,0					
Facturació energia elèctrica indústria (MWh)			gn/en	21.580	→	-0,8		Facturación energía eléctrica industria (MWh)			
			gn/en	18.604	→	-0,8					
			gn/en	2.189	→	-1,7					
			gn/en	787	↗	2,5					
Índex d'activitat industrial			oct	159,9	→	0,2		Índice de actividad industrial			
Indicador de producció industrial			nov	96,7	→	0,6		Indicador de producción industrial			
...Energia			nov	120,9	↗	4,4		...Energía			
...Béns de consum			nov	75,6	↘	-3,8		...Bienes de consumo			
...Béns intermedis			nov	97,6	→	-1,2		...Bienes intermedios			
Índex cartera comandes...								Índice cartera de pedidos...			
...Béns industrials			nov	-32,5	↘	-8,7		...bienes industriales			
...Béns de consum			nov	-53,1	↘	-19,5		...bienes de consumo			
Font: TTSS, Gesa-Endesa, DG d'Economia, INE, MCYT						Fuente: TTSS, Gesa-Endesa, DG de Economía, INE, MCYT					
¹ . Nombre d'hores efectives per nombre d'assalariats						¹ . Número de horas efectivas por número de asalariados					

Facturació elèctrica directa per activitats (MWh)			Facturación eléctrica directa por actividades (MWh)		
	Darrera dada	Último dato	Cicle-tendència	Ciclo-tendencia	
			T'_{t-k} (%)		
Agroalimentari	gn/en	7.310	→	0,3	Agroalimentario
	gn/en	6.050	→	0,2	
	gn/en	1.011	→	-1,4	
	gn/en	249	↗	8,6	
Calçat, cuir, tèxtil	gn/en	1.026	↗	3,5	Calzado, cuero, textil
	gn/en	708	↗	4,7	
	gn/en	313	→	0,1	
Fusta, moble	gn/en	2.489	↗	2,3	Madera, mueble
Paper, arts gràfiques	gn/en	714	↘	-7,5	Papel, artes gráficas
Ciment, calç, guix	gn/en	5.869	→	0,2	Cemento, cal, yeso
	gn/en	5.854	→	0,2	
Totxo, teula, vidre	gn/en	1.303	↗	5,0	Ladrillo, teja, vidrio
Font: Gesa-Endesa			Fuente: Gesa-Endesa		

El sector industrial presenta durant aquest quart trimestre una certa acceleració en el seu creixement, passant del 0,9% del tercer trimestre a l'1,3% actual. A pesar d'aquest lleuger repunt, els indicadors d'activitat no permeten esperar més que una expansió continguda.

La tendència en el nombre d'assalariats al desembre és del -1,8%, que si bé continua sent negativa, sembla estabilitzar-se. En canvi, el nombre total d'hores treballades en el trimestre anterior seguia experimentant una certa desacceleració, passant del -1,2% al juny al -2,4% de setembre.

El perfil de creixement de la facturació d'energia elèctrica s'accelera lleugerament en els últims mesos (4,0% al gener), però sense l'acceleració mostrada durant els vuit primers mesos del 2004.

Es manté constant la facturació elèctrica de la indústria al gener representant la continuïtat de les tendències anteriors.

Al gener de 2005 s'ha aprovat el Pla Energètic de Balears, té un termini d'execució que cobreix fins a 2015, combina dos sistemes de subministrament energètic: electricitat i gas (cable i gasoducte); així mateix preveu una nova central de generació de cicle combinat, el desmantellament de la central de Mallorca, 17 noves subestacions, la remodelació d'altres 36 i la connexió permanent de les Illes entre si i d'aquestes amb la Península.

Al novembre, l'índex de producció industrial creix un 0,6% tendencial, seguint una senda de creixement moderadament ascendent. De gener a novembre la branca que ha tingut un comportament més expansiu ha estat la corresponent a l'energia (4,4%), en sentit oposat als béns

El sector industrial presenta durante este cuarto trimestre una cierta aceleración en su crecimiento, pasando del 0,9% del tercer trimestre al 1,1% actual. A pesar de este ligero repunte, los indicadores de actividad no permiten esperar más que una expansión contenida.

La tendencia en el número de asalariados en diciembre es del -1,8%, que si bien continúa siendo negativa, parece estabilizarse. En cambio, el número total de horas trabajadas en el trimestre anterior seguía experimentando una cierta desacceleración, pasando del -1,2% en junio al -2,4% de septiembre.

El perfil de crecimiento de la facturación de energía eléctrica se acelera ligeramente en los últimos meses (4,0% en enero), pero sin la aceleración mostrada durante los ocho primeros meses del 2004.

Se mantiene constante la facturación eléctrica de la industria en enero representando la continuidad de las tendencias anteriores.

En enero de 2005 se ha aprobado el Plan Energético de Baleares, tiene un plazo de ejecución que cubre hasta 2015, combina dos sistemas de suministro energético: electricidad y gas (cable y gasoducto); asimismo prevé una nueva central de generación de ciclo combinado, el desmantelamiento de la central de Mallorca, 17 nuevas subestaciones, la remodelación de otras 36 y la conexión permanente de las Islas entre sí y de estas con la Península.

En noviembre, el índice de producción industrial crece un 0,6% tendencial, siguiendo una senda de crecimiento moderadamente ascendente. De enero a noviembre la rama que ha tenido un comportamiento más expansivo ha sido la correspondiente a la energía (4,4%), en sentido

intermedis i els de consum registren descensos del -1,2% i del -3,8% respectivament.

La facturació elèctrica per subsectors, en termes generals, registra una lleugera millora respecte als mesos anteriors, si bé la indústria del *paper i arts gràfiques* representa una excepció notable en aquesta tendència. Destaca l'augment del 5,0% en la indústria de la *rajola, teula i vidre*, conseqüència de la reactivació de la construcció.

• Exportacions

Un informe recent del Consell Superior de Cambres d'Espanya destaca que només un total de quatre empreses, relacionades amb el sector del calçat, de la bijuteria i turístic, concentra el 61,3% de les vendes exteriors de béns de Balears.

La recuperació exportadora registrada al llarg de tot l'any (superant la caiguda registrada durant 2003), i la continuïtat del dinamisme del consum intern juntament amb el manteniment del preu del cru del petroli en els elevats nivells actuals, afecta als costos de producció i transport.

En el sector de la *pell, cuir i calçat*, el disseny de les peces i l'important know how en el tall i acabat de les mateixes ha permès el manteniment dels nivells de competitivitat.

Destaquen les vendes del subsector del *calçat* que en l'acumulat de gener a octubre arriben a un import de 120,1 milions d'euros, un 10,9% més que el mateix lapse de l'any anterior. Europa continua registrant increment de les exportacions amb França (19,6%) , Itàlia (34,6%) i Alemanya (4,8%) com els nostres principals clients. Fora de la Unió Europea, Estats Units amb un increment del 43,4% segueix sent el principal mercat, a pesar de l'alça de l'euro enfront del dòlar. L'apreciació de l'euro enfront de les divises asiàtiques ha provocat la disminució de les vendes a aquests mercats, afavorint les exportacions d'aquests països.

De cara al futur, el gran repte de les empreses a Balears és la seva adaptació a la nova situació que es va obrir l'1 de gener de 2005 amb el final dels acords multifibres i les seves quotes d'importació.

La pujada del preu del petroli, la debilitat del dòlar enfront de l'euro i la incipient competència dels mercats asiàtics, són les variables que estan condicionant l'evolució de les xifres de venda del sector de la *bijuteria i joieria* . En Estats Units les vendes en bijuteria es redueixen un -74,3%, mentre que en joieria s'incrementen un 7,1% compensant en aquest cas la disminució de les vendes a França (-4,7%).

L'exportació d'*aixetes* s'incrementa un 30,2%. Les vendes d'aquest capítol han estat de 10,4 milions d'euros.

El valor de les exportacions de mobles, entre gener i octubre es va situar en 11,3 milions d'euros, un 126,5% superior al mateix període de l'any anterior. Cap assenyalar l'evolució

opuesto los bienes intermedios y los de consumo registran descensos del -1,2% y del -3,8% respectivamente.

La facturación eléctrica por subsectores, en términos generales, registra una ligera mejora respecto a los meses anteriores, si bien la industria del *papel y artes gráficas* representa una salvedad notable en esta tendencia. Destaca el aumento del 5,0% en la industria del *ladrillo, teja y vidrio*, consecuencia de la reactivación de la construcción.

• Exportaciones

Un informe reciente del Consejo Superior de Cámaras de España destaca que sólo un total de cuatro empresas, relacionadas con el sector del calzado, de la bisutería y turístico, concentra el 61,3% de las ventas exteriores de bienes de Baleares.

La recuperación exportadora registrada a lo largo de todo el año (superando la caída registrada durante 2003), y la continuidad del dinamismo del consumo interno junto con el mantenimiento del precio del crudo del petróleo en los elevados niveles actuales, afecta a los costes de producción y transporte.

En el sector de la *piel, cuero y calzado*, el diseño de las prendas y el importante know how en el corte y acabado de las mismas ha permitido el mantenimiento de los niveles de competitividad.

Destacan las ventas del subsector del *calzado* que en el acumulado de enero a octubre alcanzan un importe de 120,1 millones de euros, un 10,9% más que el mismo lapso del año anterior. Europa continúa registrando incremento de las exportaciones con Francia (19,6%) , Italia (34,6%) y Alemania (4,8%) como nuestros principales clientes. Fuera de la Unión Europea, Estados Unidos con un incremento del 43,4% sigue siendo el principal mercado, a pesar del alza del euro frente al dólar. La apreciación del euro frente a las divisas asiáticas ha provocado la disminución de las ventas a estos mercados, favoreciendo las exportaciones de estos países.

De cara al futuro, el gran reto de las empresas en Baleares es su adaptación a la nueva situación que se abrió el uno de enero de 2005 con el final de los acuerdos multifibras y sus cuotas de importación.

El alza en el precio del petróleo, la debilidad del dólar frente al euro y la incipiente competencia de los mercados asiáticos, son las variables que están condicionando la evolución de las cifras de venta del sector de la *bisutería y joyería* . En Estados Unidos las ventas en bisutería se reducen un -74,3%, mientras que en joyería se incrementan un 7,1% compensando en este caso la disminución de las ventas en Francia (-4,7%).

La exportación de *grifería* se incrementa un 30,2%. Las ventas de este capítulo han sido de 10,4 millones de euros.

El valor de las exportaciones de muebles, entre enero y octubre se situó en 11,3 millones de euros, un 126,5% superior al mismo período del año anterior. Cabe señalar

de les vendes a la República Dominicana i Mèxic, acaparant ambdós mercats el 70% de l'import total d'aquestes vendes. Aquest augment està lligat a les inversions de cadenes hoteleres amb seu a Balears.

la evolución de las ventas en la República Dominicana y México, acaparando ambos mercados el 70% del importe total de dichas ventas. Este aumento está ligado a las inversiones de cadenas hoteleras con sede en Baleares.

Exportacions des de les Balears. Principals béns industrials exportats. Gener a octubre de 2004			Exportaciones desde Baleares. Principales bienes industriales exportados. Enero a octubre de 2004	
Producte Principals mercats exteriors	Milers d'€ Miles de €		Var. (%)	Producto Principales mercados exteriores
Pell, cuir i tèxtil				Piel, cuero y textil
Manufactures de cuir	2.343		-24,5	Piel preparada
Itàlia	680		-21,9	Italia
Roba i complements	 1.636		82,8	Prendas y complementos
Mèxic	447		83,0	México
Països Baixos	332		87,8	Países bajos
Calçat	 120.085		10,9	Calzado
França	18.510		19,6	Francia
Itàlia	17.225		34,6	Italia
Marroc	15.285		-3,2	Marruecos
Alemanya	12.985		4,8	Alemania
Regne Unit	10.895		10,1	Reino Unido
Estats Units	5.994		43,4	Estados Unidos
Japó	5.818		-26,4	Japón
Grècia	4.414		104,2	Grecia
Portugal	4.226		-10,1	Portugal
Bèlgica	4.071		0,8	Bélgica
Bijuteria i joieria				Bisutería y joyería
Joieria	 4.504		4,2	Joyería
França	2.654		-4,7	Francia
Estats Units	776		7,1	Estados Unidos
Bijuteria	 8.199		-34,7	Bisutería
França	2.288		-13,0	Francia
Estats Units	1.616		-74,3	Estados Unidos
Campanes i campanetes	 3.952		-7,2	Campanas y campanillas
França	691		7,5	Francia
Aixetes	 10.429		30,2	Grifería
França	1.768		36,9	Francia
Alemanya	1.171		1,2	Alemania
Hongria	1.159		-7,3	Hungría
Àustria	1.034		13,8	Austria
Mobles	 11.271		126,5	Muebles
República Dominicana	4.111		1.094,9	República Dominicana
Mèxic	3.629		88,1	México
Jamaica	1.123		154,3	Jamaica

Font: Consell Superior de Cambres de Comerç d'Espanya

Fuente: Consejo Superior de Cámaras de Comercio de España

4.3. Construcció

Construcción

 Evolució del sector de la construcció Taxes de variació del PIB a preus constants (en %)								 Evolución del sector de la construcción Tasas de variación del PIB a precios constantes (en %)								
Anual								Trimestral								
2001	2002	2003	2004	2002				2003				2004				
		(e)	(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III (a)	IV (p)	
PIB	6,8	2,3	1,6	1,3	2,6	2,0	2,3	2,3	2,0	1,7	1,4	1,3	1,1	1,0	1,3	1,7
e: estimació								e: estimación								
p: previsió								p: previsión								
a: avanç								a: avance								
Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació								Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación								

Indicadors de la construcció				Indicadores de la construcción			
		Darrera dada Último dato		Cicle- tendència Ciclo- tendencia T ₁₂ (%)			
Assalariats	ds/dc	38.480		↘	-2,0	Asalariados	
Autònoms	ds/dc	14.536		→	1,9	Autónomos	
Consum aparent ciment (tones)	st	88,3		↘	-5,0	Consumo aparent cemento (toneladas)	
Total hores treballades ¹	st/sp	5.621		↘	-3,3	Total horas trabajadas ¹	
Facturació elèctrica (MWh)	gn/en	9.974		↗	5,8	Facturación eléctrica (MWh)	
Construcció i obres públiques	gn/en	4.105		↗	13,2	Construcción y obras públicas	
	gn/en	3.188		↗	15,6		
	gn/en	194		↗	12,0		
	gn/en	723		↘	-4,3		
Fabricació ciment, calç, guix	gn/en	5.869		→	0,2	Fabricación cemento, cal, yeso	
	gn/en	5.854		→	0,2		
	gn/en	14		↗	21,3		
Preu mitjà habitatge (€/m²)	4T	2.065,6		↗	14,9	Precio medio vivienda (€/m²)	
Preu mig habitatge usat (€/m²)	jn	1.691,8		↗	18,0	Precio medio vivienda usada €/m²)	
Font: Gesa-Endesa, Oficemen, COAB, Ministeri de Foment, INE, TINSA				Fuente: Gesa-Endesa, Oficemen, COAB, Ministerio de Fomento, INE, TINSA			
¹ .Hores treballades per assalariats				¹ .Horas trabajadas por asalariados.			

Indicadors avançats de la construcció				Indicadores adelantados de la construcción		
		Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T^i_{t-k} (%)		
Col·legi d'Arquitectes – visats						Colegio de arquitectos - visados
Pressuposts (milers d'€ constants)	nv	92.461		↗	32,4	Presupuestos (miles € constantes)
	Nv	74.810		↗	35,1	
	Nv	11.101		↗	34,9	
	Nv	6.550		↘	15,5	
Projectes	Nv	780		↗	8,5	Proyectos
	Nv	574		↗	8,6	
	Nv	155		↗	11,2	
	Nv	51		→	0,2	
Habitatges visats	Nv	898		↗	65,0	Viviendas visadas
	Nv	729		↗	81,9	
	Nv	126		↗	17,6	
	Nv	43		↗	59,4	
Noves hipoteques en finques rústiques (milers d'€ constants)	oct	11.038		↗	29,7	Nuevas hipotecas en fincas rústicas(miles € constantes)
Noves hipoteques en finques urbanes sobre habitatges (milers d'€ constants)	oct	82.140		↗	22,6	Nuevas hipotecas en fincas urbanas sobre viviendas(miles € constantes)
Noves hipoteques en finques urbanes sobre solars (milers d'€ constants)	oct	9.542		↗	16,4	Nuevas hipotecas en fincas urbanas sobre solares (miles € constantes)
Noves hipoteques en finques urbanes sobre altres urbanes (milers d'€ constants)	oct	34.166		↗	27,0	Nuevas hipotecas en fincas urbanas sobre otras urbanas (miles € constantes)
Licitació pública T^{15}_{15} (milers d'€ constants)	nv	32.525		↗	16,9	Licitación pública T^{15}_{15} (miles € constantes)

L'evolució de la branca de la construcció, com bé reflecteixen els seus indicadors, es reforça en el segon semestre de 2004. La recuperació de l'activitat s'ha alentit més de l'esperat, però el creixement s'està consolidant, afavorit per l'evolució tant del sector privat com de l'obra pública.

En el quart trimestre de 2004 la taxa de creixement interanual (1,7%) segueix amb la recuperació que es va reflectir en el tercer trimestre, i també supera la taxa del mateix període de l'any anterior (1,3%).

El nombre d'assalariats de la Seguretat Social del sector al desembre (38.480 assalariats) supera el registrat en el mateix mes de 2003, reflectint una millora en la tendència encara que continua en taxes negatives. El total d'hores treballades també reflecteix un avanç.

La evolución de la rama de la construcción, como bien reflejan sus indicadores, se refuerza en el segundo semestre de 2004. La recuperación de la actividad se ha retardado más de lo esperado, pero en crecimiento se está consolidando, favorecido por la evolución tanto del sector privado como de la obra pública.

En el cuarto trimestre de 2004 la tasa de crecimiento interanual (1,7%) sigue con la recuperación que se reflejó en el tercer trimestre, y también supera la tasa del mismo período del año anterior (1,3%).

El número de asalariados de la Seguridad-Social del sector en diciembre (38.480 asalariados) supera el registrado en el mismo mes de 2003, reflejando una mejora en de la tendencia aunque continúa en tasas negativas. El total de horas trabajadas también refleja un avance.

El preu mig de l'habitatge nou se situa en el quart trimestre de 2004 en 2.065,6 euros, gairebé un 15% més que l'any anterior.

La facturació elèctrica del sector augmenta un 5,8%, provocat en gran part per les activitats de construcció i obres públiques (13,2%). Mentre que la facturació elèctrica de la fabricació de ciments, calç i guixos es manté estable respecte a l'any anterior.

Els indicadors avançats del sector ja recullen els efectes de l'aixecament de la moratòria urbanística en les Pitiüses i l'aprovació del Pla Territorial a Mallorca, amb el qual s'ha posat el límit de construcció 180.000 nous habitatges per als pròxims deu anys.

L'augment dels pressuposts de projectes visats en el Col·legi d'Arquitectes, una vegada descomptat l'increment de preus és de més d'un 32% per a tot l'arxipèlag; en el nombre de projectes visats, on les quatre illes mostren millora respecte als trimestres anteriors; i en el nombre d'habitatges visats, que també reflecteix un notable augment en la seva tendència, a Balears un 65% superior a l'any anterior.

Destaca també el nombre de permisos per a promocions d'edificis plurifamiliars i per a la rehabilitació d'habitatges que s'estan concedint des dels Ajuntaments de les illes.

També s'intenta potenciar l'aprofitament de solars i edificis buits o abandonats com resposta a l'escassetat de sòl en l'arxipèlag; així com també s'està intentant fomentar la rehabilitació d'habitatges abandonats per destinar-los al lloguer.

Entre els factors que han influït en la creixent evolució de la demanda d'habitatge es troba l'increment poblacional i la gran rendibilitat de la inversió immobiliària.

Les valoracions de les noves hipoteques en finques urbanes han suavitzat lleugerament el seu creixement respecte al trimestre anterior, encara que continuen registrant altes taxes. L'alça en el nombre d'hipoteques en les finques rústiques, afavorit pels baixos tipus d'interès, fa que a l'octubre superin els 11 milions d'euros (constants de 1995).

L'obra pública és altre dels pilars del sector durant 2004, tenint la licitació pública una tendència creixent de gairebé un 17% i sent les expectatives per a 2005 de continuïtat en la tendència.

El precio medio de la vivienda nueva se sitúa en el cuarto trimestre de 2004 en 2.065,6 euros, casi un 15% más que el año anterior.

La facturación eléctrica del sector aumenta un 5,8%, provocado en gran parte por las actividades de construcción y obras públicas (13,2%). Mientras que la facturación eléctrica de la fabricación de cementos, calces y yesos se mantiene estable respecto al año anterior.

Los indicadores avanzados del sector ya recogen los efectos del levantamiento de la moratoria urbanística en las Pitiusas y la aprobación del Plan Territorial en Mallorca, con el que se ha puesto el límite de construcción 180.000 nuevas viviendas para los próximos diez años.

El aumento de los presupuestos de proyectos visados en el Colegio de Arquitectos, una vez descontado el incremento de precios es de más de un 32% para todo el archipiélago; en el número de proyectos visados, donde las cuatro islas muestran mejora respecto a los trimestres anteriores; y en el número de viviendas visadas, que también refleja un notable aumento en su tendencia, en Baleares un 65% superior al año anterior.

Destaca también el número de permisos para promociones de edificios plurifamiliares y para la rehabilitación de viviendas que se están concediendo desde los Ayuntamientos de las islas.

También se intenta potenciar el aprovechamiento de solares y edificios vacíos o abandonados como respuesta a la escasez de suelo en el archipiélago; así como también se está intentando fomentar la rehabilitación de viviendas abandonadas para destinarlas al alquiler.

Entre los factores que han influido en la creciente evolución de la demanda de vivienda se encuentra el incremento poblacional y la gran rentabilidad de la inversión inmobiliaria.

Las valoraciones de las nuevas hipotecas en fincas urbanas han suavizado ligeramente su crecimiento respecto al trimestre anterior, aunque continúan registrando altas tasas. El alza en el número de hipotecas en las fincas rústicas, favorecido por los bajos tipos de interés, hace que en octubre superen los 11 millones de euros (constantes de 1995).

La obra pública es otro de los pilares del sector durante 2004, teniendo la licitación pública una tendencia creciente de casi un 17% y siendo las expectativas para 2005 de continuidad en la tendencia.

Evolució del sector dels serveis								Evolución del sector de los servicios								
Taxes de variació del PIB a preus constants (en %)								Tasas de variación del PIB a precios constantes (en %)								
Anual				Trimestral												
2001	2002	2003	2004	2002				2003				2004				
		(e)	(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
PIB	3,0	0,7	0,5	1,5	1,0	0,7	0,5	0,4	0,3	0,4	0,7	0,6	0,9	1,1	1,6	2,0
Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació								Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación								
a: avanç								a: avance								
e: estimació								e: estimación								
p: previsió								p: previsión								

Indicadors dels serveis			Indicadores de los servicios		
	Darrera dada/ Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T _{t-k} (%)		
Assalariats ¹	ds/dc	209.740	↗	2,9	Asalariados ¹
Autònoms	ds/dc	54.245	→	1,5	Autónomos
Total d'hores treballades (milers) ²	st	39.440	↗	2,7	Total de horas trabajadas (miles) ²
Matriculació d'automòbils de turisme per a lloguer	gn/en	447	↗	16,0	Matriculación de automóviles de turismo para alquiler
Facturació elèctrica (MWh)	gn/en	108.825	→	1,7	Facturación eléctrica (MWh)
	gn/en	91.441	↗	2,0	
	gn/en	6.197	→	-1,1	
	gn/en	11.187	→	1,3	
Fonts: TS, Gesa-Endesa, INE, Anfac			Fuentes: TTSS, Gesa-Endesa, INE, Anfac		
¹ . Sèrie revisada. Inclou règim especial de la llar des de gener de 2001			¹ . Serie revisada. Incluye régimen especial del hogar desde enero de 2001		
² Nombre d'hores efectives per nombre d'assalariats			² . Número de horas efectivas por número de asalariados		

El sector serveis continua amb la tendència de recuperació exhibida durant tot l'any i creix en el quart trimestre del 2004 un 2,0%. El comerç i la banca mantenen el seu dinamisme i les activitats relacionades amb el turisme i transport continuen amb un bon ritme d'activitat.

La dada de l'anterior trimestre ha estat revisat a l'alça una desena en vista dels resultats dels serveis turístics.

El nombre d'assalariats al desembre estabilitza la seva tendència en el 2,9%, la mateixa que a l'octubre i novembre. Es manté per tant un ritme d'avanç notable, encara que es modera l'impuls tendencial en aquest últim mes.

La facturació elèctrica creix un 1,7% al gener reflectint una progressiva acceleració del creixement respecte a setembre mes que va registrar una taxa de creixement tendencial del 0,1%. Aquesta millora respon en part al bon to de l'activitat del sector

El sector servicios continúa con la tendencia de recuperación exhibida durante todo el año y crece en el cuarto trimestre del 2004 un 2,0%. El comercio y la banca mantienen su dinamismo y las actividades relacionadas con el turismo y transporte continúan con un buen ritmo de actividad.

El dato del anterior trimestre ha sido revisado al alza una décima en vista de los resultados de los servicios turísticos.

El número de asalariados en diciembre estabiliza su tendencia en el 2,9%, la misma que en octubre y noviembre. Se mantiene por tanto un ritmo de avance notable, aunque se modera el impulso tendencial en este último mes.

La facturación eléctrica crece un 1,7% en enero reflejando una progresiva aceleración del crecimiento respecto a septiembre mes que registró una tasa de crecimiento tendencial del 0,1%. Esta mejora responde en parte al buen tono de la actividad del sector.

4.4.1. Comerç i banca

Comercio y banca

Comerç			Comercio		
	Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T'_{t-k} (%)		
Índex de vendes al detall - termes constants.	dic	103,0	↗	3,4	Índice de ventas al detalle – términos constantes.
Índex d'ocupació comerç al detall	4T	104,6	→	1,2	Índice de ocupación comercio minorista
Matriculació vehicles de càrrega per a distribució	gn/en	141	↗	17,0	Matriculación vehículos carga para distribución
	gn/en	118	 ↗	17,8	
	gn/en	7	 ↘	-2,9	
	gn/en	16	 ↗	31,4	
Font: INE, TGSS, DGT			Fuente: INE, TGSS, DGT		

Crèdit i estalvi			Crédito y ahorro		
	Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T'_{t-k} (%)		
Dipòsits (milions d'€)	3T	14.200	↗	8,1	Depósitos (millones €)
Crèdits (milions d'€)	3T	22.594	↗	13,7	Créditos (millones €)
Hipoteques (milions d'€)	oct	474	↗	40,8	Hipotecas (millones €)
Hipoteques, nombre	oct	3.725	↗	14,6	Hipotecas, número
Font: BE, INE			Fuente: BE, INE		

• Comerç

La bona evolució del consum en el transcurs del 2004 ha tingut el seu reflex en les vendes del comerç minorista, que mesurades en termes constants, han augmentat un 3,4% el conjunt de l'any.

L'índex d'ocupació en el sector minorista, que mostra l'evolució de l'ocupació assalariat i autònom, registra en el quart trimestre de 2004 un creixement tendencial positiu del 1,2%.

La matriculació de vehicles de càrrega per a distribució, continua reflectint un considerable dinamisme, amb un creixement tendencial del 17,0% al gener, concentrant-se la millora a Mallorca i les Pitiüses, mentre que Menorca registra una certa desaceleració en el seu creixement.

El Consell Assessor de Comerç ha acordat que els comerços de Balears podran obrir vuit festius en el 2005, tres més que en 2004. Amb aquest acord la Llei de Comerços balear s'adapta a la Llei estatal d'horaris comercials. El mínim que contempla el projecte de llei estatal d'horaris comercials és de vuit festius en 2005.

• Comercio

La buena evolución del consumo en el transcurso del 2004 ha tenido su reflejo en las ventas del comercio minorista, que medidas en términos constantes, han aumentado un 3,4% el conjunto del año.

El índice de ocupación en el sector minorista, que muestra la evolución del empleo asalariado y autónomo, registra en el cuarto trimestre de 2004 un crecimiento tendencial positivo del 1,2%.

La matriculación de vehículos de carga para distribución, continúa reflejando un considerable dinamismo, con un crecimiento tendencial del 17,0% en enero, concentrándose la mejora en Mallorca y las Pitiusas, mientras que Menorca registra una cierta desaceleración en su crecimiento.

El Consejo Asesor de Comercio ha acordado que los comercios de Baleares podrán abrir ocho festivos en el 2005, tres más que en 2004. Con este acuerdo la Ley de Comercios balear se adapta a la ley estatal de horarios comerciales. El mínimo que contempla el proyecto de ley estatal de horarios comerciales es de ocho festivos en 2005.

• Institucions de crèdit i estalvi

Els crèdits dels bancs, caixes i cooperatives d'estalvi durant el tercer trimestre van arribar la xifra de 22.594 milions d'euros, el que representa un augment tendencial del 13,7% en termes corrents, tres dècimes més que el trimestre anterior, interrompent el descens que es venia produint des del quart trimestre de 2002.

Aquesta demanda segueix sent estimulada per la recuperació del clima econòmic; per uns terminis d'amortització més llarg i amb uns tipus d'interès reduïts.

El valor dels dipòsits registrats per les entitats financeres és de 14.200 milions d'euros, accelerant el ritme de creixement tendencial del 6,0% el trimestre anterior al 8,1% actual.

Les xifres de dipòsits segueixen cenyint-se a l'activitat tradicional bancària, amb comptes i llibretes d'estalvi, encara que des de la disminució de la rendibilitat d'aquests productes ha hagut un progressiu transvasament de diners cap als fons d'inversió i la Borsa, productes en els quals els nivells de rendibilitat s'han multiplicat per quatre en els últims deu mesos, fruit en part per la recuperació de la renda variable i de la confiança empresarial.

El mercat hipotecari continua sent impulsat per, l'evolució dels preus de l'habitatge i la seva demanda, que creix a un ritme superior al creixement de la població. Les raons són: la dimensió mitja de les famílies disminueix; creixen els habitatges unipersonals; s'allarga l'autonomia residencial de les persones majors; augmenta la immigració gràcies a la major mobilitat de la mà d'obra a escala internacional i el creixement del turisme residencial.

D'aquesta manera, l'import de les hipoteques constituïdes va pujar el 40,8% en els dotze últims mesos fins a octubre, incloent les finques rústiques i finques urbanes. El nombre hipoteques subscrites, segueix amb creixements tendencials apreciables (14,6%). Unes majors rendes de les llars, factors demogràfics i els baixos tipus d'interès segueixen donant-lo suport.

La taxa de morositat hipotecària va marcar un nivell mínim en el mes de setembre al descendir fins al 0,431% (nivell nacional), demostrant que l'alt nivell d'endeutament al que ha arribat les famílies no suposa un obstacle per al pagament de les quotes d'aquests préstecs.

En aquest context, les favorables condicions de finançament descrites en els paràgrafs anteriors, juntament amb l'augment de la confiança dels consumidors, ha provocat l'augment dels crèdits al consum.

• Instituciones de crédito y ahorro

Los créditos de los bancos, cajas y cooperativas de ahorro durante el tercer trimestre alcanzaron la cifra de 22.594 millones de euros, lo que representa un aumento tendencial del 13,7% en términos corrientes, tres décimas más que el trimestre anterior, interrumpiendo el descenso que se venía produciendo desde el cuarto trimestre de 2002.

Esta demanda sigue siendo estimulada por la recuperación del clima económico; por unos plazos de amortización más largo y con unos tipos de interés reducidos.

El valor de los depósitos registrados por las entidades financieras es de 14.200 millones de euros, acelerando el ritmo de crecimiento tendencial del 6,0% el trimestre anterior al 8,1% actual.

Las cifras de depósitos siguen ciñéndose a la actividad tradicional bancaria, con cuentas y libretas de ahorro, aunque desde la disminución de la rentabilidad de estos productos ha habido un progresivo trasvase de dinero hacia los fondos de inversión y la Bolsa, productos en los que los niveles de rentabilidad se han multiplicado por cuatro en los últimos diez meses, fruto en parte por la recuperación de la renta variable y de la confianza empresarial.

El mercado hipotecario continúa siendo impulsado por, la evolución de los precios de la vivienda y su demanda, que crece a un ritmo superior al crecimiento de la población. Las razones son: la dimensión media de las familias disminuye; crecen las viviendas unipersonales; se alarga la autonomía residencial de las personas mayores; aumenta la inmigración gracias a la mayor movilidad de la mano de obra a escala internacional y el crecimiento del turismo residencial.

De este modo, el importe de las hipotecas constituidas subió el 40,8% en los doce últimos meses hasta octubre, incluyendo las fincas rústicas y fincas urbanas. El número hipotecas suscritas, sigue con crecimientos tendenciales apreciables (14,6%). Unas mayores rentas de los hogares, factores demográficos y los bajos tipos de interés siguen apoyándolo.

La tasa de morosidad hipotecaria marcó un nivel mínimo en el mes de septiembre al descender hasta el 0,431% (nivel nacional), demostrando que el alto nivel de endeudamiento al que ha llegado las familias no supone un obstáculo para el pago de las cuotas de estos préstamos.

En este contexto, las favorables condiciones de financiación descritas en los párrafos anteriores, junto con el aumento de la confianza de los consumidores, ha provocado el aumento de los créditos al consumo.

4.4.2. Transport

Transporte

Transport Marítim		Transporte Marítimo		
desembre	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T ^{1-k} (%)		diciembre
Transport marítim				Transporte marítimo
Passatgers arribats línia regular	7.773	→	1,6	Pasajeros llegados línea regular
Passatgers creuers turístics	44.840	→	-0,1	Pasajeros cruceros turísticos
Mercaderies – entrades i sortides, tones (setembre)	660.049	↗	2,4	Mercancías – entradas y salidas, Toneladas (septiembre)

El nombre total de passatgers arribats a Balears per línia marítima regular roman estable, així com el de passatgers de creuers turístics al que es manté constant.

El passatge de creuers al Port de Palma evoluciona favorablement amb un increment de l'1,3% i arribant als 548.313 passatgers a 2004.

La lleugera recuperació en l'activitat econòmica impulsa l'augment en el tonatge de mercaderies transitades en els ports.

El número total de pasajeros llegados a Baleares por línea marítima regular permanece estable, así como en los pasajeros de cruceros turísticos se mantiene constante.

El pasaje de cruceros en el Puerto de Palma evoluciona favorablemente con un incremento del 1,3% y alcanzando los 548.313 pasajeros en 2004.

La ligera recuperación en la actividad económica impulsa el aumento en el tonelaje de mercancías transitadas en los puertos.

Transport Aeri		Transporte Aéreo			
Gener-Desembre	Darrera dada Último dato		Acumulat Any Acumulado Año Total	Enero- Diciembre Var (%)	
Transport de mercaderies, tones	2.566.237	↗	28.806.022	4,8	Transporte de mercancías, Ton.
...amb destinació/origen Espanya	2.343.805	↗	25.548.432	5,1	...con destino/origen España
...amb destinació/origen estranger	222.432	↗	3.257.590	2,5	...con destino/origen extranjero
	1.734.843		→	0,9	
	273.416		↗	7,3	
	557.978		↗	6,6	
Vendes de querosè, quilolitres	7.497,8	↗	72.922,5	5,8	Ventas de queroseno, kilolitros

Al conjunt de l'any, el pes total de les mercaderies transportades augmenta un (4,8%) degut principalment a l'increment de mercaderies amb destinació o origen nacional (5,1%).

El tonatge de les mercaderies traficades amb l'estranger ascendeix un 2,5%.

A la desagregació per illes, el pes de les mercaderies transportades a Mallorca es manté estable, mentre que a Menorca i Pitiüses mostra una evolució favorable (7,3% i 6,6% respectivament).

En el conjunto del año, el peso total de las mercancías transportadas aumenta un (4,8%) debido principalmente al incremento de mercancías con destino u origen nacional (5,1%).

El tonelaje de las mercancías traficadas con el extranjero ascienden un 2,5%.

En la desagregación por islas, el peso de las mercancías transportadas en Mallorca se mantiene estable, mientras que en Menorca y Pitiusas muestra una evolución favorable (7,3% y 6,6% respectivamente).

Passatgers arribats a les Illes segons origen			Pasajeros llegados a las Islas según origen		
	Darrera Dada				
Desembre	Último dato		Ciclo-tendència	Ciclo-tendencia	Diciembre
	(ds/dc)		T _{t-k} ^t (%)		
Via aèria	486.125	✈	↗	5,8	Vía aérea
Passatgers internacionals	203.949	✈	↗	2,9	Pasajeros internacionales
Regne Unit	42.532	UK	↘	-2,9	Reino Unido
Alemanya	127.704	D	↗	11,0	Alemania
Itàlia	1.785	I	↗	3,2	Italia
França	2.377	F	↘	-6,9	Francia
Bèlgica	1.525	B	↘	-15,7	Bélgica
Holanda	13	NL	↘	-16,4	Holanda
Suïssa	4.568	CH	↗	3,7	Suiza
Suècia	648	S	↘	-15,9	Suecia
Altres països	24.937	X	↗	210,2	Otros países
Espanya	282.176	E	↗	10,3	España

La tendència en el conjunt de passatgers arribats a Balears continua sent positiva (5,8%).

Amb evolució favorable tant en el passatge nacional com internacional, el total de passatgers arribats d'Alemanya mostra un fort increment (11,0%) que es concentra a Mallorca (14,9%), mentre que a Menorca el nombre de passatgers roman estable (0,2%). A les Pitiüses continuen els descensos que vénen registrant-se des de 2000.

El nombre de passatgers procedents de Regne Unit registra una tendència negativa, amb descens a totes les illes, Mallorca (-2,4%), Menorca (-2,7%) i Pitiüses (-1,3%).

Destaca el creixement tendencial en la xifra de passatgers arribats des d'altres aeroports espanyols (10,3%).

La tendencia en el conjunto de pasajeros llegados a Baleares continúa siendo positiva (5,8%).

Con evolución favorable tanto en el pasaje nacional como internacional, el total de pasajeros llegados de Alemania muestra un fuerte incremento (11,0%) que se concentra en Mallorca (14,9%), mientras que en Menorca el número de pasajeros llegados por vía aérea permanece estable (0,2%). En las Pitiusas continúan los descensos que vienen registrándose desde 2000.

El número de pasajeros procedentes de Reino Unido registra una tendencia negativa, con descenso en todas las islas, Mallorca (-2,4%), Menorca (-2,7%) y Pitiusas (-1,3%).

Destaca el crecimiento tendencial en la cifra de pasajeros llegados desde otros aeropuertos españoles (10,3%).

Passatgers arribats a Mallorca segons origen

Pasajeros llegados a Mallorca según origen

Desembre	Darrera Dada Último dato (ds/dc)		Cicle-tendència Ciclo-tendencia $T'_{t-k}(\%)$	Diciembre
Via aèria	419.592	✈	↗ 6,4	Vía aérea
Passatgers internacionals	200.871	✈	↗ 5,9	Pasajeros internacionales
Regne Unit	40.952	UK	↘ -2,4	Reino Unido
Alemanya	126.343	D	↗ 14,9	Alemania
Itàlia	1.669	I	↘ -2,8	Italia
França	2.364	F	↘ -3,0	Francia
Bèlgica	1.525	B	↘ -7,6	Bélgica
Holanda	13	NL	↘ -17,4	Holanda
Suïssa	4.560	CH	↗ 3,5	Suiza
Suècia	648	S	↘ -17,5	Suecia
Altres països	22.797	X	↗ 16,6	Otros países
Espanya	218.721	E	↗ 7,8	España

El nombre de passatgers arribats a Mallorca al desembre mostra una tendència positiva tant en tràfic nacional (7,8%) com internacional (5,9%).

L'increment en els vols internacionals és conseqüència de la recuperació del mercat alemany (14,9%).

El nombre de passatgers amb procedència Regne Unit registra una tendència negativa (-2,4%).

Destaca també la positiva evolució en el nombre de passatgers procedents de mercats menors (altres països, 16,6%).

El número de pasajeros llegados a Mallorca en diciembre muestra una tendencia positiva tanto en tráfico nacional (7,8%) como internacional (5,9%).

El incremento en los vuelos internacionales es consecuencia de la recuperación del mercado alemán (14,9%).

La tendencia en el número de pasajeros con procedencia Reino Unido registra una tendencia negativa (-2,4%).

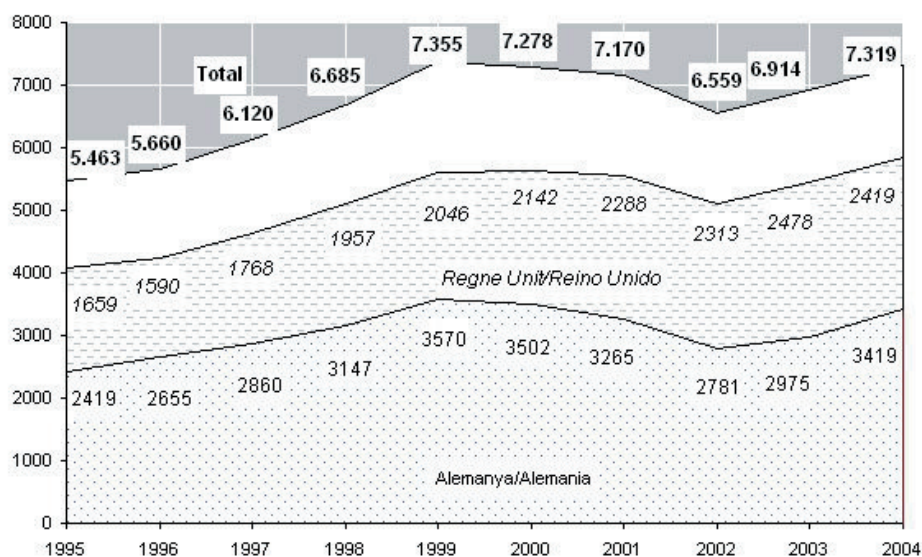
Destaca también la positiva evolución en el número de pasajeros procedentes de mercados menores (otros países, 16,6%).

Evolució del nombre de passatgers arribats en vols internacionals (en milers). Gener a desembre.

Font: AENA i elaboració pròpia.

Evolución del número de pasajeros llegados en vuelos internacionales (en miles). Enero a diciembre.

Fuente: AENA y elaboración propia.

Passatgers arribats a Menorca segons origen 			Pasajeros llegados a Menorca según origen		
Desembre	Darrera Dada Último dato (ds/dc)			Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)	Diciembre
Via aèria	27.415	✈	➔	-0,2	Vía aérea
Passatgers internacionals	1.685	✈	⬇	-5,7	Pasajeros internacionales
Regne Unit	1.571	UK	⬇	-1,2	Reino Unido
Alemanya	0	D	➔	0,2	Alemania
Itàlia	114	I	⬇	-3,9	Italia
França	0	F	⬇	-15,3	Francia
Bèlgica	0	B	⬇	-12,6	Bélgica
Holanda	0	NL	⬇	-4,7	Holanda
Suïssa	0	CH	➔	0,5	Suiza
Suècia	0	S	↗	5,5	Suecia
Altres països	0	X	⬇	-2,7	Otros países
Espanya	25.730	E	↗	9,3	España

La tendència en la xifra de passatgers arribats a Menorca amb procedència Regne Unit és negativa (-2,7%) des de 2001.

La xifra de passatgers procedents d'altres aeroports espanyols mostra un bon comportament havent-se incrementat un 9,3% en tendència.

El passatge procedent d'Alemanya es manté estable.

La tendencia en la cifra de pasajeros llegados a Menorca con procedencia Reino Unido es negativa (-2,7%) desde 2001.

La cifra de pasajeros procedentes de otros aeropuertos españoles muestra un buen comportamiento habiéndose incrementado un 9,3% en tendencia.

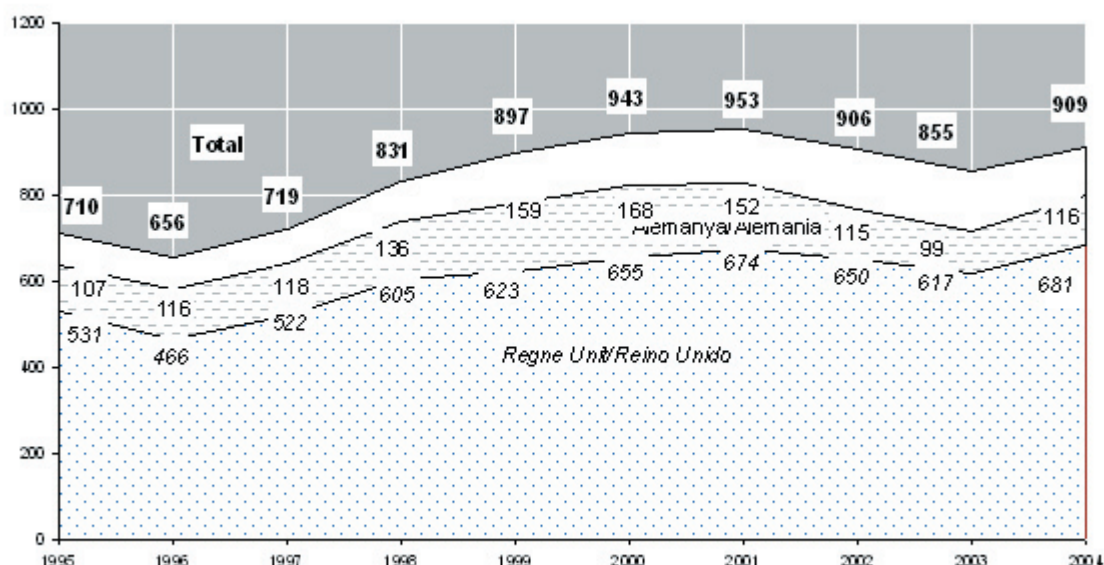
El pasaje procedente de Alemania se mantiene estable.

Evolució del nombre de passatgers arribats en vols internacionals (en milers). Gener a desembre.

Font: AENA i elaboració pròpia.

Evolución del número de pasajeros llegados en vuelos internacionales (en miles). Enero a diciembre.

Fuente: AENA y elaboración propia.

Passatgers arribats a Pitiüses segons origen

Pasajeros llegados a Pitiusas según origen

Desembre	Darrera Dada Último dato (ds/dc)		Cicle-tendència Ciclo-tendencia $T'_{t-k}(\%)$	Diciembre
Via aèria	39.118	✈	↗ 2,7	Vía aérea
Passatgers internacionals	1.393	☪	↘ -4,5	Pasajeros internacionales
Regne Unit	9	UK	→ -1,3	Reino Unido
Alemanya	1.361	D	↘ -6,2	Alemania
Itàlia	2	I	↗ 9,0	Italia
França	13	F	↘ -20,4	Francia
Bèlgica	0	B	↘ -46,2	Bélgica
Holanda	0	NL	↘ -18,0	Holanda
Suïssa	8	CH	↗ 6,1	Suiza
Suècia	0	S	→ 0	Suecia
Altres països	0	X	↗ 345,2	Otros países
Espanya	37.725	E	↗ 20,8	España

El total de viatgers arribats a Pitiüses d'altres aeroports espanyols registra un fort increment tendencial (20,8%).

El passatge amb procedència Regne Unit per via aèria continua registrant una lleugera tendència negativa (-1,3%) com ve succeint des de principis d'any.

El mateix succeeix amb els passatgers procedents d'Alemanya, amb una tendència decreixent, una evolució negativa (-18,5%) que persisteix des de l'any 2000 .

Evolució del nombre de passatgers arribats en vols internacionals (en milers). Gener a desembre.

Font: AENA i elaboració pròpia.

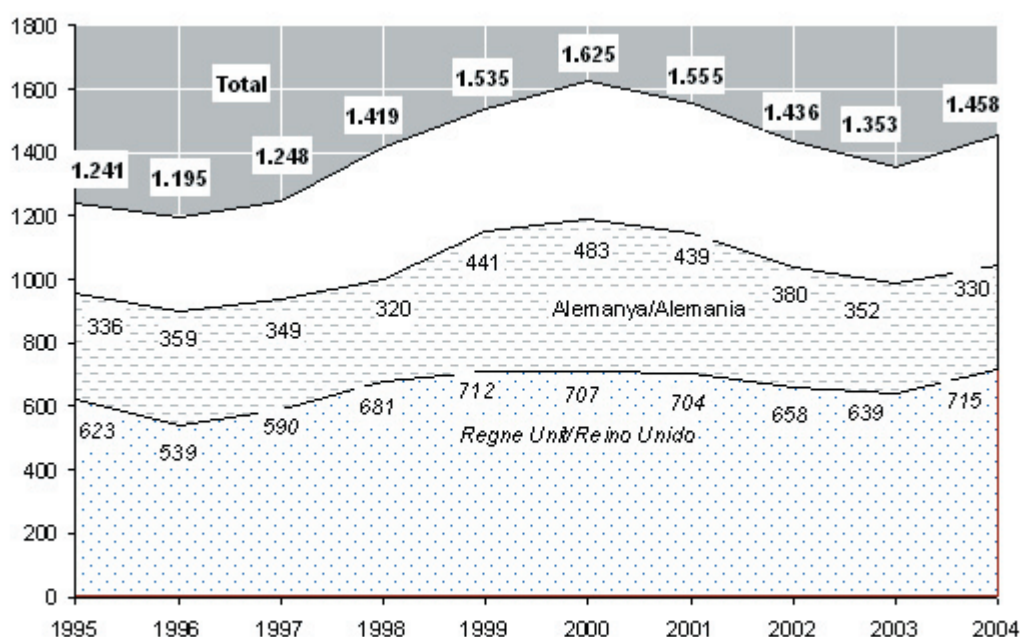
El total de viajeros llegados a Pitiusas de otros aeropuertos españoles registra un fuerte incremento tendencial (20,8%).

El pasaje con procedencia Reino Unido por vía aérea continúa registrando una ligera tendencia negativa (-1,3%) como lleva sucediendo desde principios de año.

Lo mismo sucede con los pasajeros procedentes de Alemania, con una tendencia decreciente, una evolución negativa (-18,5%) que persiste desde 2000.

Evolución del número de pasajeros llegados en vuelos internacionales (en miles). Enero a diciembre.

Fuente: AENA y elaboración propia.

4.4.3. Turisme. Viatgers

Turismo. Viajeros

Arribada de turistes via aèrea			Llegada de turistas vía aérea		
gener-desembre	Acumulats Acumulados		Variació Variación		enero-diciembre
Total	10.898.019		↗	3,8	Total
Espanya	1.734.095	E	↗	9,1	España
Alemanya	3.514.235	D	↗	10,1	Alemania
Regne Unit	3.488.665	UK	↘	-3,8	Reino Unido
França	270.584	F	↘	-3,4	Francia
Itàlia	425.884	I	↗	4,9	Italia
Suïssa	150.184	CH	↗	8,3	Suiza
Bèlgica	115.990	B	↘	-20,8	Bélgica
Suècia	152.098	S	↘	-8,3	Suecia
Holanda	137.340	NL	↘	-15,3	Holanda
Àustria	124.213	A	↗	46,0	Austria
Irlanda	229.520	IE	↘	-6,1	Irlanda
Dinamarca	96.879	DK	↗	13,6	Dinamarca
Noruega	103.935	N	↗	3,2	Noruega
Luxemburg	27.290	LUX	→	-0,8	Luxemburgo
Portugal	70.089	PT	↗	250,1	Portugal
Finlàndia	21.125	SF	→	1,7	Finlandia
Rússia	19.609	RUS	↗	77,5	Rusia
Altres europeus	66.677	XEU	↘	-4,2	Otros europeos
Resta	149.607	X	↗	19,5	Resto

A 2004, l'arribada de turistes per via aèria a Balears augmenta un 3,8% arribant als 10,9 milions de persones.

És notable l'increment en l'afluència turística nacional (9,1%), la qual cosa compensa part de la pèrdua registrada en un dels principals mercats emissors, el britànic (-3,8%).

Es recupera el mercat alemany (10,1%) després de quatre anys de reculada. En 2004 supera els 3,5 milions de turistes.

Mostren una evolució positiva el nombre de turistes procedents d'Itàlia (4,9%), Suïssa (8,3%) i Noruega (3,2%).

Les arribades de turistes procedents de França, Holanda i Bèlgica, són les que presenten majors disminucions (-3,4%, -15,3% i -20,8% respectivament).

En 2004, la llegada de turistas por vía aérea a Baleares aumenta un 3,8% alcanzando los 10,9 millones de personas.

Es notable el incremento en la afluencia turística nacional (9,1%), lo cual compensa parte de la pérdida registrada en uno de los principales mercados emisores, el británico (-3,8%).

Se recupera el mercado alemán (10,1%) después de cuatro años de retroceso. En 2004 supera los 3,5 millones de turistas.

Muestran una evolución positiva el número de turistas procedentes de Italia (4,9%), Suiza (8,3%) y Noruega (3,2%).

Las llegadas de turistas procedentes de Francia, Holanda y Bélgica, son los que presentan mayores disminuciones (-3,4%, -15,3% y -20,8% respectivamente).

Arribada de turistes via aerea

Llegada de turistas via aerea

gener-desembre	Acumulats Acumulados		Variació Variación	enero-diciembre
Total	8.248.708		↗ 4,7	Total
Espanya	1.240.204	E	↗ 7,6	España
Alemanya	3.143.290	D	↗ 13,5	Alemania
Regne Unit	2.301.792	UK	↘ -6,3	Reino Unido
França	216.899	F	↘ -3,5	Francia
Itàlia	141.593	I	→ 0,3	Italia
Suïssa	123.171	CH	↗ 8,4	Suiza
Bèlgica	93.605	B	↘ -10,2	Belgica
Suècia	137.900	S	↘ -8,8	Suecia
Holanda	100.105	NL	↘ -21,0	Holanda
Àustria	104.683	A	↗ 47,2	Austria
Irlanda	183.016	IE	→ -1,4	Irlanda
Dinamarca	90.918	DK	↗ 13,4	Dinamarca
Noruega	98.820	N	↗ 3,4	Noruega
Luxemburg	25.261	LUX	↗ 3,2	Luxemburgo
Portugal	61.816	PT	↗ 241,4	Portugal
Finlàndia	17.738	SF	↘ -10,7	Finlandia
Rússia	17.421	RUS	↗ 154,0	Rusia
Altres europeus	55.255	XEU	↘ -6,3	Otros europeos
Resta	95.221	X	↗ 26,4	Resto

El nombre total de turistes arribats a Mallorca a 2004, registrant més de 8,2 milions de persones, mostra un increment del 4,7% respecte de 2003.

Destaca el creixement del mercat nacional (7,6%), la recuperació de l'alemany (13,5%), i el minvament del mercat britànic (-6,3%).

Respecte a la resta de mercats emissors, es registren increments a Suïssa (8,4%) i Àustria (47,2%). Amb una menor influència destaquen França (-3,5%) i Suècia (-8,8%). Irlanda es manté estable (-1,4%).

El número total de turistas llegados a Mallorca en 2004 con mas de 8,2 millones de personas, muestra un incremento del 4,7% respecto de 2003.

Destaca el incremento del mercado nacional (7,6%), la recuperación del alemán (13,5%), y la merma del mercado británico (-6,3%).

Respecto al resto de mercados emisores, se registran incrementos en Suiza (8,4%) y Austria (47,2%). Con una menor afluencia destacan Francia (-3,5%) y Suecia (-8,8%). Irlanda se mantiene estable (-1,4%).

Arribada de turistes via aèrea			Llegada de turistas vía aérea		
Gener-desembre	Acumulats Acumulados		Variació Variación		Enero-Diciembre
Total	1.043.099		→	1,0	Total
Espanya	240.157	E	↗	8,3	España
Alemanya	94.175	D	↗	5,0	Alemania
Regne Unit	566.176	UK	→	0,8	Reino Unido
França	5.320	F	↘	-13,0	Francia
Itàlia	56.659	I	↘	-4,1	Italia
Suïssa	7.477	CH	↗	20,2	Suiza
Bèlgica	6.044	B	↘	-42,4	Bélgica
Suècia	12.169	S	↗	10,4	Suecia
Holanda	11.710	NL	↘	-9,2	Holanda
Àustria	1.457	A	↘	-8,8	Austria
Irlanda	20.368	IE	↘	-25,7	Irlanda
Dinamarca	3.385	DK	↗	31,9	Dinamarca
Noruega	4.353	N	↗	4,2	Noruega
Luxemburg	638	LUX	↘	-28,1	Luxemburgo
Portugal	1.706	PT	↗	455,7	Portugal
Finlàndia	376	SF	↗	15,0	Finlandia
Rússia	477	RUS	↗	85,6	Rusia
Altres europeus	5.422	XEU	↗	76,4	Otros europeos
Resta	5.030	X	↘	-63,6	Resto

El nombre total de turistes arribats a Menorca a 2004 es mostra estable (1,0%) respecte de l'any anterior.

El mercat britànic també es mostra estable (0,8%).

S'observa un fort increment de turistes arribats d'altres aeroports espanyols (8,3%), així com la recuperació del mercat alemany (5,0%).

Itàlia i Irlanda mostren una menor afluència a 2004, arribant als 56.000 i 20.000 turistes amb minvaments del -4,1% i del -25,7% respectivament.

El número total de turistas llegados a Menorca en 2004 se muestra estable (1,0%) respecto del año anterior.

El mercado británico se muestra estable (0,8%).

Se observa un fuerte incremento de turistas llegados de otros aeropuertos españoles (8,3%), así como la recuperación del mercado alemán (5,0%).

Italia e Irlanda muestran una menor afluencia en 2004, llegando a los 56.000 y 20.000 turistas con mermas del -4,1% y -25,7% respectivamente.

Arribada de turistes via aèrea

Llegada de turistas vía aérea

gener-desembre	Acumulats Acumulados		Variació Variación	enero-diciembre
Total	1.606.212		→ 1,2	Total
Espanya	253.734	E	↗ 17,7	España
Alemanya	276.770	D	↘ -16,7	Alemania
Regne Unit	620.697	UK	↗ 2,0	Reino Unido
França	48.365	F	→ -1,5	Francia
Itàlia	227.632	I	↗ 10,6	Italia
Suïssa	19.536	CH	↗ 3,9	Suiza
Bèlgica	16.341	B	↘ -48,6	Belgica
Suècia	2.029	S	↘ -45,5	Suecia
Holanda	25.525	NL	↗ 12,6	Holanda
Austría	18.073	A	↗ 46,4	Austria
Irlanda	26.136	IE	↘ -16,9	Irlanda
Dinamarca	2.576	DK	→ 0,5	Dinamarca
Noruega	762	N	↘ -22,2	Noruega
Luxemburg	1.391	LUX	↘ -34,8	Luxemburgo
Portugal	6.567	PT	↗ 308,4	Portugal
Finlàndia	3.011	SF	↗ 410,3	Finlandia
Rússia	1.711	RUS	↘ -56,4	Rusia
Altres europeus	6.000	XEU	↘ -20,5	Otros europeos
Resta	49.356	X	↗ 36,8	Resto

El nombre total de turistes arribats a les Pitiuses en 2004 es manté estable (1,2%).

El mercat britànic s'incrementa un 2,0% pel que fa a 2003.

No succeeix el mateix amb els turistes arribats d'Alemanya, que registren una menor afluència (-16,7%), sent les Pitiuses les úniques que no remunten la caiguda en aquest mercat.

Destaca el bon comportament del turisme espanyol (17,7%).

Pel que fa a la resta de mercats emissors, mostren també una bona evolució Itàlia (10,6%) i Holanda (12,6%). França es manté estable (-1,5%) i Irlanda té una evolució negativa (-16,9%).

El número total de turistas llegados a las Pitiusas en 2004 se mantiene estable (1,2%).

El mercado británico incrementa un 2,0% con respecto a 2003.

No sucede lo mismo con los turistas llegados de Alemania, que registran una menor afluencia (-16,7%), siendo las Pitiusas las únicas que no remontan la caída en este mercado.

Destaca el buen comportamiento del turismo español (17,7%).

Con respecto al resto de mercados emisores, muestran también una buena evolución Italia (10,6%) y Holanda (12,6%). Francia se mantiene estable (-1,5%) e Irlanda tiene una evolución negativa (-16,9%).

4.4.4. Turisme. Allotjament

Turismo. Alojamiento

Establiments turístics					Establecimientos turísticos					
IV Trimestre 2004					Acumulat					
					Acumulado					
		Nombre	Número	Var. (%)	% sobre total	Nombre	Número	Var. (%)	% sobre total	
 Pernoctacions	→		6.730.559	1,1	100	↘	58.681.201	-2,7	100	Pernoctaciones
Establiment hotel·er	↗		5.632.437	3,9	83,7	→	47.984.337	-1,2	81,8	Establecimiento hotelero
Apartament turístic	↘		1.044.540	-13,0	15,5	↘	10.240.574	-9,8	17,5	Apartamento turístico
Turisme rural	↗		53.582	47,9	0,8	↗	341.090	35,6	0,6	Turismo rural
Càmping	→		0	0		↘	115.159	-3,4	0,2	Campamento turístico
 Viatgers	↗		947.469	10,6	100	↗	8.027.740	2,8	100	Viajeros
Establiment hotel·er	↗		817.833	12,1	86,3	↗	6.862.561	2,4	85,5	Establecimiento hotelero
Apartament turístic	→		121.296	0,3	12,8	↗	1.103.904	5,1	13,8	Apartamento turístico
Turisme rural	↗		8.340	34,7	0,9	↗	43.469	16,4	0,5	Turismo rural
Càmping	→		0	0		↘	17.806	-18,1	0,2	Campamento turístico
 Estada mitjana (dies)	↘		7,1	-8,6		↘	7,3	-5,3		Estancia media (días)
Establiment hotel·er	↘		6,9	-7,3		↘	7,0	-3,5		Establecimiento hotelero
Apartament turístic	↘		8,6	-13,3		↘	9,3	-14,2		Apartamento turístico
Turisme rural	↗		6,4	9,8		↗	7,8	16,5		Turismo rural
Càmping	→		0	0		↗	6,5	17,9		Campamento turístico

Font: INE

Fuente: INE

Font: INE

Fuente: INE

A 2004, el nombre total de pernoctacions en establiments turístics ha descendit lleugerament (-2,7%) respecte a 2003. Aquest minvament és deu principalment a l'acurçament de l'estada mitjana.

La pèrdua en el nombre de pernoctacions s'ha concentrat en el turisme internacional, tant en hotels (-1,6%) com en apartaments turístics (-11,2%).

L'estada mitjana continua escurçant-se, tendència que ve mostrant-se des de 1984 a causa de períodes vacacionals més curts i abaratament de vols. El descens de natalitat provoca també un canvi en les preferències i possibilitats dels consumidors, afectant desfavorablement a destinacions familiars tradicionals com Balears.

El nombre de viatgers i de pernoctacions en establiments d'allotjament de turisme rural mostra un increment notable (16,4% i 35,6% respectivament), gràcies a l'augment en la xifra de viatgers estrangers.

En 2004, el número total de pernoctaciones en establecimientos turísticos ha descendido ligeramente (-2,7%) con respecto a 2003. Esta merma es debida principalmente al acortamiento de la estancia media.

La pérdida en el número de pernoctaciones se ha concentrado en el turismo internacional, tanto en hoteles (-1,6%) como en apartamentos turísticos (-11,2%).

La estancia media continúa acortándose, tendencia que viene mostrándose desde 1984 debido a períodos vacacionales más cortos y abaratamiento de vuelos. El descenso de natalidad provoca también un cambio en las preferencias y posibilidades de los consumidores, afectando desfavorablemente a destinos familiares tradicionales como Baleares.

El número de viajeros y de pernoctaciones en establecimientos de alojamiento de turismo rural muestra un incremento notable (16,4% y 35,6% respectivamente), merced al aumento en la cifra de viajeros extranjeros.

Turisme internacional					Turismo internacional						
IV Trimestre 2004					Acumulat						
					Acumulado						
		Nombre	Número	Var. (%)	% sobre total	Nombre		Número	Var. (%)	% sobre total	
	Pernoctacions	→	5.969.332	2,3	100	↘	52.407.239	-3,4	100	Pernoctaciones	
	Establiment hotel·er	↗	4.922.985	6,5	82,5	→	42.370.840	-1,6	80,8	Establecimiento hotelero	
	Apartament turístic	↘	1.001.007	-15,1	16,8	↘	9.702.660	-11,2	18,5	Apartamento turístico	
	Turisme rural	↗	45.340	47,1	0,8	↗	293.361	41,1	0,6	Turismo rural	
	Càmping	→	0	0		↘	40.378	-23,0	0,1	Campamento turístico	
	Viatgers	↗	752.566	9,5	100	→	6.715.563	0,8	100	Viajeros	
	Establiment hotel·er	↗	631.321	11,7	83,9	→	5.653.076	0,4	84,2	Establecimiento hotelero	
	Apartament turístic	→	115.002	-2,3	15,3	↗	1.022.784	2,7	15,2	Apartamento turístico	
	Turisme rural	↗	6.243	36,8	0,8	↗	34.661	25,7	0,5	Turismo rural	
	Càmping	↘	0	0		↘	5.042	-41,5	0,1	Campamento turístico	
	Estada mitjana (dies)	↘	7,9	-6,5		↘	7,8	-4,2		Estancia media (días)	
	Establiment hotel·er	↘	7,8	-4,7		→	7,5	-2,0		Establecimiento hotelero	
	Apartament turístic	↘	8,7	-13,0		↘	9,5	-13,6		Apartamento turístico	
	Turisme rural	↗	7,3	7,5		↗	8,5	12,3		Turismo rural	
	Càmping	→	0	0		↗	8,0	31,5		Campamento turístico	

El nombre total de pernoctacions de viatgers internacionals es redueix un 3,4% degut majorment a l'acurçament de l'estada mitjana (-4,2%), especialment en els apartaments turístics (-13,6%).

Destaca el considerable increment en l'activitat dels establiments de turisme rural ja que augmenta el nombre de viatgers i la seva estada mitjana (25,7% i 12,3% respectivament)

El número total de pernoctaciones de viajeros internacionales se reduce (-3,4%) debido mayormente al acortamiento de la estancia media (-4,2%), especialmente en los apartamentos turísticos (-13,6%).

Destaca el considerable incremento en la actividad de los establecimientos de turismo rural ya que aumenta el número de viajeros y su estancia media (25,7% y 12,3% respectivamente)

Turisme nacional				Turismo nacional				Fuente: INE	
IV trimestre				Acumulat					
Nombre		% sobre total		Nombre		% sobre total			
Número	Var. (%)			Número	Var. (%)				
 Pernoctacions 	761.227	-7,6	100	 Pernoctaciones 	6.273.963	3,8	100		
Establiment hotel·er	709.453	-10,9	93,2	→	5.613.537	1,7	89,5	Establecimiento hotelero	
Apartament turístic	43.532	98,3	5,7	↗	537.914	29,3	8,6	Apartamento turístico	
Turisme rural	8.242	52,2	1,1	↗	47.730	9,3	0,8	Turismo rural	
Càmping	0	0		↗	74.782	12,0	1,2	Campamento turístico	
 Viatgers 	194.906	15,2	100	↗	1.312.180	14,0	100	Viajeros 	
Establiment hotel·er	186.513	13,4	95,7	↗	1.209.484	12,6	92,2	Establecimiento hotelero	
Apartament turístic	6.295	99,0	3,2	↗	81.120	50,1	6,2	Apartamento turístico	
Turisme rural	2.098	28,6	1,1	↘	8.810	-10,0	0,7	Turismo rural	
Càmping	0	0		↘	12.766	-2,7	1,0	Campamento turístico	
 Estada mitjana (dies) 	3,9	-19,8		↘	4,8	-9,0		Estancia media (días) 	
Establiment hotel·er	3,8	-21,5		↘	4,6	-9,7		Establecimiento hotelero	
Apartament turístic	6,9	-0,4		↘	6,6	-13,9		Apartamento turístico	
Turisme rural	3,9	18,3		↗	5,4	21,5		Turismo rural	
Càmping	0	0		↗	5,9	15,1		Campamento turístico	

El nombre total de pernoctacions de turistes nacionals en l'acumulat de l'any, ha incrementat un 3,8% degut principalment a l'augment en la xifra de passatgers (14,0%).

El nombre de pernoctacions de turistes nacionals en establiments hotelers del quart trimestre de l'any es redueix un 10,9% pel que fa al mateix període de l'any anterior.

L'increment del nombre de viatgers en establiments hotelers i apartaments turístics per al conjunt de l'any (12,6% i 50,1% respectivament) percentatges majors que l'acurçament de l'estada mitjana (-9,7% i -13,9%), ha facilitat que també augmenti positivament el total de pernoctacions en 2004.

El número total de pernoctaciones de turistas nacionales en el acumulado del año, ha incrementado un 3,8% debido principalmente al aumento en la cifra de pasajeros (14,0%).

El número de pernoctaciones de turistas nacionales en establecimientos hoteleros del cuarto trimestre del año se reduce un 10,9% con respecto al mismo período del año anterior.

El incremento del número de viajeros en establecimientos hoteleros y apartamentos turísticos para el conjunto del año (12,6% y 50,1% respectivamente) porcentajes mayores que el acortamiento de la estancia media (-9,7% y -13,9%), ha facilitado que también aumente positivamente el total de pernoctaciones en 2004.

Grau d'ocupació, en %	Octubre	Novembre	Desembre	Grado de ocupación, en %
	Octubre	Noviembre	Diciembre	
Establiment hotel·er	55,2	51,7	40,6	Establecimiento hotelero
DiDiferència amb l'any 2003	0,1	2,0	0,2	Diferencia con el año 2003
Apartament turístic	43,3	35,9	18,0	Apartamento turístico
DiDiferència amb l'any 2003	-3,4	4,8	12,1	Diferencia con el año 2003

D'octubre a desembre es registra un major grau d'ocupació en establiments hotelers igual que en apartaments exceptuant aquests últims en el mes d'octubre (-3,4%).

De octubre a diciembre se registra un mayor grado de ocupación en establecimientos hoteleros al igual que en apartamentos exceptuando éstos últimos en el mes de octubre (-3,4%).

Establiments hotelers				IV trimestre			Acumulat Acumulado			Establecimientos hoteleros	
				Nombre			Nombre				
				Número			Número				
				Var. (%)			Var. (%)				
	Pernoctacions			4.731.377	8,0	→	36.992.104	-1,1		Pernoctaciones	
	Internacional			4.122.807	10,3	→	33.278.674	-0,7		Internacional	
	Nacional			608.570	-5,2	↘	3.713.130	-3,9		Nacional	
	Viatgers			698.083	17,8	→	5.011.880	-1,8		Viajeros	
	Internacional			543.254	16,8	↘	4.180.853	-4,6		Internacional	
	Nacional			154.829	21,1	↗	831.027	15,0		Nacional	
	Estada mitjana (dies)			6,8	-8,3	→	7,4	0,8		Estancia media (días)	
	Internacional			7,6	-5,6	↗	8,0	4,1		Internacional	
	Nacional			3,9	-21,7	↘	4,5	-16,5		Nacional	

El nombre total de pernoctaciones en establiments hotelers de Mallorca en 2004, roman estable (-1,1%) respecte a l'any anterior.

El número total de pernoctaciones en establecimientos hoteleros de Mallorca en 2004, permanece estable (-1,1%) respecto al año anterior.

La xifra de viatgers disminueix lleugerament ja que l'increment de viatgers nacionals (15,0%) no assoleix compensar la pèrdua de turisme internacional (-4,6%)

La cifra de viajeros disminuye ligeramente ya que el incremento de viajeros nacionales (15,0%) no logra compensar la pérdida de turismo internacional (-4,6%).

Hi ha un increment en el nombre d'allotjats residents a Espanya, encara que el fort acurçament de la seva estada mitjana (-16,5%), ha reduït el nombre de pernoctacions (-3,9%).

Hay un incremento en el número de alojados residentes en España, aunque el fuerte acortamiento de su estancia media (-16,5%), ha reducido el número de pernoctaciones (-3,9%).

Establiments hotelers				IV Trimestre			Acumulat maig-octubre Acumulado mayo-octubre			Establecimientos hoteleros	
				Nombre			Nombre				
				Número			Número				
				Var. (%)			Var. (%)				
	Pernoctacions			-		↘	3.322.400	-6,5		Pernoctaciones	
	Internacional			-		↘	2.588.786	-11,7		Internacional	
	Espanyol			-		↗	733.614	18,0		Español	
	Viatgers			-		↘	536.995	-2,0		Viajeros	
	Internacional			-		↘	343.784	-19,1		Internacional	
	Espanyol			-		↗	193.211	57,4		Español	
	Estada mitjana (dies)			-		↘	6,2	-4,6		Estancia media (días)	
	Internacional			-		↗	7,5	9,2		Internacional	
	Espanyol			-		↘	3,8	-25,1		Español	

En Menorca, el nombre de pernoctacions en allotjaments hotelers en el període de maig a octubre descendeix un 6,5% degut principalment al menor nombre de viatgers internacionals a pesar de l'allargament de la seva estada mitjana

El mercat nacional mostra una bona evolució amb un augment de pernoctacions del 18,0%, encara que no aconsegueix compensar la caiguda del turisme internacional.

Destaca el notable increment en el nombre de viatgers nacionals (57,4%) però s'scurça l'estada mitjana (-25,1%).

En Menorca, el número de pernoctaciones en alojamientos hoteleros en el período de mayo a octubre descende un 6,5% debido principalmente al menor número de viajeros internacionales a pesar del alargamiento de su estancia media.

El mercado nacional muestra una buena evolución con un aumento de pernoctaciones del 18,0%, aunque no logra compensar la caída del turismo internacional.

Destaca el notable incremento en el número de viajeros nacionales (57,4%) pero se acorta la estancia media (-25,1%).

Establiments hotelers				Establecimientos hoteleros			
IV Trimestre				Acumulat maig-octubre Acumulado mayo-octubr			
Nombre		Número		Nombre	Número	Var. (%)	
	Pernoctacions	-			7.333.875	0,3	Pernoctaciones
	Internacional	-			6.451.301	-2,1	Internacional
	Espanyol	-			882.574	21,9	Español
	Viatgers	-			1.021.761	5,0	Viajeros
	Internacional	-			823.805	0,7	Internacional
	Espanyol	-			197.956	28,1	Español
	Estada mitjana (dies)	-			7,2	-4,5	Estancia media (días)
	Internacional	-			7,8	-2,8	Internacional
	Espanyol	-			4,5	-4,8	Español

Les Pitiuses registren una recuperació al final de la temporada

El nombre de pernoctacions en els establiments hotelers es manté estable gràcies fonamentalment al fort creixement en el nombre d'allotjats (21,9%) i a l'increment del nombre de viatgers (28,1%).

Es redueix l'estada mitjana de viatgers internacionals i també el nombre de pernoctacions (-2,1%).

Las Pitiusas registran una recuperación en el final de la temporada.

El número de pernoctaciones en los establecimientos hoteleros se mantiene estable merced fundamentalmente al fuerte crecimiento en el número de alojados (21,9%) y al incremento del número de viajeros (28,1%).

Se reduce la estancia media de viajeros internacionales y también el número de pernoctaciones (-2,1%).

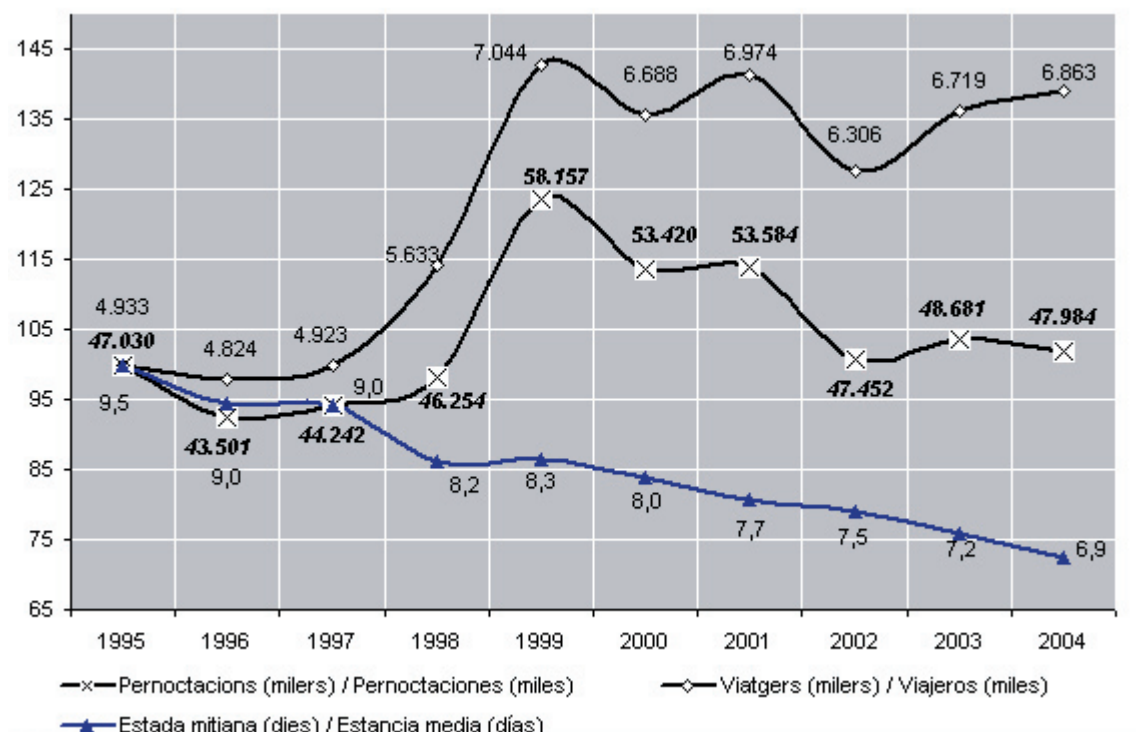

Evolució de pernoctacions, viatgers i estada mitjana (EM), gener-desembre

Font: INE i elaboració pròpia

Evolución de pernoctaciones, viajeros y estancia media (EM), enero-diciembre

Fuente: INE y elaboración propia

• Anàlisi gràfica ;

El gràfic mostra l'evolució de les pernoctacions, viatgers i estada mitjana de Balears en els últims deu anys.

El nombre de pernoctacions descendeix en el període 1999-2002, passant de 58,2 milions a 47,5 milions, i des de 2003 es manté estable.

A 2004 hi ha un lleuger increment en el nombre de viatgers que es veu contrarestat pel continuu acurçament de l'estada mitjana.

Es distingeixen quatre fases durant els deu últims anys en el nombre de pernoctacions d'establiments turístics. La primera registra estabilitat des de 1995 a 1998 registrant 45 milions de pernoctacions. La segona, mostra un acusat increment passant de 46 a 58,2 milions de pernoctacions en 1999. La tercera fase de 2000 a 2002 registra un minvament en la qual passa de 58 a 47 milions. L'última de 2003 a 2004 es manté estable amb 48 milions.

• Análisis gráfico;

El gráfico muestra la evolución de las pernoctaciones, viajeros y estancia media de Baleares en los últimos diez años.

El número de pernoctaciones descende en el periodo 1999-2002, pasando de 58,2 millones a 47,5 millones, y desde 2003 se mantiene estable.

En 2004 hay un ligero incremento en el número de viajeros que se ve contrarestatado por el continuo abreviamento de la estancia media.

Se distinguen cuatro fases durante los diez últimos años en el número de pernoctaciones de establecimientos turísticos. La primera registra estabilidad desde 1995 a 1998 registrando 45 millones de pernoctaciones. La segunda, muestra un acusado incremento pasando de 46 a 58,2 millones de pernoctaciones en 1999. La tercera fase de 2000 a 2002 registra una merma en la que pasa de 58 a 47 millones. La última de 2003 a 2004 se mantiene estable con 48 millones.

4.4.5. Turisme. Comparació amb altres destinacions competidores

Turismo. Comparación con otros destinos competidores

Nombre de turistes internacionals arribats		Número de turistas internacionales llegados	
Gener-Desembre		Enero-Diciembre	
Amb procedència de l'estranger	Total	Var. (%)	Con procedencia del extranjero
Illes Balears¹	9.163.924	↗	2,9 Islas Baleares¹
Mallorca	7.008.504	↗	4,3 Mallorca
Menorca	802.942	→	-1,0 Menorca
Pitiüses	1.352.478	→	-1,4 Pitiusas
Canàries	10.109.398	↘	-3,6 Canarias
Andalusia	7.629.141	→	1,9 Andalucía
Comunitat Valenciana	4.885.722	→	-0,3 Comunidad Valenciana
Malta	1.086.417	↗	3,7 Malta
Xipre	2.270.284	↘	-7,9 Chipre
Croàcia	7.850.572	↗	10,7 Croacia
Turquia ²	17.548.384	↗	25,7 Turquía ²
Madeira (pernoctacions)	1.427.312	↘	-2,6 Madeira (pernoctaciones)
Algarve (pernoctacions)	2.357.401	↘	-5,7 Algarve (pernoctaciones)
Amb procedència d'Alemanya			Con procedencia de Alemania
Illes Balears ¹	3.514.235	↗	10,1 Islas Baleares ¹
Mallorca	3.143.290	↗	13,5 Mallorca
Menorca	94.175	↗	5,0 Menorca
Pitiüses	276.770	↘	-16,7 Pitiusas
Espanya (conjunt)	10.022.282	↗	2,7 España (conjunto)
Malta	130.944	↗	9,6 Malta
Xipre	161.568	↗	14,0 Chipre
Croàcia	1.574.131	↗	10,2 Croacia
Turquia (només desembre)	146.608	↗	18,6 Turquía (solo diciembre)
Amb procedència del Regne Unit			Con procedencia de Reino Unido
Illes Balears ¹	3.488.665	↘	-3,8 Islas Baleares ¹
Mallorca	2.301.792	↘	-6,3 Mallorca
Menorca	566.176	→	0,8 Menorca
Pitiüses	620.697	→	2,0 Pitiusas
Espanya (conjunt)	16.383.287	↗	2,9 España (conjunto)
Malta	432.547	↘	-4,4 Malta
Xipre	1.332.846	↘	-16,7 Chipre
Croàcia	206.966	↗	13,7 Croacia
Turquia(només desembre)	207.480	↗	2,6 Turquía (solo diciembre)

¹ Turistes per via aèria.

² Visitants per via aèria de la resta d'Europa, excepte Bulgària, Romania, antics membres de la URSS i de Iugoslàvia.

³ No residents entrats al país.

n. d. No disponible.

Font: CITTIB, Frontur, instituts estadístics de Malta, Xipre, Croàcia i Turquia.

¹ Turistas por vía aérea.

² Visitantes por vía aérea del resto de Europa, excepto Bulgaria, Rumanía, antiguos miembros de la URSS y de Yugoslavia.

³ No residentes entrados en el país.

n. d. No disponible

Fuente: CITTIB, Frontur, institutos estadísticos de Malta, Chipre, Croacia y Turquía.

L'aflluència turística internacional augmenta a Mallorca i Malta i es manté a Menorca, Pitiüses, Andalusia i Comunitat Valenciana. Disminueix a Canàries, Xipre, Algarve i Madeira.

Les noves destinacions mediterrànies mostren una vegada més la seva evolució expansiva a Alemanya i Regne Unit, i en el nombre de visitants, amb increments del 10,7% a Croàcia i 25,7% a Turquia.

La recuperació del turisme alemany a 2004 es reflecteix en totes les destinacions turístiques comparades excepte a Pitiüses (-16,7%). A Mallorca, l'augment en nombre de turistes suposa un 13,5% amb 3 milions de visitants.

El turisme britànic registra descensos a Mallorca (-6,3%), Xipre (-16,7%) i Malta (-4,4%), tres destinacions clàssiques d'aquest mercat. A Menorca es manté estable i a les Pitiüses s'incrementa en un 2%.

La afluencia turística internacional aumenta en Mallorca y Malta y se mantiene en Menorca, Pitiusas Andalucía y Comunidad Valenciana. Disminuye en Canarias, Chipre, Algarve y Madeira.

Los nuevos destinos mediterráneos muestran una vez más su evolución expansiva en Alemania y Reino Unido, y en el número de visitantes, con incrementos del 10,7% en Croacia y 25,7% en Turquía;

La recuperación del turismo alemán en 2004 se refleja en todos los destinos turísticos comparados excepto en Pitiusas (-16,7%). En Mallorca, el aumento en número de turistas supone un 13,5% con 3 millones de visitantes.

El turismo británico registra descensos en Mallorca (-6,3%), Chipre (-16,7%) y Malta (-4,4%), tres destinos clásicos de este mercado. En Menorca se mantiene estable y en las Pitiusas se incrementa en un 2%.

4.4.6. Turisme. Ingressos i preus

Turismo. Ingresos y precios

Variació interanual de l'índex de preus hotelers

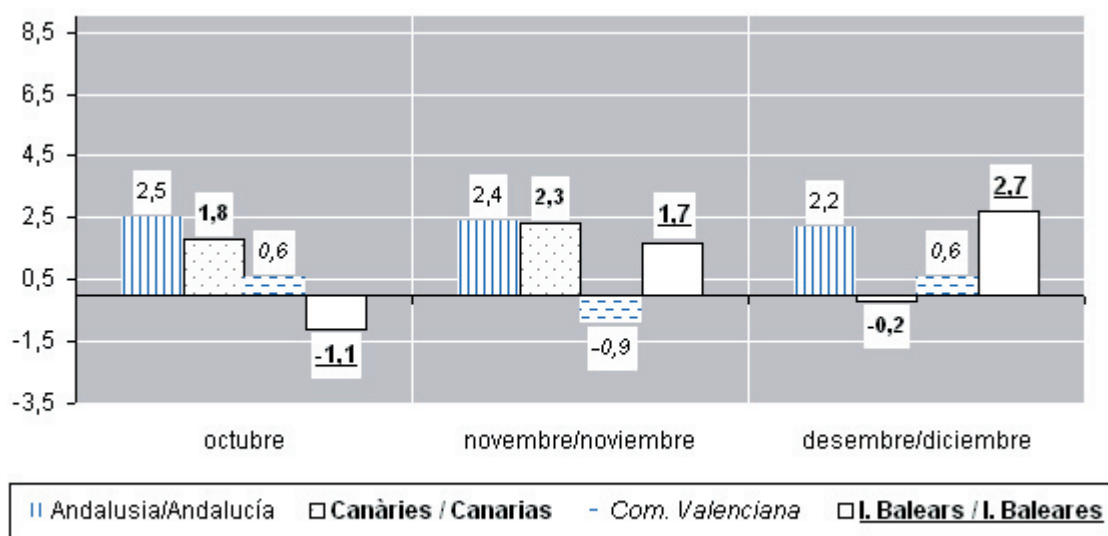
Base 2001=100

Font: INE i elaboració pròpia

Variación interanual del índice de precios hoteleros.

Base 2001=100.

Fuente: INE y elaboración propia

Variació interanual de l'índex d'ingressos hotelers

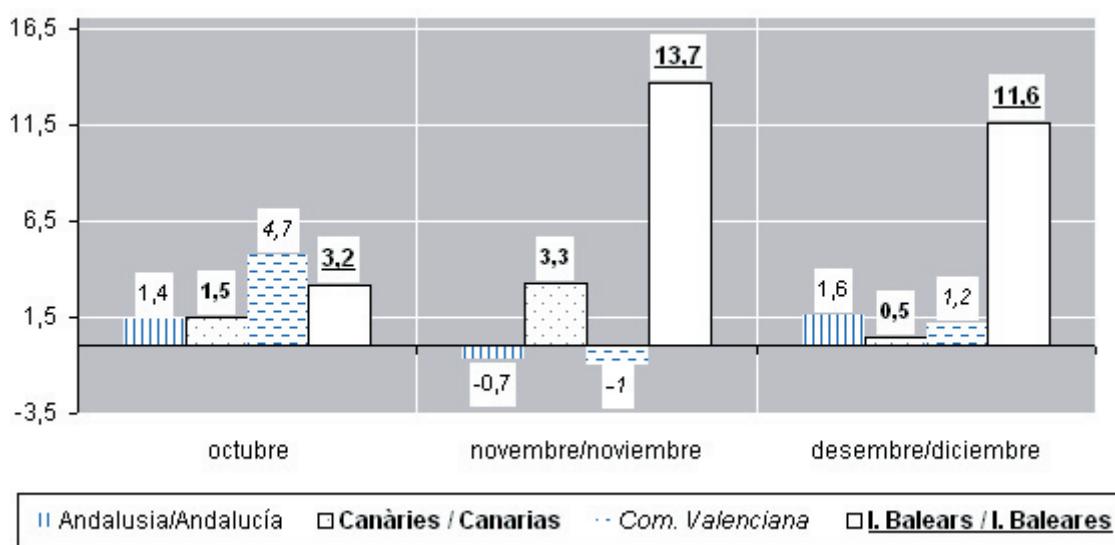
Base 2001=100

Font: INE i elaboració pròpia

Variación interanual del índice de ingresos hoteleros

Base 2001=100

Fuente: INE y elaboración propia

Preus;

Al mes d'octubre, Balears és l'única comunitat que mostra una evolució negativa en preus hotelers (-1,1%) .

D'octubre a desembre, l'índex de preus hotelers de Balears s'ha anat incrementant sent desembre el mes al qual es registra el major increment (2,7%) d'entre les comunitats comparades.

Ingressos;

El mes d'octubre Balears i la Comunitat Valenciana registren els majors increments d'ingressos (3,2% i 4,7% respectivament).

Destaca el notable augment d'ingressos hotelers a Balears al novembre (13,7%) i desembre (11,6%), havent mantingut al final del trimestre el major increment d'entre les destinacions comparades a conseqüència del major nombre de turistes.

Precios;

En el mes de octubre, Baleares es la única comunidad que muestra una evolución negativa en precios hoteleros (-1,1%) .

En los meses de octubre a diciembre, el índice de precios hoteleros de Baleares ha ido incrementando siendo diciembre el mes en el que se registra el mayor incremento (2,7%) de entre las comunidades comparadas.

Ingresos;

El mes de octubre Baleares y la Comunidad Valenciana registran los mayores incrementos de ingresos (3,2% y 4,7% respectivamente).

Destaca el notable aumento de ingresos hoteleros en Baleares en noviembre (13,7%) y diciembre (11,6%), habiendo mantenido al final del trimestre el mayor incremento de entre los destinos comparados a consecuencia de mayor número de turistas.

Variació anual en els índexs de preus, desembre	Variación anual en el índice de precios, diciembre
Restaurants, bars i cafeteries	Restaurantes, bares y cafeterías
Illes Balears	Islas Baleares
Canàries	Canarias
Andalusia	Andalucía
Comunitat Valenciana	Comunidad Valenciana
Portugal ¹	Portugal ¹
Itàlia ¹	Italia ¹
Grècia ¹	Grecia ¹

Font: INE, Eurostat

Inclou hotels. L'índex de preus de consum per al grup d'hotels, cafès i restaurants assenyala bàsicament l'evolució en la restauració, ja que l'allotjament hotelier té poca incidència sobre la seva evolució.

Fuente: INE, Eurostat

Incluye Hoteles. El índice de precios de consumo para el grupo de hoteles, cafeterías y restaurantes señala básicamente la evolución de la restauración, ya que el alojamiento hotelero tiene poca incidencia sobre la evolución del mismo.

Els preus de restaurants, bars i cafeteries a Balears registren un increment interanual del 5,7%, sent el destí comparat que ha registrat un major augment al desembre.

A la resta de països europeus receptors, Portugal (3,9%) i Grècia (3,8%) mostren una evolució de preus alcista, encara que no tant com Balears.

En el mercat de divises, la lliura manté una evolució més o menys estable des de 2003 enfront de l'euro.

Los precios de restaurantes, bares y cafeterías en Baleares registran un incremento interanual del 5,7%, siendo el destino comparado que ha registrado un mayor incremento en diciembre

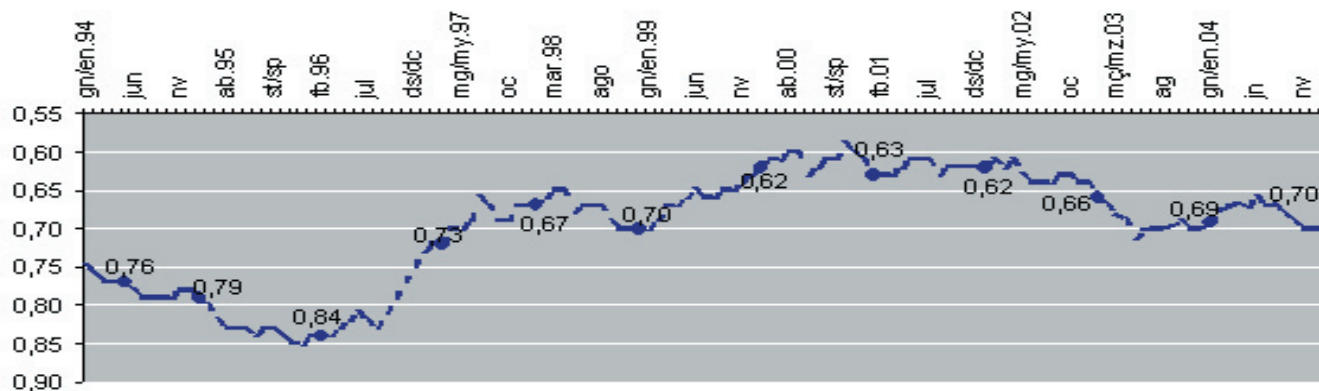
En el resto de países europeos receptores, Portugal (3,9%) y Grecia (3,8%) muestran una evolución de precios alcista, aunque no tanto como Baleares.

En el mercado de divisas, la libra mantiene una evolución mas o menos estable desde 2003 frente al euro.

Divises - tipus de canvi mitjà mensual per ecu/euro
 Desde la segunda fase de la Unión Monetaria Europea
 Escala invertida. En color blau, previsions del mercat
 Valors mostrats per al gener de cada any i el darrer mes de la sèrie
 Font: Banc d'Espanya.

Divisas – tipo de cambio medio mensual por ecu/euro
 Desde la segunda fase de la Unión Monetaria Europea
 Escala invertida. En azul, previsions del mercado
 Valores fijados para enero de cada año y el último mes de la serie
 Fuente: Banco de España

4.5. Consum i inversió

Consumo e inversión

4.5.1. Consum

Consumo

Evolució del consum dels residents		Evolución del consumo de los residentes	
Taxes de variació interanual, preus constants (en %)		Tasas de variación interanual, precios constantes (en%)	
2001	2002	2003 (e)	2004 (p)
1,3	0,8	1,2	3,2
a: avanç e: estimació p: previsió Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació		a: avance e: estimación p: previsión Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación	

Indicadors del consum	Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T _{tk} (%)		Indicadores del consumo
Facturació elèctrica usos domèstics (MWh)	gn/en	163.345	↗	6,4	Facturación eléctrica usos domésticos (MWh)
	gn/en	133.948	↗	6,9	
	gn/en	9.660	→	0,6	
	gn/en	19.737	↗	7,8	
Vendes de benzina (quilolitres)	ds/dc	25.855	↘	-3,6	Ventas de gasolina (quilolitros)
	ds/dc	20.643	↘	-3,7	
	ds/dc	2.058	↘	-4,3	
	ds/dc	3.154	↘	-2,4	
Matriculació de vehicles	nov	4.704	↗	9,0	Matriculación de vehículos
	nov	3.890	↗	7,4	
	nov	316	↗	15,6	
	nov	498	↗	15,7	
Matricuació de vehicles familiars no lloguer ¹	gn/en	2.107	↗	6,5	Matriculación de vehículos familiares no alquiler ¹
Consum privat per resident, € constants de 1995		Consumo privado por residente, € constantes de 1995			
Despesa total	3T	1.509,5	↗	4,5	Gasto total
Alimentació, begudes i tabac	3T	285,0	↘	-7,1	Alimentación, bebidas y tabaco
Resta de la despesa	3T	1.224,5	↗	7,4	Resto del gasto
Confiança dels consumidors ² var(%)	3T	30,4	↗	-1,7	Confianza de los consumidores ² var(%)
Llars sense dificultats per arribar a fi de mes ³ var(%)	3T	42,5	↗	2,4	Hogares sin dificultad para llegar a fin de mes ³ var(%)
Índex de vendes al detall	ds/dc	103,0	↗	3,4	Índice de ventas al detalle

Fonts: CLH, Gesa-Endesa, INE, IEA i Anfac

¹. No inclou totterrenys ni comercials

². Enquesta contínua de pressuposts familiars: percentatge de les llars que consideren que el moment actual és adient per fer compres importants, excloses les compres d'habitatge, més les llars que consideren que el moment actual no és adient.

³. Enquesta contínua de pressuposts familiars: percentatge de les llars que no tenen dificultats per arribar a fi de mes d'acord amb els seus ingressos nets mensuals

Fuentes: CLH, Gesa-Endesa, INE, IEA y Anfac

¹. No incluye todoterrenos ni comerciales

². Encuesta continua de presupuestos familiares: porcentaje de los hogares que consideran que el momento actual es adecuado para llevar a cabo compras importantes, excluidas compras de vivienda, más hogares que consideran que el momento actual no es adecuado

³. Encuesta continua de presupuestos familiares: porcentaje de los hogares que no tienen dificultades para llegar a final de mes de acuerdo con sus ingresos netos mensuales

En el tram final de 2004 s'ha confirmat el bon to que exhibeix el consum d'acord amb l'evolució dels principals indicadors del sector. El creixement previst per al 2004 ha estat del 3,2%, taxa que se situa dintre de les inicials previsions (3,1% i 4,1%), i augmenta en dos punts l'increment de l'any anterior.

Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística, la despesa mitjana per resident en el tercer trimestre de 2004 ascendeix a 1.509,5 euros a preus constants. Es desaccelera lleugerament la tendència de creixement respecte al trimestre anterior passant del 5,3% al 4,5% actual. En l'estructura del consum, s'observa que la despesa en alimentació begudes i tabac continua decreixent, mentre que la despesa no alimentària prossegueix la senda alcista de creixement (7,4%), sent aquest grup el qual de nou sustenta el creixement de la despesa total. Que a mesura que augmenta la renda, disminueix el pes relatiu dels béns de primera necessitat i creixen els de la resta de béns.

L'evolució de la riquesa de les famílies també dóna suport al creixement del consum, en perllongar-se la significativa revalorització dels actius immobiliaris per l'evolució dels preus de l'habitatge i per l'increment de la seva riquesa financera, a través de l'alça de les cotitzacions borsàries, sobretot en la part final del 2004.

Augmenta el percentatge de llars sense dificultat per arribar a fi de mes en un 2,4%.

La continuada creació d'ocupació i les bones condicions de finançament segueixen impulsant l'avanç sostingut del consum de les llars, encara que es modera el ritme expansiu dels salaris i les rendes familiars que ja han acusat l'impacte del lleuger augment en la taxa d'inflació en els darrers mesos.

En aquest sentit, es modera la confiança dels consumidors per afrontar compres importants excloent l'habitatge que té la consideració d'inversió, i no consum.

La proporció d'efectes de comerç impagats sobre vençuts se situa al novembre en el 4,2%, dos punts menys que el mes anterior, no obstant això la taxa de variació interanual en el seu import total (40,6%) és la més alta de l'any.

Altres indicadors d'activitat com la facturació elèctrica i les matriculacions de vehicles confirmen la clara tendència ascendent del consum. La matriculació de turismes per a ús particular també manté una tendència alcista (6,5%) al gener.

Segueixen caient les vendes de gasolina durant el mes de desembre (-3,6%) a causa de l'encariment dels carburants i del creixement del parc de turismes dièsel.

En el tramo final de 2004 se ha confirmado el buen tono que exhibe el consumo de acuerdo con la evolución de los principales indicadores del sector. El crecimiento previsto para el 2004 ha sido del 3,2%, tasa que se sitúa dentro de las iniciales previsiones (3,1% y 4,1%), y aumenta en dos puntos el incremento del año anterior.

Según los datos del Instituto Nacional de Estadística, el gasto medio por residente en el tercer trimestre de 2004 asciende a 1.509,5 euros a precios constantes. Se desacelera ligeramente la tendencia de crecimiento respecto al trimestre anterior pasando del 5,3% al 4,5% actual. En la estructura del consumo, se observa que el gasto en alimentación bebidas y tabaco continúa decreciendo, mientras que el gasto no alimentario prosigue la senda alcista de crecimiento (7,4%), siendo este grupo el que de nuevo sustenta el crecimiento del gasto total. A que a medida que aumenta la renta, disminuye el peso relativo de los bienes de primera necesidad y crecen los del resto de bienes.

La evolución de la riqueza de las familias también apoya el crecimiento del consumo, al prolongarse la significativa revalorización de los activos inmobiliarios por la evolución de los precios de la vivienda y por el incremento de su riqueza financiera, a través del alza de las cotizaciones bursátiles, sobre todo en la parte final del 2004.

Aumenta el porcentaje de hogares sin dificultad para llegar a fin de mes en un 2,4%.

La continuada creación de empleo y las holgadas condiciones de financiación siguen impulsando el avance sostenido del consumo de los hogares, aunque se modera el ritmo expansivo de los salarios y las rentas familiares que ya han acusado el impacto del ligero aumento en la tasa de inflación en los últimos meses.

En este sentido, se modera la confianza de los consumidores para afrontar compras importantes excluyendo la vivienda que tiene la consideración de inversión, y no consumo.

La proporción de efectos de comercio impagados sobre vencidos se sitúa en noviembre en el 4,2%, dos puntos menos que el mes anterior, sin embargo la tasa de variación interanual en su importe total (40,6%) es la más alta en lo que va de año.

Otros indicadores de actividad como la facturación eléctrica y las matriculaciones de vehículos confirman la clara tendencia ascendente del consumo. La matriculación de turismos para uso particular también mantiene una tendencia alcista (6,5%) en enero.

Sigue cayendo las ventas de gasolina durante el mes de diciembre (-3,6%) debido al encarecimiento de los carburantes y del crecimiento del parque de turismos diesel.

4.5.2. Inversió

Inversión

Evolució i perspectives de la inversió		Evolución y perspectivas de la inversión	
Taxes de variació interanual, preus constants (en%)		Tasas de variación interanual, precios constantes (en%)	
2001	2002	2003 (e)	2004 (p)
5,2	-0,8	0,6	1,0

a: avanç
 e: estimació
 p: previsió
 Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació

a: avance
 e: estimación
 p: previsión
 Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación

Indicadors de la inversió				Indicadores de la inversión	
	Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T ^t _{t-k} (%)		
Societats mercantils			Sociedades mercantiles		
Augment net de capital (milers d'€) ¹	ds/dc	30.610	↘	-12,7	Incremento neto de capital (miles de €) ¹
Capital de noves societats (milers d'€)	ds/dc	9.126	↗	16,6	Capital de nuevas sociedades (miles de €)
Creació neta de societats ²	ds/dc	256	↗	9,9	Creación neta de sociedades ²
Empreses en règim general de SS ³ Var. (acum)	ds/dc	34.218	→	1,6	Empresas en régimen general SS ³ Var. (acum)
Matriculació de camions	ds/dc	561	↗	5,8	Matriculación de camiones
Matriculació d'automòbils turisme per a lloguer	gn/en	447	↗	16,0	Matriculación de automóviles turismo para alquiler.
Noves hipoteques (milers d'€)			Nuevas hipotecas (miles de €)		
Hipoteques sobre habitatges en finques urbanes (milers d'€ constants)	oct	82.140	↗	22,6*	Hipotecas sobre viviendas en fincas urbanas (miles € constantes)
Hipoteques sobre solars en finques urbanes (milers d'€ constants)	oct	9.542	↗	16,4*	Hipotecas sobre solares en fincas urbanas (miles € constantes)
Nombre de noves hipoteques sobre habitatges	gn-oct en-oct	25.386	↗	21,9	Número de nuevas hipotecas sobre viviendas construidas,
Font: INE, MTA, DGT i Anfac			Fuente: INE, MTA, DGT y Anfac		
1. Capital de noves societats, més ampliacions de capital, menys reduccions de capital. Per a l'acumulat, mitjana. Euros corrents.			1. Capital de nuevas sociedades, más ampliaciones de capital, menos reducciones de capital. Para el acumulado, media. Euros corrientes.		
2. Noves societats menys societats dissoltes			2. Nuevas sociedades menos sociedades disueltas		
3. Amb centre de treball a les Balears			3. Con centro de trabajo en Baleares		
*. Variació interanual gener - octubre			*. Variación interanual enero - octubre		

La inversió creix un 1,0% interanual en 2004, taxa que se situa dintre de les previsions inicials del 0,6% al 1,6%.

La limitada millora en la taxa de creixement de la inversió esdevinguda durant 2004 ve sustentada per la recuperació en els serveis i el recobrat dinamisme en la construcció, que s'ha anat accentuant en el transcurs de l'any.

La inversión crece un 1,0% interanual en 2004, tasa que se sitúa dentro de las previsiones iniciales del 0,6% al 1,6%.

La limitada mejora en la tasa de crecimiento de la inversión acaecida durante 2004 viene sustentada por la recuperación en los servicios y el recobrado dinamismo en la construcción, que se ha ido acentuando en el transcurso del año.

Continua durant el mes de desembre la millora en l'increment net de capital de les societats mercantils, que si bé continua amb taxes negatives de creixement -12,7%, contrasta amb la taxa arribada a l'abril de -42,9%.

El capital de les societats creades manté un perfil de creixement tendencial del 16,6% al desembre.

Els indicadors de la inversió en béns d'equip presenten encara perfils de creixement expansiu. Així per exemple, les matriculacions de camions segueixen la seva clara tendència de creixement (5,8% al desembre), juntament amb la matriculació d'automòbils de turisme per a lloguer (16,0% al gener).

Pel que es refereix a l'evolució de la inversió en l'adquisició d'habitatges, continuen les altes taxes de creixement tendencial, tant en les hipoteques sobre finques urbanes (22,6%), com en els solars sobre finques urbanes (16,4%).

La demanda d'hipoteques segueix mostrant un gran vigor per una major renda de les llars, uns tipus d'interès reals baixos i unes condicions de finançament favorables. En aquest sentit, les entitats han reaccionat a les perspectives d'alces dels tipus d'interès amb hipoteques més flexibles.

El mercat de l'habitatge, la seva demanda està constituïda tant per aquells que busquen residència com pels quals desitgen invertir els seus estalvis en un producte que els garanteix una inversió més rendible que altres alternatives.

Continúa durante el mes de diciembre la mejora en el incremento neto de capital de las sociedades mercantiles, que si bien continúa con tasas negativas de crecimiento -12,7%, contrasta con la tasa alcanzada en abril de -42,9%.

El capital de las sociedades creadas mantiene un perfil de crecimiento tendencial del 16,6% en diciembre.

Los indicadores de la inversión en bienes de equipo presentan todavía perfiles de crecimiento expansivo. Así por ejemplo, las matriculaciones de camiones siguen su clara tendencia de crecimiento (5,8% en diciembre), junto con la matriculación de automóviles de turismo para alquiler (16,0% en enero).

Por lo que se refiere a la evolución de la inversión en la adquisición de viviendas, continúan las altas tasas de crecimiento tendencial, tanto en las hipotecas sobre fincas urbanas (22,6%), como en los solares sobre fincas urbanas (16,4%).

La demanda de hipotecas sigue mostrando un gran vigor por una mayor renta de los hogares, unos tipos de interés reales bajos y unas condiciones de financiación favorables. En este sentido, las entidades han reaccionado a las perspectivas de alzas de los tipos de interés con hipotecas más flexibles.

El mercado de la vivienda, su demanda está constituida tanto por aquellos que buscan residencia como por los que desean invertir sus ahorros en un producto que les garantiza una inversión más rentable que otras alternativas.

4.5.3. Crèdit i estalvi

Crédito y ahorro

Crèdit i estalvi			Crédito y ahorro		
	Darrera dada	Último dato	Cicle-tendència/ Ciclo-tendencia T'_{t-k} (%)		
Institucions de crèdit i estalvi				Instituciones de crédito y ahorro	
Crèdits (milions d'€)	3T	22.594	↗	13,7	Créditos (millones de €)
Dipòsits (milions d'€)	3T	14.200	↗	8,1	Depósitos (millones de €)
Llars que estalvien ¹	3T	40,3	↗	5,5*	Hogares que ahorran ¹
Font: BE i INE Enquesta de pressuposts familiars: percentatge de les llars que poden estalviar d'acord amb el seu nivell d'ingressos i de despeses *. Variació interanual			Fuente: BE y INE Encuesta de presupuestos familiares: porcentaje de los hogares que pueden ahorrar de acuerdo con su nivel de ingresos y de gastos. *. Variación interanual		

El crèdit bancari a les empreses, famílies i administracions públiques va augmentar un 13,7% tendencial el tercer trimestre de 2004, tres dècimes més que el segon trimestre. Es manté el ritme de creixement en nivells alts, estimulat per un favorable clima econòmic i per unes bones condicions de finançament, especialment amb uns tipus d'interès reduïts.

Aquest creixement obeeix fonamentalment als crèdits a llarg termini -la major part d'ells per a finançar la compra d'habitatges-, la qual cosa, posa en evidència que el sector immobiliari continua sent un dels objectius principals d'inversió.

Aquests increments contrasten amb els reiterats advertiments que ha fet en els últims mesos el Banc d'Espanya perquè les entitats financeres moderin els seus ritmes de concessió de préstecs i extremen la seva cautela, davant el creixement de l'endeutament de les llars.

Els dipòsits totals del sector privat resident i administracions públiques es van incrementar un 8,1% tendencial el tercer trimestre de 2004 dos punts més que el trimestre anterior, registrant una certa acceleració del ritme de creixement.

Pel que es refereix a l'estalvi i en relació a la lleugera desacceleració de la despesa total del tercer trimestre respecte al segon, s'ha activat la capacitat d'estalvi de les llars ja que el 40,3% de les llars ha pogut dedicar algun diners a aquest concepte durant el tercer trimestre de 2004, percentatge que supera en 5,5 punts a l'observat fa un any.

El crédito bancario a las empresas, familias y administraciones públicas aumentó un 13,7% tendencial en el tercer trimestre del 2004, tres décimas más que el segundo trimestre. Se mantiene el ritmo de crecimiento en niveles altos, estimulado por un favorable clima económico y por unas holgadas condiciones de financiación, especialmente con unos tipos de interés reducidos.

Este crecimiento obedece fundamentalmente a los créditos a largo plazo -la mayor parte de ellos para financiar la compra de viviendas-, lo que, pone en evidencia que el sector inmobiliario continúa siendo uno de los objetivos principales de inversión.

Estos incrementos contrastan con las reiteradas advertencias que ha hecho en los últimos meses el Banco de España para que las entidades financieras moderen sus ritmos de concesión de préstamos y extremen su cautela, ante el crecimiento del endeudamiento de los hogares.

Los depósitos totales del sector privado residente y administraciones públicas se incrementaron un 8,1% tendencial el tercer trimestre de 2004 dos puntos más que el trimestre anterior, registrando una cierta aceleración del ritmo de crecimiento.

Por lo que se refiere al ahorro y en relación a la ligera desacceleración del gasto total del tercer trimestre respecto al segundo, se ha activado la capacidad de ahorro de los hogares ya que el 40,3% de los hogares ha podido dedicar algún dinero a este concepto durante el tercer trimestre de 2004, porcentaje que supera en 5,5 puntos al observado hace un año.

4.6. Preus

Precios

Inflació			Inflación		
Taxa de variació interanual de l'índex de preus de consum. Gener 2005			Tasa de variación interanual del índice de precios al consumo. Enero 2005		
	Balears	Espanya España	Balears Aportació a l'IPC Aportación al IPC		
Índex general	3,2	3,1		Índice general	
Aliments, begudes no alcohòliques	2,4	3,2	0,49	Alimentos, bebidas no alcohólicas	
Begudes alcohòliques i tabac	5,1	5,5	0,16	Bebidas alcohólicas y tabaco	
Vestit i calçat	3	1,7	0,27	Vestido y calzado	
Habitatge	4,2	4	0,44	Vivienda	
Parament de la llar	1,7	2	0,11	Menaje del hogar	
Medicina	0,5	0,2	0,02	Medicina	
Transport	5,2	5,1	0,85	Transporte	
Comunicacions	0,2	-0,4	0,01	Comunicaciones	
Oci i cultura	-1,1	0,1	-0,07	Ocio y cultura	
Ensenyament	4,5	4,3	0,09	Enseñanza	
Hotels, cafès i restaurants	5,6	4	0,59	Hoteles, cafeterías y restaurantes	
Altres	3,1	2,5	0,27	Otros	
Inflació subjacent	3,1	2,8		Inflación subyacente	
Font: INE			Fuente: INE		

IPC Balears¹, taxa interanual, gener 2005			IPC Balears¹, tasa interanual, enero 2005		
Subgrups i rúbriques amb aportació superior al 0,1% a la taxa interanual. En percentatge			Subgrupos y rúbricas con aportación superior al 0,1% en la tasa interanual. En porcentaje		
	Taxa Tasa	Aportació Aportación			
Aliments	2,6	0,49	Alimentos		
Tabac	7,1	0,15	Tabaco		
Vestit	3,4	0,23	Vestido		
Lloguer d'habitatge	3,6	0,10	Alquiler de vivienda		
Altres serveis relacionats amb l'habitatge	7,2	0,16	Otros servicios relacionados con la vivienda		
Conservació de l'habitatge i altres despeses	7,2	0,22	Conservación de la vivienda y otros gastos		
Vehicles	2,2	0,15	Vehículos		
Béns i serveis relatius als vehicles	6,7	0,54	Bienes y servicios relativos a los vehículos		
Serveis de transport	11,8	0,14	Servicios de transporte		
Transport personal	4,3	0,73	Transporte personal		
Transport públic interurbà	13,3	0,13	Transporte público interurbano		
Restaurants, bars i cafès	5,7	0,57	Restaurantes bares y cafeterías		
Hotels i altres allotjaments	2,7	0,014	Hoteles y otros alojamientos		
Turisme i hostaleria	5,3	0,61	Turismo y hostelería		
Assegurances	3,3	0,13	Seguros		
Font: INE			Fuente: INE		

L'índex general de preus de consum (IPC) disminueix un -0,4% al gener respecte al mes anterior, dues dècimes menys que el mateix mes del 2004 (-0,6%), de manera que la taxa d'inflació s'eleva fins al 3,2% interanual. Amb això, el nivell de preus a Balears se situa per sobre del nivell de preus a nivell nacional situació que no ocorria des de setembre, tal com es reflecteix en el gràfic.

L'evolució a l'alça dels preus de l'energia continuen marcant l'augment global de la taxa d'inflació. El diferencial de preus respecte a gener de 2004 ha estat cobert gairebé totalment per la pujada dels transports, influenciat per la pujada dels carburants i combustibles. La revaloració de l'euro enfront del dòlar ha suposat que aquest augment no hagi estat major. A part dels preus dels combustibles, que també afecten a l'habitatge per l'encariment de la calefacció i subministrament elèctric, el vestit i calçat han contribuït a l'increment interanual de la inflació, juntament amb els hotels, cafès i restaurants, principalment.

La taxa d'inflació subjacent (que exclou els aliments no elaborats i productes energètics) se situa en el 3,1% repuntant tres dècimes en relació a desembre. Aquesta suau acceleració ha confirmat les expectatives sobre l'impacte del preu del petroli i confirma els temors respecte al comportament dels aliments frescs, a l'alça per tercer mes consecutiu.

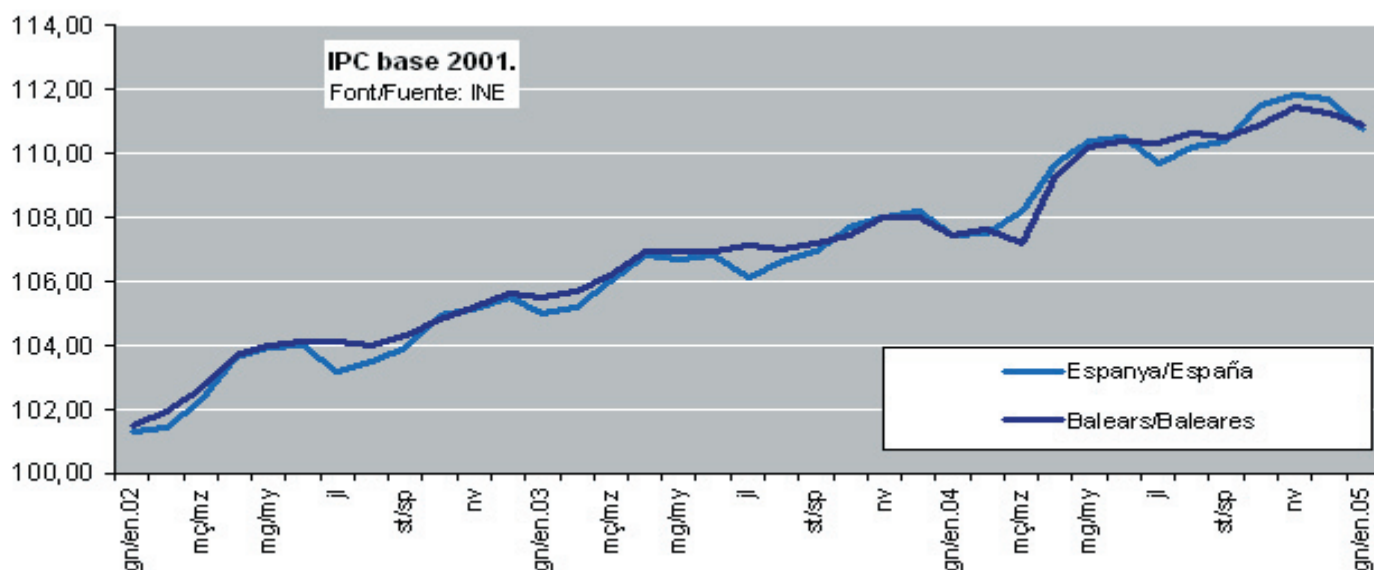
Per grups, el transport ha registrat una lleugera desacceleració respecte al mes anterior, a causa de la baixada dels preus dels carburants, situant-se en un 5,2% en taxa interanual. La seva aportació a l'índex general ha estat del 0,85%, xifra lleugerament inferior a l'aportació

El índice general de precios de consumo (IPC) disminuye un -0,4% en enero respecto al mes anterior, dos décimas menos que el mismo mes del 2004 (-0,6%), de manera que la tasa de inflación se eleva hasta el 3,2% interanual. Con ello, el nivel de precios en Baleares se sitúa por encima del nivel de precios a nivel nacional situación que no ocurría desde septiembre, tal y como se refleja en el gráfico.

La evolución al alza de los precios de la energía continúan marcando el aumento global de la tasa de inflación. El diferencial de precios respecto a enero de 2004 ha sido cubierto casi totalmente por la subida de los transportes, influenciado por la subida de los carburantes y combustibles. La revalorización del euro frente al dólar ha supuesto que éste aumento no haya sido mayor. A parte de los precios de los combustibles, que también afectan a la vivienda por el encarecimiento de la calefacción y suministro eléctrico, el vestido y calzado han contribuido al incremento interanual de la inflación, junto con los hoteles, cafés y restaurantes, principalmente.

La tasa de inflación subyacente (que excluye los alimentos no elaborados y productos energéticos) se sitúa en el 3,1% repuntando tres décimas en relación a diciembre. Esta suave aceleración ha confirmado las expectativas sobre el impacto del precio del petróleo y confirma los temores respecto al comportamiento de los alimentos frescos, al alza por tercer mes consecutivo.

Por grupos, el transporte ha registrado una ligera desaceleración respecto al mes anterior, debido a la bajada de los precios de los carburantes, situándose en un 5,2% en tasa interanual. Su aportación al índice general ha sido del 0,85%, cifra ligeramente inferior a la aportación al

a l'índex general de desembre(0,95%). Per subgrups, aquesta reducció es deu a la desacceleració dels preus dels vehicles i a la disminució dels béns i serveis relatius als vehicles, que inclouen els combustibles i els serveis mecànics entre d'altres. No obstant això el transport públic interurbà augmenta els preus un 13,3% interanual (2.0% mensual),); l'augment de les tarifes en el transport públic discrecional de passatgers a Palma ha incidit sensiblement en l'evolució.

Destaca l'increment de preus en hotels, cafeteries i restaurants , que amb una taxa del 5,6% ha estat el grup més inflacionista a Balears. Augmenta tres desenes respecte a desembre i aporta un 0,59% de la taxa interanual total. Aquesta variació es deu a les pujades dels preus del grup de restaurants, bars i cafeteries (5,7%).

El grup de l'habitatge augmenta tres dècimes la taxa anual respecte al mes passat, arribant al 4,2%. L'augment es va concentrar en la conservació de l'habitatge i en altres serveis relacionats amb l'habitatge, per la pujada de la calefacció i enllumenat. Aporta un 0,44% a l'IPC. Per la seva banda el lloguer de l'habitatge redueix en tres dècimes la seva repercussió en la taxa general en relació a desembre.

L'ensenyament, disminueix la seva taxa anual en quatre dècimes i arriba a el 4,5%.

En aliments i begudes no alcohòliques es registra una taxa interanual del 2,4% amb un augment de tres desenes respecte a desembre, aportant el 0,49% a la taxa d'inflació. Els aliments frescs experimenten un augment per tercer mes consecutiu, quedant-se l'increment anual d'aquest component en un 1,8% sis dècimes per sobre del mes anterior per l'impacte dels preus càrnics i del peix, principalment. Els aliments elaborats es mantenen estables però en cotes elevades, un 3,2% interanual.

El grup de vestit i calçat registra una taxa interanual del 3%, superior al -0,9% registrat al gener del 2004. La retallada de preus propi de les rebaixes ha induït una taxa interanual mensual del -8,2%, aquesta reducció ha estat menor que al gener de 2004 (-9,2%).

índice general de diciembre(0,95%). Por subgrupos, esta reducción se debe a la desaceleración de los precios de los vehículos y a la disminución de los bienes y servicios relativos a los vehículos, que incluyen los combustibles y los servicios mecánicos entre otros. Sin embargo el transporte público interurbano aumenta los precios un 13,3% interanual (2.0% mensual); el aumento de las tarifas en el transporte público discrecional de pasajeros en Palma ha incidido sensiblemente en la evolución.

Destaca el incremento de precios en hoteles, cafeterías y restaurantes , que con una tasa del 5,6% ha sido el grupo más inflacionista en Baleares. Aumenta tres décimas respecto a diciembre y aporta un 0,59% de la tasa interanual total. Esta variación se debe a las subidas de los precios del grupo de restaurantes, bares y cafeterías (5,7%).

El grupo de la vivienda aumenta tres décimas la tasa anual respecto al mes pasado, alcanzando el 4,2%. El aumento se concentró en la conservación de la vivienda y en otros servicios relacionados con la vivienda, por la subida de la calefacción y alumbrado. Aporta un 0,44% al IPC. Por su parte el alquiler de la vivienda reduce en tres décimas su repercusión en la tasa general en relación a diciembre.

La enseñanza, disminuye su tasa anual en cuatro décimas y alcanza el 4,5%.

En alimentos y bebidas no alcohólicas se registra una tasa interanual del 2,4% con un aumento de tres décimas respecto a diciembre, aportando el 0,49% a la tasa de inflación. Los alimentos frescos experimentan un aumento por tercer mes consecutivo, quedándose el incremento anual de este componente en un 1,8% seis décimas por encima del mes anterior por el impacto de los precios cárnicos y del pescado, principalmente. Los alimentos elaborados se mantienen estables pero en cotas elevadas, un 3,2% interanual.

El grupo de vestido y calzado registra una tasa interanual del 3%, superior al -0,9% registrado en enero del 2004. El recorte de precios propio de las rebajas ha inducido una tasa interanual mensual del -8,2%, dicha reducción ha sido menor que en enero de 2004 (-9,2%).

Mercat de treball			Mercado de trabajo		
	Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)		
Població activa ¹	fb	403.714	→	1,8	Población activa ¹
	gn/en	327.613		→	1,8
	gn/en	32.152		↗	2,3
	gn/en	37.495		→	1,0
Ocupats (afiliats a la SS) ²	fb	368.372	↗	2,0	Ocupados (afiliados a la SS) ²
	gn/en	298.791		→	1,8
	gn/en	26.822		↗	2,3
	gn/en	33.377		→	0,8
Assalariats	ds/dc	268.268	→	1,9	Asalariados
Autònoms	gn/en	75.540	→	1,4	Autónomos
Aturats registrats	fb	35.342	↗	2,3	Parados registrados
	fb	27.835		↗	2,3
	fb	2.726		→	0,9
	fb	4.781		↗	3,1
Taxa d'atur registrat (var%)	fb	8,2	→	-0,3	Tasa de paro registrado (var%)
	fb	7,8		→	-0,3
	fb	8,5		→	-0,2
	fb	12,0		→	-0,1
Fonts: TTSS, SOIB i INE 1. Suma dels dos epígrafs següents 2. Afiliats als règims generals, d'autònoms, especial agrari i de la llar de la Seguretat Social i als règims especials de la mar. No inclou afiliats a MUFACE, ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.			Fuentes: TTSS, SOIB y INE 1. Suma de los dos epígrafes siguientes 2. Afiliados a los regímenes generales, de autónomos, especial agrario y del hogar de la Seguridad Social y al régimen especial del mar. No incluye afiliados a MUFACE, ISFAS ni regímenes especiales menores de la Seguridad Social.		

El nombre total d'actius augmenta a l'any 2004 i la taxa d'activitat de Balears se situa en el 60,3% sent la taxa més elevada a nivell nacional.

La població activa de Balears s'incrementa tot just un 2% interanual al febrer, a pesar de l'augment de l'ocupació i de la disminució del nombre de desocupats haguts durant aquest mes.

El nombre de desocupats en les oficines del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (soib) al febrer disminueix en 726 persones respecte al mateix mes de l'any anterior. Per al conjunt de 2004, l'atur es redueix, especialment en la construcció i amb menor intensitat en el sector serveis. Però l'evolució tendencial encara mostra variacions superiors a les de l'any anterior (2,3%), com a conseqüència dels elevats registres durant els mesos previs a l'estiu.

El número total de activos aumenta en el año 2004 y la tasa de actividad de Baleares se sitúa en el 60,3% siendo la tasa más elevada a nivel nacional.

La población activa de Baleares se incrementa apenas un 2% interanual en febrero, a pesar del aumento del empleo y de la disminución del número de parados habidos durante dicho mes.

El número de parados en las oficinas del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (soib) en febrero disminuye en 726 personas respecto al mismo mes del año anterior. Para el conjunto de 2004, el desempleo se reduce, especialmente en la construcción y con menor intensidad en el sector servicios. Pero la evolución tendencial todavía muestra variaciones superiores a las del año anterior (2,3%), como consecuencia de los elevados registros durante los meses previos al verano.

Contractes per temps indefinit	fb	3.375		↗	12,7	Contratos por tiempo indefinido
...a temps complet	fb	2.099		↗	16,1	...a tiempo completo
	fb	1.901		↗	23,7	
	fb	103		↗	14,1	
	fb	95		↘	-33,6	
...a temps parcial	fb	503		↗	11,9	...a tiempo parcial
	fb	462		↗	21,5	
	fb	27		↘	-14,4	
	fb	14		↘	-50,8	
...fixos discontinus	fb	773		↗	6,9	...fijos discontinuos
	fb	700		↗	31,6	
	fb	48		↘	-22,7	
	fb	25		↘	-52,1	

Fonts: TTSS, SOIB i INE

1. Suma dels dos epígrafs següents

2. Afiliats als règims generals, d'autònoms, especial agrari i de la llar de la Seguretat Social i als règims especials de la mar. No inclou afiliats a MUFACE, ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.

Fuentes: TTSS, SOIB y INE

1. Suma de los dos epígrafes siguientes

2. Afiliados a los regímenes generales, de autónomos, especial agrario y del hogar de la Seguridad Social y al régimen especial del mar. No incluye afiliados a MUFACE, ISFAS ni regímenes especiales menores de la Seguridad Social.

La taxa d'atur registrat a Balears també disminueix al febrer de 2005 situant-se en el 8,2% enfront del 8,5% registrat al febrer de 2004.

En la desagregació per illes, les taxes d'atur de febrer són unes dècimes inferiors a les registrades al febrer de 2003: a Mallorca hi ha un 7,8% (enfront del 8,1% de 2003); a Menorca un 8,5% (davant el 8,7% de l'any anterior); i a les Pitiüses un 12,0% (enfront del 12,1% de 2003).

La tendència del nombre de contractes indefinits segueix una evolució ascendent per al conjunt de Balears i al febrer se situa en un 12,7%. L'augment es registra tant en els contractes a temps complet (16,1%), a temps parcial (11,9%), i en menor mesura els contractes de fixos discontinus de les illes (6,9%); encara que per a les illes Pitiüses l'evolució d'aquests contractes indefinits és de desacceleració.

El Ministeri de Treball ha encarregat un informe a una comissió d'experts per al diàleg social en el qual s'advoca per una retallada en les prestacions d'atur dels fixos discontinus. Aquest col·lectiu suposa aproximadament el 10% de la força laboral de Balears, per la qual cosa el Govern, patronal i sindicats han mostrat la seva frontal oposició.

La tasa de paro registrado en Baleares también disminuye en febrero de 2005 situándose en el 8,2% frente al 8,5% registrado en febrero de 2004.

En la desagregación por islas, las tasas de paro de febrero son unas décimas inferiores a las registradas en febrero de 2003: en Mallorca hay un 7,8% (frente al 8,1% de 2003); en Menorca un 8,5% (ante el 8,7% del año anterior); y en las Pitiüsas un 12,0% (frente al 12,1% de 2003).

La tendencia del número de contratos indefinidos sigue una evolución ascendente para el conjunto de Baleares y en febrero se sitúa en un 12,7%. El aumento se registra tanto en los contratos a tiempo completo (16,1%), a tiempo parcial (11,9%), y en menor medida los contratos de fijos discontinuos de las islas (6,9%); Aunque para las islas Pitiüsas la evolución de dichos contratos indefinidos es de desaceleración.

El Ministerio de Trabajo ha encargado un informe a una comisión de expertos para el diálogo social en el que se aboga por un recorte en las prestaciones de desempleo de los fijos discontinuos. Este colectivo suponen aproximadamente el 10% de la fuerza laboral en Baleares, por lo que el Govern, patronal y sindicatos han mostrado su frontal oposición.

4.8. Costs laborals

Costes laborales

Cost i jornada laboral	Darrera dada Último dato	Var (%)	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T _{t-k} (%)			Coste y jornada laboral
Tercer trimestre						Tercer trimestre
Cost laboral per hora efectiva, €	13,2	↗	4,9	↗	4,7	Coste laboral por hora efectiva, €
Construcció	13,2	↗	5,3	↗	3,1	Construcción
Indústria i energia	14,1	↗	6,1	↗	4,1	Industria y energia
Serveis	13,1	↗	4,8	↗	5,2	Servicios
Cost salarial total per hora, €	9,6	↗	4,0	↗	3,6	Coste salarial total por hora, €
Altres costs per hora, €	3,6	↗	7,5	↗	8,0	Otros costes por hora, €
Cost total per assalariat i mes, €	1.879,4	↗	5,6	↗	5,6	Coste total por asalariado y mes €
Cost salarial ordinari per assalariat i mes, €	1.239,1	↗	4,2	↗	2,9	Coste salarial ordinario por asalariado y mes, €
Hores pactades per assalariat/mes	161	→	-0,2	→	-0,6	Horas pactadas por asalariado/mes
Hores pagades per assalariat/mes	161,3	→	-0,2	→	-0,1	Horas pagadas por asalariado/mes
Hores efectives per assalariat /mes	142,7	→	0,6	→	0,9	Horas efectivas por asalariado/mes
Construcció	142,4	→	-0,1	→	0,7	Construcción
Indústria i energia	142,6	→	-1,9	→	0,1	Industria y energia
Serveis	142,8	→	1,1	→	-0,2	Servicios
Font: INE			Fuente INE			

El cost laboral mitjà per treballador i mes ha estat de 1.879,4 euros durant el tercer trimestre de 2004, el que suposa un creixement del 5,6% respecte al mateix període de l'any anterior. A nivell nacional, el cost total per treballador ascendeix a 1.990,6 euros, amb una taxa de creixement del 5,2%.

Dintre del cost laboral s'inclou el cost salarial, que comprèn tant el salari base, complements salarials, pagaments per hores extraordinàries, pagaments extraordinaris i pagaments endarrerits.

Els costos laborals per hora de treball efectiva augmenten un 4,9%. La indústria és el sector on el cost laboral és més alt (14,1 euros per hora) i el qual concentra el major creixement (6,1%), li segueix la construcció amb 13,2 euros i un creixement del 5,3% i finalment els serveis amb 13,1 euros i un augment del 4,8%.

El major increment del cost laboral mig (5,6%) en relació al cost laboral per hora efectiva (4,9%) es deu a un augment del total d'hores efectives treballades en un 0,6%, com a conseqüència d'un major nombre d'hores treballades en serveis. Per contra, les hores treballades en el sector de la indústria i el de la construcció disminueixen un -1,9% i un -0,1% respectivament.

Es desaccelera lleugerament el creixement tendencial del nombre d'hores treballades en la construcció, passant d'una taxa del 2,5% l'anterior trimestre, a una del 0,7%. Es recupera no obstant això, la tendència alcista en el sector serveis per segon trimestre consecutiu (encara que amb taxes negatives de creixement) al passar d'una taxa del -0,7% a una del -0,2%.

El coste laboral medio por trabajador y mes ha sido de 1.879,4 euros durante el tercer trimestre de 2004, lo que supone un crecimiento del 5,6% respecto al mismo período del año anterior. A nivel nacional, el coste total por trabajador asciende a 1.990,6 euros, con una tasa de crecimiento del 5,2%.

Dentro del coste laboral se incluye el coste salarial, que comprende tanto el salario base, complementos salariales, pagos por horas extraordinarias, pagos extraordinarios y pagos atrasados.

Los costes laborales por hora de trabajo efectiva aumentan un 4,9%. La industria es el sector donde el coste laboral es más alto (14,1 euros por hora) y el que concentra el mayor crecimiento (6,1%), le sigue la construcción con 13,2 euros y un crecimiento del 5,3% y finalmente los servicios con 13,1 euros y un aumento del 4,8%.

El mayor incremento del coste laboral medio (5,6%) en relación al coste laboral por hora efectiva (4,9%) se debe a un aumento del total de horas efectivas trabajadas en un 0,6%, como consecuencia de un mayor número de horas trabajadas en servicios. Por el contrario, las horas trabajadas en el sector de la industria y el de la construcción disminuyen un -1,9% y un -0,1% respectivamente.

Se desaccelera ligeramente el crecimiento tendencial del número de horas trabajadas en la construcción, pasando de una tasa del 2,5% el anterior trimestre, a una del 0,7%. Se recupera sin embargo, la tendencia alcista en el sector servicios por segundo trimestre consecutivo (aunque todavía con tasas negativas de crecimiento) al pasar de una tasa del -0,7% a una del -0,2%.

Els percentatges de variació es refereixen a la diferència entre el període esmentat d'enguany i el mateix període de l'any passat, excepte quan es diu expressament una altra cosa.

n. d. No disponible.

BE: Banc d'Espanya

CEur: Comissió Europea.

FMI: Fons Monetari Internacional.

Frontur: Enquesta a les fronteres, Institut d'Estudis Turístics, Ministeri d'Economia.

MinFom: Ministeri de Foment.

Los porcentajes de variación se refieren a la diferencia entre el período mencionado de este año y el mismo período del año pasado, excepto cuando se dice expresamente otra cosa.

n. d. No disponible.

BE: Banco de España

CEur: Comisión Europea.

FMI: Fondo Monetario Internacional.

Frontur: Encuesta en fronteras, Instituto de Estudios Turísticos, Ministerio de Economía.

MinFom: Ministerio de Fomento.

Agraïments

AENA – Aeroport d'Eivissa.

AENA – Aeroport de Maó.

AENA – Aeroport de Palma.

Autoritat Portuària de les Balears (APB), Ministeri de Foment.

Banc d'Espanya (BE).

Butlletí estadístic, Ministeri de Foment.

Col·legi Oficial d'Arquitectes de Balears (COAB).

Consell Superior de Cambres de Comerç d'Espanya.

Compañía Logística de Hidrocarburos (CLH), Palma.

Direcció General d'Aviació Civil, Ministeri de Foment.

Direcció General de Fons Comunitaris i Finançament Territorial, Ministeri d'Hisenda.

Direcció General de Trànsit (DGT), Ministeri d'Interior.

Direcció General d'Habitatge, Arquitectura i Urbanisme, Ministeri de Foment.

Direcció Provincial de Trànsit (DP Trànsit), Ministeri d'Interior.

Direcció Territorial de Comerç a les Illes Balears, Ministeri d'Economia.

Eurostat.

Estadístiques, Ministeri de Treball i Afers Socials (MTAS).

Gesa-Endesa.

CTTIB-Enturib, Conselleria de Turisme.

Institut d'Estudis Turístics, Ministeri d'Economia.

Institut Social de la Marina a les Illes Balears (ISM), Ministeri de Treball i Afers Socials.

Institut Nacional d'Estadística (INE), Ministeri d'Economia.

Institut d'Estudis d'Automoció (IEA).

Servei Estadístic Nacional de Malta.

Servei Estadístic Nacional del Marroc.

Institut Nacional d'Estadística de Portugal.

Servei Estadístic Nacional de Tunísia.

Servei Estadístic Nacional de Turquia.

Servei Estadístic Nacional de Xipre.

Subdirecció General d'Estudis, Secretaria General Tècnica, Ministeri de Ciència i Tecnologia (MCYT).

Agrupación de Fabricantes de Cemento de España (Oficemen).

Asociación de Empresas Constructoras de Ámbito Nacional (Seopan).

Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), Conselleria de Treball i Formació.

TINSA.

Tresoreria Territorial de la Seguretat Social a les Illes Balears (TTSS), Ministeri de Treball i Afers Socials.

AENA – Aeropuerto de Ibiza.

AENA – Aeropuerto de Mahón.

AENA – Aeropuerto de Palma.

Autoridad Portuaria de Baleares (APB), Ministerio de Fomento.

Banco de España (BE).

Boletín estadístico, Ministerio de Fomento.

Colegio Oficial de Arquitectos de Baleares (COAB).

Consejo Superior de Cámaras de Comercio de España.

Compañía Logística de Hidrocarburos (CLH), Palma.

Dirección General de Aviación Civil, Ministerio de Fomento.

Dirección General de Fondos Comunitarios y Financiación Territorial, Ministerio de Hacienda.

Dirección General de Tráfico (DGT), Ministerio de Interior.

Dirección General de Vivienda, Arquitectura y Urbanismo, Ministerio de Fomento.

Dirección Provincial de Tráfico (DP Tráfico), Ministerio de Interior.

Dirección Territorial de Comercio en las Islas Baleares, Ministerio de Economía.

Eurostat.

Estadísticas, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (MTAS).

Gesa-Endesa.

CTTIB-Enturib, Consejería de Turismo.

Instituto de Estudios Turísticos, Ministerio de Economía.

Instituto Social de la Marina en las Islas Baleares (ISM), Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Instituto Nacional de Estadística (INE), Ministerio de Economía.

Instituto de Estudios de Automoción (IEA).

Servicio Estadístico Nacional de Malta.

Servicio Estadístico Nacional de Marruecos.

Instituto Nacional de Estadística de Portugal.

Servicio Estadístico Nacional de Túnez.

Servicio Estadístico Nacional de Turquía.

Servicio Estadístico Nacional de Chipre.

Subdirección General de Estudios, Secretaría General Técnica, Ministerio de Ciencia y Tecnología (MCYT).

Agrupación de Fabricantes de Cemento de España (Oficemen).

Asociación de Empresas Constructoras de Ámbito Nacional (Seopan).

Servicio de Ocupación de las Islas Baleares (SOIB), Consejería de Trabajo y Formación.

TINSA.

Tesorería Territorial de la Seguridad Social en las Islas Baleares (TTSS), Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

